

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม
: ศึกษากรณีอำเภอห่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

ร้อยตำรวจเอก เกียรติกร กุญชร

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสังคมศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาสังคมวิทยา ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-1334-7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

FACTORS INFLUENCING THE PARTICIPATION BY CRIMINAL INFORMANT'S
MEMBERS : A CASE STUDY OF LOMSAK DISTRICT, PHETCHABUN PROVINCE

Police Captain Kriengkrai Koonchom

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Sociology

Department of Sociology Anthropology

Faculty of Political Science

Academic Year 2002

ISBN 974-17-1334-7

เกรียงไกร กฤษธร : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม : ศึกษากรณี
อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์. (FACTORS INFLUENCING THE PARTICIPATION BY
CRIMINAL INFORMATION'S MEMBERS : A CASE STUDY OF LOMSACK DISTRICT,
PHETCHABUN PROVINCE) อ. ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.นิเทศ ตินณะกุล, 138 หน้า.
ISBN 974-17-1334-7

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมของ
สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม ในเขตอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการ
แจ้งข่าวอาชญากรรมประเภทต่าง ๆ และเพื่อศึกษาว่าปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม โดยใช้วิธีการสุ่ม
ตัวอย่างแบบง่าย ซึ่งได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 277 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม
ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS/PC+ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเพียร์สันไคร์ –
สแควร์ และ ค่าคราเมอร์วี ทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม ได้แก่ อายุ
การศึกษา และรายได้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา	สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา	ลายมือชื่อนิสิต
สาขาวิชา	สังคมวิทยา	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ปีการศึกษา	2545	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4181107024 : MAJOR SOCIOLOGY

KEY WORD : PARTICIPATION / CRIMINAL INFORMATION'S MEMBERS

KRIENKRAI KOONCHORN : POL .CAPT. : FACTORS INFLUENCING THE
PARTICIPATION BY CRIMINAL INFORMATION'S MEMBERS : A CASE STUDY OF
LOMSAK DISTRICT, PHETCHABUN PROVINCE .THESIS ADVISSOR : ASSOC.
PROF.NITHET TINNAKUL,Ph.D. 138 pp. ISBN 974-17-1334-7

The purpose of this research was to study participation in informing criminal information of Criminal information's members in Lomsak district Phetchabun province in order to study the level of participation factors affecting participation in criminal information's members project. By using simple random sampling, 277 samples were selected. The questionnaires were used for collecting data. For the analysis of the correlation of variable the researcher used program SPSS/PC+, percentage, mean, Pearson Chi – Square and Cramer's V with the statistical significant level at 0.05

The result of the research showed that factors influencing the participation by Criminal information's members were age, education and income

Department

Field of study

Academic year 2002

Student's signature.....

Advisor's signature.....

Co-advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ เพราะความช่วยเหลือ สนับสนุน จากบุคคลหลาย ๆ ท่าน ผู้ศึกษาขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญยง ชื่นสุวิมล ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ ดร.นิเทศ ตินณะกุล อาจารย์ที่ปรึกษา และ รองศาสตราจารย์ สุพัทธา สุภาพ กรรมการ ในการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ รวมทั้งตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์

นอกเหนือสิ่งอื่นใด ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.งามพิศ สัตย์สงวน หัวหน้าภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ดร.นิเทศ ตินณะกุล อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ซึ่งให้โอกาส และ ชี้แนะสิ่งที่ดีงาม แก่ศิษย์ ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้เป็นอย่างมาก

ขอขอบคุณ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ สมาชิกแข่งขานอาชญากรรมในเขตพื้นที่ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่เสียสละเวลาในการให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องในการแจกจ่าย และ เก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบพระคุณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถานศึกษาที่ทรงคุณค่าทางการศึกษา ที่สร้างโอกาสทางการศึกษาแก่ผู้ศึกษา ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่าน ที่ได้พร้อมสอนลูกศิษย์ให้มีความรู้ความสามารถ และแนะนำในสิ่งที่ดีมีประโยชน์ต่อศิษย์มาโดยตลอด และขอขอบคุณบุคลากรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่มีน้ำใจในการให้บริการทางการศึกษาด้วยดี

ความดีและประโยชน์ทั้งหลายของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้ศึกษาขออุทิศให้ บุพการี และ ภรรยา และ นายสุรินทร์ นิมพิทักษ์พงศ์ นางศศิมา นิมพิทักษ์พงศ์ ที่สนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้ศึกษามาด้วยดีโดยตลอด

ร้อยตำรวจเอก เกรียงไกร กุญชร

4 ตุลาคม 2545

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย.....	1
1.2 สภาพทั่วไปของอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์.....	8
1.3 โครงการสมาชิแจ้งข่าวอาสาชญากรรม.....	13
1.4 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	15
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	15
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	15
2 ทฤษฎี แนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	17
2.1 แนวความคิดในเรื่องการมีส่วนร่วม.....	17
2.2 แนวความคิดเกี่ยวกับอาสาชญากรรม.....	28
2.3 ทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์.....	40
2.4 แนวความคิดการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาสาชญากรรม.....	42
2.5 งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	48
2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	53
2.7 สมมุติฐานการวิจัย.....	54
2.8 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	55
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	58
3.1 รูปแบบการวิจัย.....	58
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	58
3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	59

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	60
3.5 การทดสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของเครื่องมือวัด.....	60
3.6 การวัดและการแปลความหมายข้อมูล.....	61
3.7 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	64
4 ผลการวิจัย.....	65
4.1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปและข้อมูลตัวแปรอิสระ.....	65
4.2 ผลการศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลตัวแปรตาม.....	76
4.3 การพิสูจน์สมมติฐานการวิจัย.....	90
5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	103
5.1 ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลอันเป็นตัวแปรอิสระ.....	104
5.2 ข้อมูลอันเป็นตัวแปรตาม.....	106
5.3 สรุปผลการพิสูจน์ข้อสมมติฐาน.....	109
5.4 ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการวิจัย.....	114
5.5 ข้อค้นพบจากการวิจัย.....	115
5.6 ข้อเสนอแนะ.....	116
รายการอ้างอิง.....	118
ภาคผนวก.....	124
ภาคผนวก ก. ชื่อโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม.....	125
ภาคผนวก ข. แบบสอบถาม.....	131
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	138

สารบัญญัตินำ

ตารางที่		หน้า
1	สถิติคดีอาญา 5 กลุ่ม.....	2
2	สถิติอาญา 5 กลุ่ม เขตพื้นที่ สถานีตำรวจภูธรอำเภอหล่มสัก.....	5
3	สถิติอาญา 5 กลุ่ม เขตพื้นที่ สถานีตำรวจภูธรตำบลบ้านกลาง.....	6
4	สถิติอาญา 5 กลุ่ม เขตพื้นที่ สถานีตำรวจภูธรตำบลบ้านดัว.....	7
5	สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	66
6	สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างจำแนกตามอายุ.....	67
7	สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างจำแนกตามการศึกษา.....	68
8	สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างจำแนกตามรายได้.....	69
9	สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างจำแนกตามเขตที่พักอาศัย.....	70
10	สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างจำแนกตามการที่ตนเองเคยตกเป็นเหยื่อ อาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อชีวิตหรือร่างกาย.....	71
11	สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างจำแนกตามการที่ตนเองเคยตกเป็นเหยื่อ อาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน.....	72
12	สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างจำแนกตามการที่คนในครอบครัวหรือญาติ สนิทเคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อชีวิตหรือร่างกาย.....	73
13	สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างจำแนกตามการที่คนในครอบครัวหรือญาติ สนิทเคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน.....	74
14	สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างจำแนกตามการมีประสบการณ์ในการตก เป็นเหยื่ออาชญากรรม.....	75
15	การมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมด้านการมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจในลักษณะต่างๆ จำแนกตามประเด็นข้อคำถาม.....	77
16	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่าง (ในภาพรวม).....	79
17	การมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในด้านการปฏิบัติการในลักษณะ ต่างๆ จำแนกตามประเด็นข้อคำถาม.....	80
18	การมีส่วนร่วมการปฏิบัติการของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่าง (ในภาพรวม).....	82

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
19	การมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในด้านการรับผลประโยชน์ในลักษณะต่างๆ จำแนกตามประเด็นข้อคำถาม.....	83
20	การมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างในด้านการรับผลประโยชน์ (ในภาพรวม).....	85
21	การมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมด้านการประเมินผลในลักษณะต่างๆ จำแนกตามประเด็นข้อคำถาม.....	86
22	การมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างด้านการประเมินผล (ในภาพรวม).....	88
23	การมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างในภาพรวม (ทั้ง 4 ด้าน).....	89
24	ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่าง.....	91
25	ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่าง.....	93
26	ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่าง.....	95
27	ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่าง.....	97
28	ความสัมพันธ์ระหว่างเขตที่พักอาศัยกับการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่าง.....	99
29	ความสัมพันธ์ระหว่างกรณีประสบการณ์ในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมกับการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่าง.....	101
30	ผลการพิสูจน์สมมติฐานโดยสรุป.....	114

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	54

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

ในอดีตที่ผ่านมาประเทศไทย ได้มีการพัฒนาประเทศจากภาคเกษตรกรรม ไปสู่ภาคอุตสาหกรรม และในการพัฒนานั้น ได้เกิดความเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว อีกทั้งความก้าวหน้าอย่างมากของเทคโนโลยีการสื่อสาร ทำให้ประเทศไทย ซึ่งเป็นสมาชิกของสังคมโลก ได้เข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ซึ่งสังคมยุคการสื่อสารไร้พรมแดน ซึ่งในกระแสของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมต่าง ๆ ตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ประกอบ ปี พ.ศ. 2537 – 2538 ประเทศไทยได้ประสบกับปัญหาวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ กล่าวคือ ประเทศไทยมีการดำเนินนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนแบบคงที่ การเปิดเสรีการค้าเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศและการคงอัตราดอกเบี้ยในประเทศให้อยู่ในระดับสูงเพื่อแก้ไขปัญหาอัตราเงินเฟ้อ ทำให้มีการนำเข้าเงินทุนระยะสั้นเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้เศรษฐกิจอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงของภาวะตลาดและความผันผวนจากต่างประเทศ เมื่อพิจารณาถึงศักยภาพด้านการส่งสินค้าออกไปขายต่างประเทศ ก็พบว่าศักยภาพลดบาง เมื่อรายได้จากต่างประเทศลดลง ทำให้ประเทศไทยเกิดภาวะการขาดสภาพคล่องทางการเงิน ส่งผลให้ภาคธุรกิจเอกชนล้มเหลวและก่อให้เกิดหนี้สูญเป็นจำนวนมาก จากเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้เกิดภาวะการล่มสลายทางด้านเศรษฐกิจของประเทศไทย

ปัจจุบัน เมื่อประเทศไทยต้องประสบกับสภาพภาวะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจซึ่งตกต่ำลง ส่งผลให้ประเทศไทยต้องเผชิญกับภาวะที่โรงงาน ธุรกิจห้างร้านต่างๆ ปิดกิจการลง และได้เกิดภาวะการปลดคนงาน หรือ ลดชั่วโมงการทำงาน อัตราการว่างงานที่มากขึ้น จากการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจด้านลบ สอดคล้องกับ นิเทศ ดินณะกุล (2544 : 54) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความสูญเสียอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลง โดยได้กล่าวถึงความสูญเสีย 3 ด้านที่เห็น ได้ชัดเจน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้านจิตวิทยา โดยในการเปลี่ยนแปลงนั้น มีการเปลี่ยนทางสังคมในด้านดี และด้านไม่ดี จากสภาพการประสบปัญหาทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง ทำให้ส่งผลกระทบต่อ สภาพปัญหาสังคมให้ทวีความรุนแรงหนักยิ่งขึ้น เช่น ปัญหาความยากจน , ปัญหาการหย่าร้าง , ปัญหาการว่างงาน , ปัญหาเด็กเร่ร่อนจรจัด , ปัญหา ยาเสพติด และปัญหาที่สำคัญไม่น้อยกว่าปัญหาอื่นคือ ปัญหาอาชญากรรม ซึ่งสภาพการณ์ดังที่กล่าวมานั้น เป็น ตัวกระตุ้นให้สภาพปัญหาอาชญากรรมมีความรุนแรงขึ้น ประกอบกับการ

เปลี่ยนแปลงของสังคมเมืองที่รวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี เช่นการเข้ามาของคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีการสื่อสารทันสมัย และมีราคาถูกลง เช่น อินเทอร์เน็ต , โทรศัพท์มือถือ การเปลี่ยนแปลงด้านประชากร เช่นการอพยพเคลื่อนย้ายของประชากรจากชนบทเข้ามาทำมางานหาเลี้ยงชีพในเขตเมืองใหญ่ของประเทศไทย.การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อม เช่น อากาศเป็นพิษ จากการปล่อยควันของรถยนต์ โรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น ก่อให้เกิดสภาพสังคมไร้ระเบียบ (Social Disorganization)* โดยจากสภาพภาวะสังคมไร้ระเบียบนั้น ทำให้สภาพความเป็นปึกแผ่นของสถาบันทางสังคม เช่นครอบครัว โรงเรียน ชุมชน ศาสนา ซึ่งเป็นให้กลไกควบคุมทางสังคมของชุมชนอ่อนแอลง นำไปสู่การมีอาชญากรรมสูงขึ้น เช่นเดียวกันกับสภาพการณ์ปัญหาอาชญากรรมในประเทศไทยที่สูงขึ้น

ตารางที่ 1 แสดงสถิติคดีอาญา 5 กลุ่ม

	พ.ศ.2540		พ.ศ.2541		เปรียบเทียบรับแจ้ง		จับ %
	รับแจ้ง	จับ	รับแจ้ง	จับ	+เพิ่ม-ลด	%	
1.คดีอุกฉกรรจ์สะเทือนขวัญ	8,400	3,743	9,403	4,039	1,003	11.94	42.95
2.คดีชีวิตร่างกายและเพศ	29,418	19,147	32,436	20,717	3,018	10.26	63.87
3.คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์	55,652	29,771	68,569	37,726	12,917	23.21	55.02
4.คดีที่น่าสนใจ	35,597	10,983	39,870	12,069	4,273	12	30.27
	จับ/ราย	จับ/คน	จับ/ราย	จับ/คน	+เพิ่ม-ลด	%	
5.คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย	331,803	544,597	359,225	592,379	47,422	15.21	

ที่มา :ศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศ สำนักงานแผนงานและงบประมาณ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2542

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* Bursilk (อ้างถึงใน พรชัย ชันดี , ธัชชัย ปิตะนีละบุตร ,อัศวิน วัฒนวิบูลย์ ,2543 : 82) ให้ความหมายสังคมไร้ระเบียบ หมายความว่า “สภาพสังคมของชุมชนที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทั้งของชุมชนและบุคคลที่อยู่อาศัย ทั้งนี้เนื่องมาจากการเจริญเติบโตไปสู่การเป็นสังคมเมือง (Urbanization) จนเป็นเหตุให้กลไกควบคุมทางสังคมของชุมชนอ่อนแอลงและนำไปสู่การมีอาชญากรรมสูง

อาชญากรรม ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นถาวรไม่อาจแยกออกจากสังคมได้ ก่อให้เกิดความเสียหายทั้งในด้านที่คิดมูลค่าเป็นจำนวนเงินนั้นมหาศาล ทั้งในด้านการจัดการ ป้องกันและแก้ มองในด้านประชาชน ส่วนบุคคล เช่น การซื้ออุปกรณ์กันขโมยต่างๆ การจ้าง ยามรักษาความปลอดภัย การติดลูกกรงเหล็กติดกับตัวอาคารบ้านเรือน การเสียค่าใช้จ่ายพาบุตร หลานไปบำบัดรักษาการติดยาเสพติด เป็นต้น ฯลฯ ในส่วนของรัฐบาลนั้น ต้องจัดหางบประมาณ เป็นจำนวนมาก มาเพื่อดำเนินการจัดการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ซึ่งส่งผลให้เกิดอุปสรรคต่อ การพัฒนาประเทศเพื่อให้ประชาชนอยู่ดีกินดี เพราะรัฐบาลต้องจัดสรรงบประมาณและวางแผน เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวมา แต่ความสูญเสียด้านจิตใจนั้น ไม่อาจประมาณได้กับสิ่งที่ เสียไป เช่น ความหวาดระแวง ความเกรงกลัวภัยอันตรายต่างๆ จากอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับตน และบุคคลในครอบครัว หรือ คนที่เรารัก คือการสูญเสียไปซึ่งการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขใน สังคม สภาพความรุนแรงของอาชญากรรมนั้น ได้เพิ่มมากขึ้น และมีระดับความรุนแรง มากขึ้น

สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจและบทบาทในการป้องกัน และ แก้ไขปัญหาอาชญากรรม การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรอาจ เนื่องมาจากทัศนคติและความคิดที่ว่า การแก้ไขปัญหาอาชญากรรม เป็นหน้าที่ของตำรวจแต่เพียง ฝ่ายเดียว ไม่จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน ทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหา อาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ถึงตำรวจจะมีความพยายามในการแก้ไขปัญหาย่างเต็มที่แล้วก็ตาม หากไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชน แล้ว ก็เป็นการยากที่จะแก้ไขปัญหาอาชญากรรมให้เป็นผลสำเร็จ เพราะผู้ที่ชี้เบาะแสการ กระทำผิดของคนร้าย ตลอดจนการเป็นพยานในคดี ย่อมมาจากประชาชนที่เห็นเหตุการณ์

แนวความคิดในการควบคุมปัญหาอาชญากรรมนั้น นักอาชญาวิทยาตลอดจน หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้มีแนวทางต่างกันไปแต่มีเป้าหมายที่เหมือนกันคือ การทำให้ อาชญากรรมลดลง อีกแนวทางหนึ่งคือทำให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทส่วนร่วมในการแก้ไข ปัญหาอาชญากรรม ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปของนักอาชญาวิทยาแล้วว่า การมีส่วนร่วมของ ประชาชนนั้นเป็นปัจจัยสำคัญในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม จนมีผู้กล่าวว่า “งานตำรวจสำเร็จ ได้ยาก หากขาดความร่วมมือจากประชาชน” (พงศ์พัฒน์ ฉายาพันธุ์ 2540 : 22) ซึ่งสอดคล้องกับ แนวทางของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในฐานะเป็นหน่วยงานหลักในการป้องกันและแก้ไขปัญหา อาชญากรรม เห็นได้จากสารสันของ พล.ต.อ.ประชา พรหมนอก (2542) ซึ่งได้ให้ไว้แก่ สมาชิกแจ้ง ข่าวอาชญากรรมทางอินเทอร์เน็ต รุ่น 9 ว่า “ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีความประสงค์ที่จะ ประสานความร่วมมือจากประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เพื่อความ

ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนจึงได้จัดให้มีโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมเป็นนโยบายสำคัญและเร่งด่วน ให้กับหน่วยปฏิบัติการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยได้เปิดรับและจัดฝึกอบรมสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมให้แจ้งข่าวสารผ่านสื่อต่างๆ อาทิเช่น จดหมาย โทรศัพท์ โทรสาร วิทยุติดตามตัว เป็นต้น...” ซึ่งเป็นการเน้นย้ำถึงแนวความคิดในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ดังจะเห็นได้จากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้ดำเนินการจัดทำโครงการต่าง ๆ ที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมเป็นจำนวนมาก ในรูปแบบที่ต่างกันไป เช่น

- 1) จัดตั้งหน่วยอาสาสมัครป้องกันอาชญากรรม เป็นการส่งเสริมความเข้าใจถึงความสำคัญของการป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ ตำรวจ
- 2) เชิญชวนให้เจ้าของบ้านแต่ละหมู่บ้าน หรือชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงร่วมกันจัดตั้งชมรมเพื่อป้องกันภัยจากอาชญากรรม เช่น โครงการเพื่อนบ้านเตือนภัย โครงการอาสาป้องกันอาชญากรรม เป็นต้น
- 3) จัดโครงการสื่อสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับชุมชนในท้องที่เพื่อช่วยกันป้องกันการกระทำผิดโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องพยายามประสานเข้าไปถึงประชาชนในแต่ละชุมชน เพื่อความสัมพันธ์และความร่วมมืออันดี เช่น โครงการชุมชนสัมพันธ์ เป็นต้น
- 4) จัดตั้งศูนย์บริการแจ้งข่าวอาชญากรรมหรือข่าวบริการอันเป็นประโยชน์ต่อประชาชน

โครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีความประสงค์ที่จะประสานความร่วมมือจากประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ซึ่งการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม หากกระทำแต่เพียงฝ่ายเดียวโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจคงประสบความสำเร็จได้ยาก หากไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชน ซึ่งการที่ตำรวจได้รับความร่วมมือจาก สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม ซึ่ง คือกลุ่มประชาชนในสังคม ที่ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ผู้วิจัยเชื่อว่า ความร่วมมือระหว่าง เจ้าหน้าที่ตำรวจ กับ ประชาชนดังกล่าว จะเป็นปัจจัยสำคัญในการที่จะลดสภาพความรุนแรงของปัญหาให้อยู่ในระดับที่สังคมทนต่อปัญหาอาชญากรรมได้

ตารางที่ 2 : แสดง สถิติคดีอาญา 5 กลุ่ม เขตพื้นที่ สถานีตำรวจภูธรอำเภอหล่มสัก

ประเภท คดี	2541		2542	
	จำนวนคดี ที่เกิด	จำนวนคดี ที่จับกุมได้	จำนวนคดี ที่เกิด	จำนวนคดี ที่จับกุมได้
1. คดีอุกฉกรรจ์และ สะเทือนขวัญ	17	7	14	6
2. คดีประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกายและเพศ	36	18	71	46
3. คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์	84	53	113	72
4. คดีที่นำสนใจ	32	28	48	27
5. คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย	-	450	-	552

ที่มา : แผนกคดี สถานีตำรวจภูธรอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ พ.ศ.2542

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 : แสดงสถิติคดีอาญา 5 กลุ่ม เขตพื้นที่ สถานีตำรวจภูธรตำบลบ้านกลาง

ประเภท คดี	2541		2542	
	จำนวนคดี ที่เกิด	จำนวนคดี ที่จับกุมได้	จำนวนคดี ที่เกิด	จำนวนคดี ที่จับกุมได้
1. คดีอุกฉกรรจ์และ สะเทือนขวัญ	3	0	12	3
2. คดีประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกายและเพศ	11	6	26	11
3. คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน	10	7	14	9
4. คดีที่น่าสนใจ	2	1	-	-
5. คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย	-	230	-	186

ที่มา : แผนกคดี สถานีตำรวจภูธรตำบลบ้านกลาง จังหวัดเพชรบูรณ์ พ.ศ.2542

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 : แสดงสถิติคดีอาญา 5 กลุ่ม เขตพื้นที่ สถานีตำรวจภูธรตำบลบ้านดู่

ประเภท คดี	2541		2542	
	จำนวนคดี ที่เกิด	จำนวนคดี ที่จับกุมได้	จำนวนคดี ที่เกิด	จำนวนคดี ที่จับกุมได้
1.คดีอุกฉกรรจ์และ สะเทือนขวัญ	3	2	3	1
2.คดีประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกายและเพศ	12	9	11	6
3.คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน	8	8	11	8
4.คดีที่นำสนใจ	1	1	-	-
5.คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย	-	87	-	150

ที่มา : แผนกคดี สถานีตำรวจภูธรตำบลบ้านดู่ จังหวัดเพชรบูรณ์ พ.ศ.2542

จากการที่ ผู้ศึกษาได้รับราชการอยู่ที่ สถานีตำรวจภูธรอำเภอหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้ศึกษาเห็นว่า อำเภอหล่มสัก ซึ่งมีฐานะเป็นอำเภอชั้นหนึ่ง ของกรมการปกครอง ขนาดทางภูมิศาสตร์ที่กว้างใหญ่คือมีพื้นที่ 1,535 ตารางกิโลเมตร หรือ 959,375 ไร่ แบ่งการปกครอง เป็น 23 ตำบล 230 หมู่บ้าน ประชากร 158,210 คน อีกทั้งอำเภอหล่มสักเป็นศูนย์กลางระหว่างจังหวัดเลย จังหวัดขอนแก่น จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเชื่อมต่อระหว่างภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลาง จากสภาพภูมิศาสตร์ดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรมตามมา จากตัวเลขสถิติในตารางที่ 2 - 4 พบว่า ปัญหาอาชญากรรมใน อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ยังคงมีแนวโน้มของสภาพปัญหาอาชญากรรมที่ไม่ลดลง และ โดยเฉพาะปัญหายาเสพติด ซึ่งอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ เปรียบได้กับเป็นประตูที่จะเข้าสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากทางด้านภาคเหนือ อีกทั้งยังเป็นเส้นทางลำเลียงยาบ้าที่สำคัญจากทางภาคเหนือของประเทศไทย สู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้ปัญหาอาชญากรรมเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะปัญหายาเสพติด ประเภทยาบ้า อีกทั้งการศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาร่วมกันของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในการแจ้งข่าวอาชญากรรมในต่างจังหวัด เพื่อทราบระดับการมี

ส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแฉ่งข่าวอาชญากรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อเป็นประโยชน์ในพัฒนาการดำเนินการโครงการสมาชิกแฉ่งข่าวอาชญากรรมต่อไป

การมีส่วนร่วมของสมาชิกแฉ่งข่าวอาชญากรรม เป็นส่วนสำคัญในการที่จะก่อให้เกิดผลในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการชี้เบาะแสของการกระทำความผิดในรูปแบบต่าง ๆ โดยสื่อต่าง ๆ และเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างตำรวจและประชาชน ดังนั้นการศึกษาการมีส่วนร่วมในการแจ้งเหตุอาชญากรรมของสมาชิกแฉ่งข่าวอาชญากรรม ทำให้ทราบว่าสมาชิกแฉ่งข่าวอาชญากรรม ให้ความร่วมมือในเรื่องนี้เพียงใด มีปัจจัยใดบ้างที่ให้ผลต่อความร่วมมือดังกล่าว และมีความเห็นหรืออุปสรรคอย่างไรบ้าง ซึ่งจะเป็นแนวทางในการศึกษาและปรับปรุงแก้ไขต่อไป

จากเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น การศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกแฉ่งข่าวอาชญากรรม : ศึกษากรณี อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นสิ่งที่ควรศึกษาอย่างยิ่ง

1.2 สภาพทั่วไปของอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

1.2.1 จังหวัดเพชรบูรณ์ ตั้งอยู่ใจกลางตอนบนของประเทศไทย เป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ระหว่างภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร 346 กิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 11 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอบึงสามพัน อำเภอชนแดน อำเภอหล่มสัก อำเภอหล่มเก่า อำเภอวิเชียรบุรี อำเภอศรีเทพ อำเภอหนองไผ่ อำเภอวังโป่ง อำเภอเขาค้อ อำเภอน้ำหนาว

1.2.2 ประวัติการตั้งถิ่นฐานของอำเภอหล่มสัก นี้ละบอล กันทา (2539, หน้า 46-48) ได้กล่าวถึงประวัติเมืองหล่มสักไว้ว่า เป็นพื้นที่ส่วนหนึ่งของจังหวัดเพชรบูรณ์ เมืองหล่มสักตั้งขึ้นมาเมื่อไรไม่มีหลักฐานที่ชัดเจน ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์พอจะสันนิษฐานได้ว่า น่าจะมีขึ้นสองยุค

ยุคแรกน่าจะเกิดพร้อมๆ กับกรุงสุโขทัย หลักฐานทางประวัติศาสตร์ บ้านห้วยโป่ง ตำบลบ้านหวาย อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นที่ตั้งของเมืองราด เมืองของพ่อขุนผาเมือง ผู้ร่วมกับพ่อขุนบางกลางท่าวเจ้าเมืองบางยาง(นครไทย)ขับไล่ขอมและสถาปนากรุงสุโขทัย

เป็นราชอาณาจักรไทยครั้งแรก เมืองเวียงจันทน์กลายเป็นเมืองร้างหลังจากพระนางสิริจันทราเกิดมีความน้อยใจต่อสามีและเผาเมือง

ยุคที่สองคงจะเกิดขึ้นสมัยตอนต้นกรุงรัตนโกสินทร์ เมื่อ พ.ศ.2320 สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีได้มีพระบัญชาให้เจ้าพระยาจักรี (พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช) ยกกองทัพไปปราบเจ้าอนุวงศ์แห่งเวียงจันทน์ซึ่งได้กระทำการกบฏจนได้ชัยชนะ ได้นำพระแก้วมรกตและกวาดต้อนผู้คนจากเวียงจันทน์มาด้วย และให้ตั้งหลักแหล่งที่เมืองลพบุรี

หลักฐานการสร้างเมืองหล่มเก่า เจ้าเมืองคนแรกคือปู่เฒ่า เป็นคนเชื้อสายเวียงจันทน์ได้มาตั้งถิ่นฐานที่บ้านหนองซี้ควาย(บ้านหินกลิ้ง ตำบลหล่มเก่าในปัจจุบัน) เนื่องจากเป็นสถานที่อุดมสมบูรณ์มีลำน้ำพุงไหลผ่านเหมาะแก่การเกษตรกรรม ชาวเวียงจันทน์จึงได้ติดตามมาเพิ่มมากขึ้นกลายเป็นชุมชนใหญ่(เมือง) ยุกปู่เฒ่าเป็นเจ้าเมืองคนแรก เจ้าเมืองปกครองต่อมาประมาณ 5 เจ้าเมือง จนถึงสมัยพระสุริยวงศา เห็นว่าที่ตั้งเมืองไม่เหมาะสมจึงย้ายมาตั้งเมืองใหม่ที่บ้านโพธิ์(บ้านท่ากกโพธิ์) พระสุริยวงศาได้เรียกชื่อเมืองใหม่ว่า “เมืองหล่มสัก” เพราะตั้งอยู่ที่ลุ่มริมน้ำป่าสัก ประชาชนชาวเวียงจันทน์ที่ลพบุรีได้อพยพมาเพิ่มเติมจนกลายเป็นเมืองใหญ่ขึ้นเปลี่ยนชื่อใหม่ว่า “อำเภอวัดป่า”

กรมพระยาดำรงราชานุภาพสันนิษฐานว่า เมืองหล่มสักตั้งขึ้นสมัยรัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เจ้าเมืองคนแรกชื่อ พระสุริยวงศา (คง) ได้มาตั้งเมืองใกล้ลำน้ำป่าสัก ต่อมาเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2411 ยกฐานะเมืองเพชรบูรณ์ขึ้นเป็นมณฑลเพชรบูรณ์ ให้พระแก้วอาษา (ทองดี) นายอำเภอด่านซ้ายมาเป็นผู้ว่าราชการเมืองหล่มสัก ต่อมาเมืองหล่มสักถูกลดฐานะเป็นอำเภอขึ้นกับจังหวัดเพชรบูรณ์ เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2459 เรียกชื่อว่า อำเภอวัดป่า และได้มีพระราชกฤษฎีกา ลงวันที่ 11 พฤศจิกายน 2481 เปลี่ยนชื่อมาเป็นอำเภอหล่มสัก จนถึงปัจจุบัน

1.2.3 สภาพภูมิศาสตร์ อำเภอหล่มสักอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดเพชรบูรณ์ มีพื้นที่ 1,535 ตารางกิโลเมตร หรือ 959,375 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับอำเภอหล่มเก่า อำเภอหนองหาน จังหวัดเพชรบูรณ์
ทิศใต้	ติดกับอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์
ทิศตะวันออก	ติดกับอำเภอหนองหาน จังหวัดเพชรบูรณ์ และอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ
ทิศตะวันตก	ติดกับอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

ภูมิประเทศ ของอำเภอหล่มสัก เป็นพื้นที่ราบขนาดกลาง มีภูเขาขนาดอยู่ 3 ด้านคือ ทิศเหนือของตำบลท่าอินุญ ทิศตะวันออกในพื้นที่ตำบลบ้านไร่ ตำบลบ้านดัว ตำบลข้างตะลูด ทิศตะวันตกในเขตพื้นที่ ตำบลบุงคล้า ตำบลน้ำซุน ตำบลน้ำก้อ เป็นพื้นที่ ภูเขาร้อยละ 30 ของพื้นที่ทั้งหมด (ข้อมูลจากสำนักงานอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ พ.ศ.2542)

1.2.4 การปกครอง อำเภอหล่มสักมีฐานะเป็นอำเภอชั้นหนึ่ง

แบ่งการปกครองออกเป็น 23 ตำบล 230 หมู่บ้าน การปกครองส่วนท้องถิ่นมีเทศบาลเมือง 1 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 20 แห่ง สภาตำบล 2 แห่ง (ข้อมูลจากสำนักงานอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์)

1.2.5 โครงสร้างประชากร ประชากรในเขตอำเภอหล่มสัก ส่วนใหญ่เป็นคนในท้องถิ่น มีภาษาพูดท้องถิ่นดั้งเดิมเรียกว่า “ภาษาหล่ม” มีขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมคล้ายทางภาคอีสาน

ประชากรในเขตเทศบาลเมืองหล่มสัก แยกเป็น ผู้ชาย 8,056 คน ผู้หญิง 8,750 คน รวม 16,806 คน ประชากรนอกเขตเทศบาล แยกเป็นผู้ชาย 72,116 คน ผู้หญิง 69,238 คน รวม 158,210 คน

1.2.6 เศรษฐกิจ

1.2.6.1 ประชากรส่วนใหญ่ ประมาณ ร้อยละ 80 ประกอบอาชีพด้านการเกษตร สรุปได้ดังนี้

- 1.การทำนา มีพื้นที่ 158,689 ไร่ เกษตรกร 17,626 ราย
- 2.การทำไร่ข้าวโพด มีพื้นที่ 66,695 ไร่ เกษตรกร 8,363 ราย
- 3.การทำไร่ถั่วเขียว มีพื้นที่ 18,042 ไร่ เกษตรกร 2,255 ราย
- 4.การปลูกยาสูบ มีพื้นที่ 11,361 ไร่ เกษตรกร 3,787 ราย
- 5.การทำสวนมะขามหวาน มีพื้นที่ 12,701 ไร่ เกษตรกร 493 ราย
- 6.การเลี้ยงสัตว์ แยกเป็น วัว 33,921 ตัว , กระบือ 685 ตัว สุกร 11,915 ตัว
- 7.การทำสวนผัก ต่าง ๆ เช่น กะหล่ำปลี ต้นหอม พริก ขิง มะเขือ เป็นต้น

1.2.6.2 การอุตสาหกรรม มีโรงงานอุตสาหกรรมหลายชนิด เช่น

- 1.โรงงานย่อยหิน

- 2.โรงงานชิงดอง
- 3.โรงงานกะเทาะเปลือกถั่วลิสง
- 4.โรงเลื่อย
- 5.โรงหีบฝ้าย
- 6.โรงงานบรรจุมะม่วงดอง กระเทียมดอง
- 7.โรงงานน้ำปลา
- 8.โรงงานผลิตเส้นไหม

1.2.6.3 การพาณิชย์กรรม เศรษฐกิจ ของอำเภอหล่มสักยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะในเขตหัวเมือง มีการลงทุนมากขึ้นทั้งธุรกิจขนาดกลาง และขนาดเล็ก สรุปลได้ ดังนี้

- 1.ธนาคาร จำนวน 7 แห่ง
- 2.โรงแรม จำนวน 4 แห่ง

1.2.7 ด้านการคมนาคม อำเภอหล่มสัก มีเส้นทาง ติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ ดังนี้

1.2.7.1 การคมนาคมโดยทางรถยนต์สรุปได้ดังนี้

- 1.ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 12 อำเภอหล่มสัก ถึง จังหวัดพิษณุโลก
- 2.ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 12 อำเภอหล่มสัก ถึง จังหวัดขอนแก่น
- 3.ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 21 อำเภอหล่มสัก ถึง จังหวัดเพชรบูรณ์
- 4.ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 203 อำเภอหล่มสัก ถึง จังหวัดเลย

1.2.7.2 การคมนาคมทางอากาศยาน

มีสนามบินพาณิชย์ ที่ ตำบลปungน้ำเต้า อ.หล่มสัก จว.เพชรบูรณ์ 1 แห่ง

1.2.8 การบริการสาธารณะ

การไปรษณีย์โทรเลข ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขประเภทรับ และ จ่าย 1 แห่ง

ที่ทำการไปรษณีย์อนุญาตเอกชน 11 แห่ง

การโทรศัพท์ มี สำนักงานบริการโทรศัพท์ 1 แห่ง จำนวน 2,043 หมายเลข

การประปา มีการประปาส่วนภูมิภาค 1 แห่ง

การไฟฟ้า มีสำนักงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิต 1 แห่ง

มีสำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค 1 แห่ง

สถานีไฟฟ้าย่อยของการไฟฟ้าฝ่ายผลิต 1 แห่ง

1.2.9 ศักยภาพของอำเภอหล่มสัก

อำเภอหล่มสักมีศักยภาพในการขยายตัวทางอุตสาหกรรม ได้มากโดยเฉพาะ อุตสาหกรรมทางการเกษตรจากปัจจัยสนับสนุนหลายประการดังนี้

1.2.9.1 ตั้งอยู่ในพื้นที่เปิดโอกาส ได้รับการส่งเสริมการลงทุนเนื่องจากอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานครเท่าใดนัก และอยู่ในเส้นทางที่ติดต่อกับศูนย์กลางจังหวัดอื่น ๆ เช่น พิษณุโลก นครสวรรค์ และขอนแก่น

1.2.9.2 อำเภอหล่มสัก มีสนามบินพาณิชย์ 1 แห่ง

1.2.9.3 อำเภอหล่มสัก มีศักยภาพค่อนข้างมากในการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรได้แก่ อุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

1.2.9.4 อำเภอหล่มสัก มีศักยภาพ ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพราะเป็นศูนย์กลางระหว่างจังหวัดเลย จังหวัดขอนแก่น จังหวัดพิษณุโลก เชื่อมระหว่างภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง ที่นักท่องเที่ยวจะต้องผ่าน

1.2.10 การรักษาความสงบเรียบร้อย

ในเขตอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ มีสถานีตำรวจภูธรอำเภอหล่มสัก , สถานีตำรวจภูธรตำบลบ้านดิว , สถานีตำรวจภูธรตำบลบ้านกลาง รับผิดชอบดูแลความสงบเรียบร้อยของประชาชน ร่วมกับทางเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง

1.2.10.11 การรักษาความสงบเรียบร้อย แบ่งเขตความรับผิดชอบดังนี้.

1.สถานีตำรวจภูธรอำเภอหล่มสัก รับผิดชอบ 17 ตำบล ดังนี้ ตำบลหล่มสัก ตำบลตาลเดี่ยว ตำบลปากดุก ตำบลน้ำซุ่น ตำบลนุ่งคล้า ตำบลบ้านโสก ตำบลบ้านหวาย ตำบลหนองไขว่ ตำบลน้ำก้อ ตำบลหนองสว่าง ตำบลสักหลง ตำบลวัดป่า ตำบลฝายนาแซง ตำบลน้ำเขี้ยว ตำบลบ้านไร่ ตำบลลานป่า ตำบลนุ่งน้ำเต้า

2.สถานีตำรวจภูธรตำบลบ้านดิว รับผิดชอบ 3 ตำบล ดังนี้ ตำบลบ้านดิว ตำบลห้วยไร่ ตำบลท่าอิบุญ

3. สถานีตำรวจภูธรตำบลบ้านกลาง รับผิดชอบ 3 ตำบล ตำบลบ้านกลาง ตำบลปากช่อง ตำบลช้างตะลูด

1.2.10.12 การแบ่งสายงานการปกครองสถานีตำรวจ สถานีตำรวจภูธร อำเภอหล่มสัก มีสถานีตำรวจอยู่ในความปกครองจำนวน 2 แห่งคือ สถานีตำรวจภูธรตำบลบ้านดิว และสถานีตำรวจภูธรตำบลบ้านกลาง

1.สถานีตำรวจภูธรอำเภอหล่มสัก ตั้งอยู่ที่ ตำบลหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ มีผู้กำกับการเป็นหัวหน้าสถานี จำนวน 1 นาย นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร จำนวน 22 นาย และชั้นประทวน จำนวน 213 นาย (ข้อมูลสถานีตำรวจภูธรอำเภอหล่มสัก พ.ศ.2542)

2.สถานีตำรวจภูธรตำบลบ้านดิว ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านดิว อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ มี สารวัตรเป็นหัวหน้าสถานี จำนวน 1 นาย นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร จำนวน 4 นาย และชั้นประทวน จำนวน 50 นาย (ข้อมูลสถานีตำรวจภูธรตำบลบ้านดิว พ.ศ.2542)

3.สถานีตำรวจภูธรตำบลบ้านกลาง ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านกลาง อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ มีสารวัตรเป็นหัวหน้าสถานี จำนวน 1 นาย นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร จำนวน 4 นาย และชั้นประทวน จำนวน 45 นาย (ข้อมูลสถานีตำรวจภูธรตำบลบ้านกลาง พ.ศ.2542)

1.3 โครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม

ประวัติความเป็นมาของโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมนั้น แต่เดิม ใน พ.ศ.2517 กองบัญชาการตำรวจนครบาล ได้จัดทำโครงการ “อาสาสมัครต่อต้านอาชญากรรม” ซึ่งคำว่า “อาสาสมัคร” ไปสอดคล้องกับเป้าประสงค์ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยไทยอาสาป้องกันชาติ พ.ศ.2521 กองบัญชาการตำรวจนครบาล จึงได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็นโครงการ “สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม ตำรวจนครบาล” โดยเริ่มตั้งแต่ เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2517 โดย กองบัญชาการตำรวจนครบาลได้เปิดการอบรมผู้ประกอบอาชีพสุจริตและมีภูมิลำเนาในเขต กรุงเทพมหานคร ตามโครงการ “สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานชุมชนสัมพันธ์ของตำรวจนครบาล (ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ 2526 : 111)

ต่อมาได้มีการขยายการดำเนินการไปสู่ สถานีตำรวจ ต่างๆ ทั่วประเทศ และ มีการ นำเสนอโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในรูปแบบ ต่างๆ เพื่อจะแสวงหาความร่วมมือจาก ประชาชน ทุกเพศ และวัย เช่น โครงการแม่บ้านแจ้งข่าวอาชญากรรม , โครงการกองปราบจ้าว เป็นต้น ส่วนชนิดของสื่อที่จะใช้แจ้งข่าวอาชญากรรม ก็มีหลายสื่อ เช่น ทางด้านวิทยุสื่อสารซีบี (CB.Citizen Band) ความถี่ของคลื่น 245 เมกะเฮิรตซ์ ซึ่งเป็นข่ายวิทยุที่อยู่ในย่าน วีเอชเอฟ

(VHF : Very High Frequency) ทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติก็ได้มี “โครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมทางวิทยุสื่อสาร 245 เมกะเฮิรตซ์ (เหยี่ยวเวหา)” และเพื่อรองรับการพัฒนาทางเทคโนโลยีด้านการติดต่อสื่อสารทางคอมพิวเตอร์ ด้านอินเทอร์เน็ต สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้มี “โครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม ทางอินเทอร์เน็ต” ไว้ให้สำหรับประชาชนที่สนใจสมัครเข้าสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม จะเห็นได้ว่าโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตั้งแต่เริ่มโครงการครั้งแรก จนกระทั่งปัจจุบันได้มีการพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องเพื่อที่จะแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม

เป้าประสงค์หลักของโครงการได้กำหนดไว้ 6 ประการ คือ

1. ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วมในการพิทักษ์ชีวิตและทรัพย์สินของตนเองและผู้อื่น
2. แนะนำให้ประชาชนได้เข้าใจถึงสิทธิและหน้าที่ต่อสังคมและบ้านเมือง
3. เชิดชูเกียรติและชื่อเสียงตลอดจนการปกป้องคุ้มครองผู้ประพฤติตนเป็น พลเมืองดี
4. เพิ่มประสิทธิภาพในการหาข่าวของตำรวจอันเกี่ยวกับการป้องกันและ

ปราบปรามอาชญากรรม

5. ส่งเสริมความร่วมมือในความสัมพันธ์อันดีระหว่างตำรวจและประชาชน
6. ให้ข่าว คำปรึกษา และข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อทางราชการตำรวจ (ประชุม เปี่ยมสมบุญ 2526 : 111)

งานแจ้งข่าวอาชญากรรมจึงเป็นการพัฒนารูปแบบความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับประชาชน ให้ปรากฏชัดเจนในทางปฏิบัติเพื่อยังผลในด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

โดยปัจจุบันงานแจ้งข่าวอาชญากรรมนั้น ได้กำหนดไว้ในแผนกรมตำรวจแม่บทฉบับที่ 3 (พ.ศ.2540-2544) ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2539 ถึง 30 กันยายน 2544 โดยมีรายละเอียดของโครงการดังนี้

1.4 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม ในเขตอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์
2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมประเภทต่างๆ ของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม ในเขตอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์
3. เพื่อศึกษาว่าปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม ในเขตอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์
4. เพื่อทราบถึงปัญหา และ อุปสรรคในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม ในเขตอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มประชากรของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในเขตอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ผ่านการอบรม ตั้งแต่เริ่มโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม คือ พ.ศ.2541 ถึง พ.ศ.2542 โดยมีสถานีตำรวจที่รับผิดชอบ ดังนี้

1. สถานีตำรวจภูธรอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นผู้ดำเนินการจัดอบรม โดยมีกลุ่มประชากรเป้าหมายคือ สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม ที่ผ่านการอบรม ทั้งสิ้น 495 คน
2. สถานีตำรวจภูธรตำบลบ้านต๊าว อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นผู้ดำเนินการจัดอบรม โดยมีกลุ่มประชากรเป้าหมายคือ สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม ที่ผ่านการอบรม ทั้งสิ้น 264 คน
3. สถานีตำรวจภูธรตำบลบ้านกลาง อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นผู้ดำเนินการจัดอบรม โดยมีกลุ่มประชากรเป้าหมายคือ สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม ที่ผ่านการอบรม ทั้งสิ้น 230 คน

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม
2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม

3. ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาในการแจ้งข่าวอาชญากรรมต่อไป
4. ทำให้สามารถนำผลการวิจัยไปปรับใช้ในการวางแผนโครงการ ตลอดจนการวางนโยบายเกี่ยวกับการจัด โครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม
5. เป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจในการศึกษาเรื่องนี้ต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

ทฤษฎี แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม” ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยขอ นำเสนอออกเป็นลำดับดังนี้

2.1 แนวความคิดเรื่องการมีส่วนร่วม

แนวความคิด การมีส่วนร่วม นั้นมีมาแต่สมัยโบราณ มีนักปรัชญา ชาวกรีก อริสโตเติล (Aristotle) กล่าวว่า “ มนุษย์เป็นสัตว์สังคม ” ซึ่งเป็นสิ่งที่เชื่อว่าแท้จริงแล้วมนุษย์นั้นต้องอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะทางกายภาพของมนุษย์ซึ่งไม่สามารถจะทำทุกสิ่งทุกอย่างได้เนื่องจากมีโครงสร้างทางร่างกายที่ไม่ใหญ่มาก แต่สิ่งที่มนุษย์ได้ขาดเสียจากธรรมชาติคือสมองในการคิด มนุษย์รู้ว่าเมื่อมาอยู่ร่วมกัน และร่วมกันทำกิจกรรมต่างๆ นั้น จะทำให้มนุษย์ดำรงชีพอยู่ได้อย่างมีความสุข การมีส่วนร่วมในสังคม ในลักษณะอาชีพ ก็สามารถเห็นได้ชัดขึ้น เช่น เป็นทหาร เป็นตำรวจ เป็นนักบัญชี เป็นวิศวกร ซึ่ง สิ่งเหล่านี้เป็นลักษณะของการมีส่วนร่วมในสังคม คือการแบ่งอาชีพ หน้าที่การงาน จนอาจกล่าวได้ว่าความเจริญรุ่งเรืองของมนุษยชาตินั้น เกิดจากการที่มนุษย์ได้เข้ามามีส่วนร่วมทำกิจกรรมต่างๆ และพัฒนาสิ่งต่างๆ ให้ดีและเหมาะสมกับยุคของตน เช่น ความรุ่งเรืองของมนุษยชาติในยุคปัจจุบัน

การดำเนินการควบคุมอาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพนั้นนอกจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงแล้ว การได้รับความช่วยเหลือจากประชาชน ในด้านข่าวสารอาชญากรรมก็เป็นสิ่งที่จำเป็นและขาดไม่ได้ เนื่องจากประชาชนซึ่งอยู่ในพื้นที่ต่างๆ เป็นจำนวนมากได้ทราบเหตุอาชญากรรมต่างๆ กระบวนการสำคัญที่จะมีส่วนในการนำข่าวสารอาชญากรรมแจ้งแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจนั้น คือ การมีส่วนร่วม ซึ่งผู้ศึกษาได้นำมากล่าวไว้เท่าที่จำเป็นและมีความสอดคล้องกับแนวทางการศึกษาเรื่องนี้ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

กิตติ คันธา (2536 : 14) ได้ให้ความหมายว่าของการมีส่วนร่วมไว้ว่า กระบวนการที่ คณะกรรมการหมู่บ้านในฐานะองค์กรประชาชนได้เข้าไปเกี่ยวข้องในการพัฒนาชนบทโดยร่วม แสดงความคิดเห็นและกระทำในสิ่งที่เห็นพ้องต้องกัน ตลอดจนร่วมพิจารณากำหนดปัญหาความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นของตน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้ลุล่วงไป

ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์ (2527 : 2) ได้ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดการ และควบคุมการใช้ และการกระจายทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคม เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทาง เศรษฐกิจและสังคมตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรี ในฐานะสมาชิกสังคม

ปรุจจิตต์ พนาวัดมนวงศ์ (2530 : 16) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การที่ ชาวบ้านได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นเองโดยชาวบ้านหรือกิจกรรมที่หน่วยงานของรัฐหรือ เอกชนได้จัดขึ้น โดยชาวบ้านซึ่งหมายถึงทั้งคณะกรรมการ หมู่บ้าน และชาวบ้าน เป็นผู้เข้าร่วม โดยการรับฟังเสนอความคิดเห็น ชักถาม ตัดสินใจ วางแผนปฏิบัติ รับประโยชน์ตลอดจน ประเมินผลกิจกรรม

นภา ชมไพบูลย์ (2530 : 16) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน ไว้ว่า การที่ประชาชน กลุ่ม หรือชุมชน ซึ่งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา เป็นผู้ที่อยู่วงนอกได้พัฒนาและเพิ่ม ขีดความสามารถของตนเอง ในการจัดการ ควบคุมการใช้และกระจายทรัพยากร หรือปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคม เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพ ทางเศรษฐกิจและสังคมตามความจำเป็นอย่าง สมศักดิ์ศรี ในฐานะสมาชิกของสังคม ซึ่งการมีส่วนร่วมนั้นสมาชิกได้พัฒนาการรับรู้และภูมิ ปัญญา และแสดงออกในรูปการตัดสินใจ ในการกำหนดชีวิตของตนเองอย่างเป็นตัวของตัวเอง

สากล สถิตวิทยานันท์ (2532 : 166) ได้ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วมเกิดจาก แนวคิดสำคัญ 3 ประการคือ

1. ความสนใจและความห่วงกังวลร่วมกัน ซึ่งเกิดจากความสนใจและความห่วงกังวล ส่วนบุคคลซึ่งบังเอิญพ้องต้องกัน กลายเป็นความสนใจและความห่วงกังวลร่วมกันของส่วนรวม
2. ความเดือดร้อนและความไม่พึงพอใจร่วมกัน ที่มีอยู่ต่อสถานการณ์ที่เป็นอยู่นั้น ผลักดันให้พุ่งไปสู่การรวมกลุ่ม วางแผนและลงมือกระทำร่วมกัน

3. การตกลงใจร่วมกันที่จะเปลี่ยนแปลงกลุ่มหรือชุมชนไปในทิศทางที่พึงปรารถนา การตัดสินใจร่วมกันนี้จะต้องรุนแรงมากพอที่จะทำให้เกิดความคิดริเริ่มกระทำที่สนองตอบความเห็นชอบของคนส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น ๆ

อย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมยังอาจเกิดจากแนวความคิดอื่น ๆ เช่น

4. ความศรัทธาที่มีต่อความเชื่อถือบุคคลสำคัญและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การลงแขก การบำเพ็ญประโยชน์ การสร้างโบสถ์วิหาร

5. ความเกรงใจที่มีต่อบุคคลที่เคารพนับถือหรือมีเกียรติยศตำแหน่ง ทำให้ประชาชนเกิดความเกรงใจที่จะมีส่วนร่วมด้วย ทั้ง ๆ ที่ยังไม่มีศรัทธาหรือความเต็มใจอย่างเต็มเปี่ยมที่จะกระทำ เช่น ผู้ใหญ่ออกปากขอแรง ผู้น้อยก็ช่วยแรง

สุเมธ ทรายแก้ว (2536 : 15) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การที่ปัจเจกบุคคล หรือกลุ่มคนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง ร่วมมือ และรับผิดชอบในกิจกรรมการพัฒนาที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ในขั้นตอนต่าง ๆ ของการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ โดยมีกลุ่มหรือองค์กรรองรับประชาชนที่เข้าร่วมมีการพัฒนาภูมิปัญญาและการรับรู้ สามารถคิดวิเคราะห์และตัดสินใจเพื่อกำหนดการดำเนินชีวิตได้ด้วยตนเอง

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527 : 183) ได้กล่าวไว้ว่า “การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ (mental and emotional involvement) ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม (group situation) ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการให้ (contribution) บรรลุจุดหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2527 : 6-7) ได้ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ กระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริม ชักนำ สนับสนุน และสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชน ทั้งในรูปส่วนบุคคล กลุ่มคน ชุมชน สมาคม มูลนิธิ และองค์การอาสาสมัครรูปแบบต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่องรวมกันในเรื่องต่อไปนี้จะบรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้คือ

1. ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหา ที่เกิดขึ้นในชุมชน รวมตลอดจนความต้องการของชุมชน

2. ร่วมคิดหา และสร้างรูปแบบ และวิธีการพัฒนา เพื่อแก้ไขและลดปัญหาของชุมชนหรือเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน หรือสนองความต้องการของชุมชน
3. ร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงาน หรือโครงการ หรือกิจกรรม เพื่อจัดและแก้ไขปัญหา และสนองความต้องการของชุมชน
4. ร่วมตัดสินใจการใช้ทรัพยากรที่จำกัด ให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนร่วม
5. ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบบริหารงานพัฒนา ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
6. ร่วมการลงทุนในกิจกรรม โครงการของชุมชนตามขีดความสามารถของตนเอง และของหน่วยงาน
7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงานโครงการและกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้
8. ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาโครงการ และกิจกรรมที่ได้ทำไว้ทั้งโดยเอกชนและรัฐบาลให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

สุจินต์ ดาววีระกุล (2527 : 18) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า กระบวนการกระทำที่ประชาชนสมัครใจเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเปลี่ยนแปลง เพื่อตัวประชาชนเองโดยให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อตนเองและมีส่วนดำเนินการเพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ต้องมีใช้การกำหนดกรอบความคิดจากบุคคลภายนอก

Keith Davis (1972 : 136) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมไว้ว่า หมายถึงการเกี่ยวข้องกับจิตใจและอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเข้าใจให้กระทำการบรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย

จากความหมายของการมีส่วนร่วมต่าง ๆ ข้างต้นนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปความหมายของการมีส่วนร่วมได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่บุคคล , กลุ่มบุคคล มีความเห็นพ้องต้องกันในเรื่องที่มีผลกระทบใดๆ ต่อการดำเนินชีวิตของตนเอง ชุมชน และสังคม อันเป็นเหตุให้เกิดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ

2.1.2 ลักษณะของการมีส่วนร่วม

กิตติ คันธา (2536 : 19) กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมการสำรวจปัญหาการพัฒนาชนบท
2. การมีส่วนร่วมค้นหาสาเหตุของปัญหาการพัฒนาชนบท

3. การมีส่วนร่วมกำหนดปัญหาและวางแผน
4. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน
5. การมีส่วนร่วมในการติดตามการปฏิบัติงาน

สุจินต์ ดาววีระกุล (2527 : 1) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน : ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านชนะเลิศการประกวดหมู่บ้านดีเด่นระดับจังหวัดนครสวรรค์ ประจำปี พ.ศ.2527 และพบว่ากลุ่มที่ศึกษามีส่วนร่วมลักษณะต่าง ๆ ซึ่งสามารถจัดลำดับมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดได้ดังนี้

1. ร่วมในการประชุม
2. ร่วมในการสละแรงงาน
3. ร่วมในการสละเงิน
4. ร่วมในการเป็นผู้ชักชวนเพื่อนบ้าน
5. ร่วมในการสละวัสดุอุปกรณ์
6. ร่วมในการติดตามผลการดำเนินงาน
7. ร่วมในการเป็นผู้ประสานงาน
8. ร่วมในการเป็นผู้รับผิดชอบหรือควบคุมการดำเนินงาน
9. ร่วมในการแสดงความคิดเห็น

พูนศักดิ์ ประมง (2533 : 1) ได้ศึกษาการฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคมของเด็กปัญญาอ่อน และพบว่าลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคมของเด็กปัญญาอ่อนนั้นสามารถจัดลำดับลักษณะการมีส่วนร่วมจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้

1. การประชุมรับทราบเรื่องราวต่าง ๆ ของโรงเรียน
2. ร่วมสละเงิน
3. ร่วมสละวัสดุอุปกรณ์ เพื่อช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียน
4. ร่วมดำเนินการตามโปรแกรมและ/หรือกิจกรรม
5. ร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดโปรแกรมและ/หรือกิจกรรม
6. ร่วมติดตามและประเมินผลการจัดโปรแกรมและ/หรือกิจกรรม ตลอดจนการดำเนินงานตามโปรแกรมและ/หรือกิจกรรมนั้นๆ
7. ร่วมพิทักษ์สิทธิผลประโยชน์ของเด็กปัญญาอ่อนโดยยุทธวิธีต่าง ๆ
8. ร่วมผลิตบทความเกี่ยวกับปัญญาอ่อน

9. ร่วมทำการวิจัยหรือศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคมของเด็ก
ปัญญาอ่อนที่โรงเรียน

10. ร่วมตัดสินใจในการจัดโปรแกรมและหรือกิจกรรม

11. ร่วมกำหนดนโยบายและวางแผนเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคมของเด็ก

ปัญญาอ่อน

อคิน รพีพัฒน์ (2527 : 101) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนออกเป็น

1. การค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ตลอดจนแนวทางแก้ไข
2. การตัดสินใจเลือกแนวทางและวางแผนพัฒนาแก้ไขปัญหา
3. การปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน และ
4. การประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527 : 188) ได้จำแนกลักษณะของการมีส่วนร่วมไว้ 3
ประการด้วยกันคือ

1. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมโดยตรง (Direct Participation) โดยไม่ผ่านองค์กร
จัดตั้งของประชาชน (Inclusive Organization) เช่น การรวมกลุ่มเยาวชนกลุ่มต่าง ๆ

2. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางอ้อม (Indirect Participation) โดยผ่านองค์กร
ผู้แทนของประชาชน (Representative Organization) เช่น กรรมการของกลุ่ม หรือชุมชน
กรรมการหมู่บ้าน

3. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมโดยการเปิดโอกาสให้ (Open Participation) โดยผ่าน
องค์กรที่ไม่ใช่ผู้แทนของประชาชน (non - representative Organization) เช่น สถาบันหรือ
หน่วยงานที่เชิญชวนหรือเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเมื่อไรก็ได้ทุกเวลา

Cohen and Uphoff.(1977 : 7-9) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making)
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (Implementation)
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits)
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

จากแนวคิดลักษณะของการมีส่วนร่วม ดังที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้แล้วนั้น
เห็นได้ว่าแนวคิดส่วนใหญ่จะมีความคล้ายคลึงกัน จะแตกต่างกันในส่วนรายละเอียด และใน

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาจึงได้นำแนวความคิดของ โคเฮนและอ็พฮอฟฟ์ มาเป็นกรอบในการศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในการแจ้งข่าวอาชญากรรมคือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making)
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (Implementation)
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits)
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

2.1.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

อนุภาพ ธีรลภ (2528 : 25-26) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนได้แก่

1. ความเกรงใจผู้ที่มีสถานภาพสูงกว่า
2. ความต้องการเป็นกลุ่มพวก
3. ความเชื่อถือในตัวผู้นำ
4. ความใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่รัฐ
5. การคำนึงถึงผลประโยชน์ตอบแทน
6. การยอมรับแบบอย่าง
7. ความไม่พอใจต่อสภาพแวดล้อม
8. การยอมรับอำนาจรัฐ
9. ฐานะทางเศรษฐกิจ

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527 : 183) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ได้แก่ แนวความคิดสำคัญ 3 ประการ คือ

1. ความสนใจและความห่วงกังวลร่วมกัน ซึ่งเกิดจากความสนใจและความห่วงกังวลส่วนบุคคล ซึ่งบังเอิญพ้องต้องกัน กลายเป็นความสนใจและความห่วงกังวลร่วมกันของส่วนร่วม
2. ความเดือดร้อนและความไม่พึงพอใจร่วมกันที่มีต่อสถานการณ์ที่เป็นอยู่นั้นผลักดันให้พุ่งไปสู่การรวมกลุ่ม วางแผนและลงมือกระทำการร่วมกัน

3. การตกลงใจร่วมกันที่จะเปลี่ยนแปลงกลุ่มหรือชุมชนไปในทิศทางพึงปรารถนา การตัดสินใจร่วมกันนี้จะต้องรุนแรงมากพอที่จะทำให้เกิดความริเริ่มกระทำการที่สนองตอบความเห็นชอบของคนส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น

อย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมยังอาจเกิดจากแนวความคิดอื่น ๆ เช่น

1. ความศรัทธาที่มีต่อความเชื่อถือบุคคลสำคัญและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เช่นการลงแขก การบำเพ็ญประโยชน์ การสร้างโบสถ์วิหาร

2. ความเกรงใจที่มีต่อบุคคลที่เคารพนับถือ หรือ มีเกียรติยศ ตำแหน่ง ทำให้ประชาชนเกิดความเกรงใจที่จะมีส่วนร่วมด้วย ทั้งๆ ที่ยังไม่มีศรัทธาหรือความเต็มใจอย่างเต็มเปี่ยมที่จะกระทำ เช่น ผู้ใหญ่ออกปากขอแรงผู้น้อยก็ช่วยแรง

3. อำนาจบังคับที่เกิดจากบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่าทำให้ประชาชนถูกบีบบังคับให้มีส่วนร่วมในการกระทำต่าง ๆ เช่นบีบบังคับให้ทำงานเยี่ยงทาส ฯลฯ

Cohen and Uphoff. (1977,17-19) กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. ปัจจัยทางกายภาพและชีวภาพ
2. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ
3. ปัจจัยทางการเมือง
4. ปัจจัยทางสังคม
5. ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม
6. ปัจจัยทางประวัติศาสตร์

จากแนวความคิดเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าเหตุผลที่ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมนั้นอาจแยกได้เป็น การสมัครใจในการเข้ามามีส่วนร่วม เช่น ความศรัทธาต่อโครงการ การหวังผลตอบแทนจากโครงการ ส่วนรูปแบบของการไม่สมัครใจ เช่น ความเกรงใจต่อผู้มีสถานภาพสูงกว่า การถูกบีบบังคับ เป็นต้น

2.1.4 ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วม

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527 : 194) ได้กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมได้แก่

1. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
 - 1.1 เห็นหรือไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน

1.2 เข้าใจหรือไม่เข้าใจในแนวความคิดและวิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

1.3 ตั้งใจหรือไม่ตั้งใจที่จะปฏิบัติตามแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

1.4 มีหรือไม่มีเวลามากพอที่จะอุทิศตนเพื่อกระทำการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

2. ระบบการทำงาน

2.1 เลือกอำนวยความสะดวกส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือไม่

2.2 มีงบประมาณ ทรัพยากร ฯลฯ สนับสนุนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนได้อย่างเพียงพอและทันท่วงทีหรือไม่

2.3 สร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่อุทิศตนเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างจริงจังหรือไม่

3. เงื่อนไขอื่น ๆ

3.1 บรรยากาศสถานการณ์หรือเหตุการณ์ในขณะนั้นเอื้ออำนวยหรือเป็นอุปสรรค

3.2 โอกาสที่เหมาะสมจะมีหรือไม่

3.3 คุณลักษณะของประชาชนทำให้มีระดับความพร้อมแค่ไหน

ชินชัย ชีเจริญ (2528 : 118) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสังคมสงเคราะห์ชุมชน พบว่า สาเหตุส่วนใหญ่ที่ทำให้บุคคลในชุมชนไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้นั้นมีสาเหตุอยู่ 3 ประการ คือ การไม่มีเวลาว่าง การไม่อยู่ในชุมชนขณะมีกิจกรรม และการขาดแคลนทุนทรัพย์

วิมลสิทธิ์ หรยางกุล (2528 : 96) ได้ประเมินโครงการชุมชน วัดลาด บัวขาว พบว่า อุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรมของประชาชนมีสาเหตุมาจาก ข้อจำกัดด้านเวลา และลักษณะอาชีพ ความแตกต่างของฐานะทางเศรษฐกิจ ความเห็นแก่ตัวของชาวบ้านการขาด ผู้นำที่ชาวบ้านมีความเชื่อมั่น ความแตกแยกของกรรมการชุมชน การขาดการชักจูงชี้แนะจากทางการ และความไม่เสมอภาคในการดำเนินงาน

พรรณทิพย์ เพชรมาก (2528 : 146) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการแสวงหาที่ดิน เพื่อสร้างความมั่นคงในการอยู่อาศัย พบว่าปัญหาที่ประชาชนไม่เข้าร่วมกิจกรรม เพราะว่าคุณลักษณะของชุมชนเมืองที่มีสมาชิกกลุ่มแต่ละรายมีเวลาว่างน้อยและไม่ค่อยตรงกัน เป็นไปได้ยากที่สมาชิกจะเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างพร้อมเพียงกัน ผู้นำจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการผลักดันงานของกลุ่มให้ดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่อง

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2527 : 18-20) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาข้อจำกัด ของการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

1. นโยบายการมีส่วนร่วมของชุมชนส่วนใหญ่ต้องขึ้นอยู่กับระบบราชการเป็นฝ่ายส่งเสริมสนับสนุนและจัดให้มีขึ้น

แนวคิดการเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการยังเป็นเรื่องใหม่แท้ที่จริงจะเห็นว่าการระบุไว้ในเชิงนโยบายของแผนชาติมีมากมาย แต่ในทางปฏิบัติยังเป็นการทำแบบค่อยเป็นค่อยไป เพราะเป็นการเปลี่ยนโครงสร้าง ทศนคติและค่านิยม โดยเฉพาะทางฝ่ายข้าราชการซึ่งมีระบบค่อนข้างรวมอำนาจและมีการปรับตัวได้ช้า ข้าราชการที่มีแนวคิดใหม่ยอมรับเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างจริงจังยังมีน้อย ส่วนใหญ่ยังคุ้นเคยกับการสั่งการ การตัดสินใจแทนประชาชน เพราะต้องการยอมรับของประชาชนโดยเร็ว เพื่อรายงานผลงานต่อหน่วยเหนือ หลักการและวิธีการต่าง ๆ ต้องใช้เวลามากจึงจะเห็นผล

2. ประชาชนคุ้นเคยกับการรับคำสั่ง การยอมรับความถูกต้องของข้าราชการ และการยอมรับคอยการช่วยเหลือแทนการช่วยเหลือตนเอง การคิดเอง และหลีกเลี่ยงการโต้แย้งกับข้าราชการ ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ตกทอดกันมาตั้งแต่ระบบการปกครองยังมีอิทธิพลครอบงำความรู้สึกและถ่ายทอดกันต่อมาในทางปฏิบัติ ประชาชนโดยทั่วไปในชนบทยังยอมรับข้าราชการ ทั้งการแนะนำ สั่งการทั้ง ๆ ที่บางครั้งเห็นว่าทำไม่ได้หรือไม่อยากจะทำแต่ก็ต้องยอมทำตาม ไม่ต้องการโต้แย้ง หรือขัดใจข้าราชการ ยิ่งหมู่บ้านที่มีข้าราชการเข้าไปดูแลอย่างใกล้ชิดมีโครงการพัฒนาไปท่ามาก ๆ ประชาชนคุ้นเคยกับการขอโครงการ การคอยให้ข้าราชการมาแจกของมาจัดอบรมในเชิงสั่งการ และยังคงปฏิบัติตามเงื่อนไขเพื่อจะได้โครงการ และความช่วยเหลือที่ขอไป

3. กิจกรรมหรือโครงการที่ได้เข้าร่วมส่วนใหญ่ให้ร่วมเฉพาะตอนเสนอโครงการ และตอนลงมือปฏิบัติ โครงการไม่มีการร่วมแบบครบวงจร

โครงการพัฒนาที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมไม่ว่าจะเป็นโครงการเชิงเศรษฐกิจหรือเชิงสังคม มักจะให้ประชาชนเสนอโครงการตามเงื่อนไข และรอการอนุมัติขั้นตอนอื่น ๆ ประชาชนไม่ได้ร่วมด้วย จึงไม่ครบวงจรตามความหมายและหลักการการมีส่วนร่วมที่วิเคราะห์ไว้ตอนต้น ตั้งแต่มีโครงการ กสช. ปี 2523 จนปัจจุบันนี้ ได้พัฒนาระบบครบวงจรโดยให้สภาตำบลศึกษาปัญหาของตำบลวางโครงการตามวงเงินงบประมาณ และตามลักษณะโครงการที่กำหนดแล้ว จังหวัดเป็นผู้อนุมัติ สภาตำบลเป็นหน่วยดำเนินการควบคุมการดำเนินการ ตรวจสอบการจ้าง การจัดซื้อวัสดุและการเบิกจ่ายเงินค่าแรงให้ประชาชน และรายงานผลการปฏิบัติงาน โครงการของหน่วยงานอื่น ๆ ที่สภาตำบลสามารถทำได้น่าจะได้ลองทำดูบ้าง

4. องค์การอาสาสมัครสมาคมมูลนิธิและชมรมต่าง ๆ มีมากมาย แต่ส่วนใหญ่ยังขาดผู้มีความรู้เฉพาะขาดทุน ขาดเป้าหมายและหลักการที่แน่นอน และขาดการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง และที่สำคัญขาดแกนกลางของรัฐบาลและองค์การเหล่านี้ที่จะประสานติดต่ออย่างเป็นทางการในทุกระดับ

จำนวนองค์การสมาคมมูลนิธิชมรม ศูนย์ต่าง ๆ มีจำนวนเป็นพัน ๆ แห่ง แต่กระจายมีขีดความสามารถแตกต่างกันมีเป้าหมายต่างกัน แม้จะมีศูนย์รวมที่สภาสังคมสงเคราะห์สภาสตรีแต่ทางปฏิบัติแล้วการเชื่อมโยงสนับสนุนปรับแนวทางการทำงานพัฒนายังเป็นเอกเทศ และทั้งสองหน่วยงานที่ทำหน้าที่ประสานก็มีงานและโครงการมาก มีทุนน้อยและขาดเจ้าหน้าที่ระดับวิชาชีพ ส่วนใหญ่เป็นผู้อาสาสมัครเป็นผู้มีประสบการณ์มีความตั้งใจดี โครงการพัฒนาที่ทำกันระยะหนึ่งก็เปลี่ยนไปตามวาระของกรรมการ หรือผู้ดำเนินการ ผลงานที่แสดงออกต่อส่วนรวมมีเป็นระยะ ๆ บางครั้งไม่ต่อเนื่อง ทำให้ภาพพจน์ของฝ่ายราชการเกิดความไม่แน่ใจ ราชการก็ไม่มีมาตรการแน่นอนจะสนับสนุนจริงจังในหน่วยใดอย่างไร ทุกอย่างจึงต้องดิ้นรนกันเอง หาทุนจากองค์การต่างประเทศ การหาผู้อาสาสมัครที่พอมีเวลาว่างมาทำงานชั่วคราว

5. องค์การประชาชนส่วนใหญ่มักจะคอยดูแลผลประโยชน์และขยายผลประโยชน์ไปให้กับกรรมการ หรือสมาชิกในสังกัดมากกว่าถึงมือประชาชนโดยทั่วไป

การมุ่งหวังให้องค์กรประชาชนที่จะทำหน้าที่เป็นตัวแทนที่คอยค้ำประกันและปกป้องผลประโยชน์ส่วนรวมของชุมชนค่อนข้างยาก เพราะส่วนใหญ่จะมุ่งทำเพื่อสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กร จึงเป็นเหตุที่ทำให้เกิดกลุ่มคนที่ได้อภิสิทธิ์ขึ้นในเรื่องการพัฒนา หรือได้รับผลประโยชน์ความช่วยเหลือเหลือจากราชการในฐานะที่เข้าร่วมเป็นกรรมการหรือเป็นสมาชิก บางกรณีก็มีการกีดกัน

เพื่อป้องกันคนทั่วไปเข้ามาเป็นกรรมการหรือสมาชิก เป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงและกำลังเกิดมากขึ้นในหลายกรณีที่พบ

2.2 แนวความคิดเกี่ยวกับอาชญากรรม

2.2.1 ความหมายของอาชญากรรม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ฉบับ พ.ศ.2525 ได้ให้ความหมายของอาชญากรรม หมายถึง การกระทำกระทำความผิดทางอาญา

คำว่า “อาชญากรรม” อาชญากรรมตรงกับคำในภาษาอังกฤษ ว่า “Crime” ซึ่งมีรากศัพท์มาจากคำภาษา (Latin) ว่า Crimen หรือ Criminis ซึ่งความหมายดั้งเดิม หมายถึงการตัดสินคำพิพากษาการจับกุม หรือ ลงโทษ ต่อมาความหมายได้เปลี่ยนแปลงไป หมายถึง “ความผิด” หรือ “การร้องทุกข์จากผลของความผิด” อนึ่ง ควรจะได้ทราบว่า คำว่า “Crime” นี้มาจากคำรับของกรีก (Greek) ว่า “Kriino” ซึ่งแปลว่าเลือกเฟ้น จัดแยก แยกต่าง ตัดสิน (อรรถ สุวรรณบุปผา : 2518)

Sutherland and Creseey (1966 : 4) กล่าวว่าไว้ว่า อาชญากรรม คือพฤติกรรมที่ละเมิดกฎหมายอาญา พฤติกรรมที่ไม่เป็นการละเมิดกฎหมายอาญาถือว่าเป็นอาชญากรรม แม้ว่าพฤติกรรมนั้นจะผิดศีลธรรม มีความต่ำทรามหรือไม่เหมาะสมเพียง

John Hagan (1985 : 49) ได้ให้ความหมายของอาชญากรรมไว้ว่า หมายถึง พฤติกรรมเบี่ยงเบนชนิดหนึ่ง เป็นพฤติกรรมที่ผันแปรไปจากบรรทัดฐานของสังคมและเป็นพฤติกรรมที่มีข้อกำหนดห้ามไว้ในกฎหมายอาญา

อรรถ สุวรรณบุปผา (2518 : 19) ได้ให้ความหมายของอาชญากรรมไว้ว่า เป็นปรากฏการณ์หนึ่งทางสังคมที่เกิดขึ้น โดยการกระทำผิด ซึ่งการกระทำนั้น ๆ กฎหมายได้บัญญัติเป็นข้อห้ามและถือว่าเป็นความผิดซึ่งผู้กระทำผิดจะต้องได้รับการลงโทษ

อัครณพ ชูบำรุง (2540 : 75) อาชญากรรม คือการกระทำใดๆ ที่กลุ่มผู้มีอำนาจในทางการเมืองพิจารณาเห็นว่าเป็นอันตรายต่อสังคม จะต้องมี การควบคุมอย่างจริงจัง โดยการลงโทษผู้ที่กระทำเช่นนั้นตามควรแก่ความผิด

อานนท์ อาภาภิรม (2531 : 5) ได้ให้ความหมายของอาชญากรรมไว้ว่า การกระทำใด ๆ ก็ตามที่มีลักษณะเป็นการฝ่าฝืนหรือขัดต่อดวัตนกฏหมายที่ได้บัญญัติไว้และผู้กระทำการดังกล่าวจะต้องได้รับการลงโทษตามตวัตนกฏหมายที่กำหนดไว้ในขณะนั้น

ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2531 : 3) ได้กล่าวถึงอาชญากรรม อาจแยกพิจารณาได้เป็น 3 องค์ประกอบ ซึ่งได้แก่

ประการแรก เป็นปรากฏการณ์ที่ละเมิดบทบัญญัติของกฎหมายอาญา

ประการที่สอง มีบทกำหนดโทษทางอาญา

ประการที่สาม ก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อสังคมโดยส่วนรวม

เสริน ปุณณะหิตานนท์ (2523 : 51) ให้ความหมายของอาชญากรรมไว้ว่า หมายถึงถึง

1. การกระทำที่ละเมิดกฎหมายอาญา การกระทำใด ๆ ไม่ว่าจะเป็ประเภทนำลงโทษมากสักเพียงใด ไม่ว่าจะผิดศีลธรรมมากน้อยแค่ไหน ก็ไม่ถือว่าเป็นอาชญากรรมถ้าไม่มีบทบัญญัติลงโทษไว้

2. การกระทำโดยเจตนาละเมิดกฎหมายอาญาหรือมีเจตนาละเว้น ไม่ว่าจะในสิ่งทีกฎหมายอาญาบังคับให้กระทำโดยไม่มีข้อแก้ตัวที่สมเหตุผล ซึ่งทำให้รัฐต้องดำเนินการลงโทษในฐานะที่เป็นความผิดอุกฉกรรจ์หรือความผิดลหุโทษ

โสภา ชปี้ลมันน์ (2537 : 7) ให้ความหมายไว้ว่า เป็นการกระทำที่ต้องการขจัดสภาพการดิ้นรนเพื่อให้มีชีวิตอยู่ได้ในสังคมหรือในสิ่งแวดล้อมรอบตัว แต่เป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม เป็นการขจัดความรู้สึกขัดแย้งในใจที่เกิดขึ้นในเวลานั้นให้หมดไปโดยเป็นความพอใจของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ที่เกิดขึ้นในขณะนั้นกับสิ่งที่เป็ข้อห้ามอันเป็นระเบียบแบบแผนหรือศีลธรรมอันดีงาม

ชาย เสวิกุล (2514 : 15-16) ได้ให้ความหมายอาชญากรรมไว้ 2 ประการ ทั้งทางด้าน นิติศาสตร์อาชญากรรม และ สังคมศาสตร์ของอาชญากรรม

1. ด้านกฎหมาย อาชญากรรมหมายถึง การกระทำอันเป็นการฝ่าฝืน หรือ ขัดต่อกฎหมายที่วางไว้ และผู้กระทำนั้นจะต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้ในกฎหมาย

2. ด้านสังคม อาชญากรรม หมายถึง ความขัดแย้งระหว่างบุคคลกับสังคมเป็นหลัก และพิจารณาว่าการกระทำที่ฝ่าฝืนหรือขัดแย้งนั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร อะไรเป็นปัจจัยที่มีส่วนทำให้บุคคลนั้นไม่สามารถปรับปรุงหรือปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎหมาย ซึ่งเป็นมาตรฐานอย่างหนึ่งของสังคม

สุพัตรา สุภาพ (2545 : 42) ให้ความหมายว่า “อาชญากรรม” คือ การกระทำผิดอาญา และผู้ที่กระทำจะต้องได้รับโทษตามกฎหมาย การกระทำผิดกฎหมายอาญา อาจผิดเพราะกระทำหรือดเว้นไม่กระทำก็ได้ เช่นฆ่าคนตาย ลักทรัพย์ ไม่เสียภาษี ไม่ยอมรับเข้ารับการศึกษา เป็นต้น ซึ่งโทษที่จะได้รับจะมีกำหนดไว้ชัดเจนว่าเป็นสถานใด เช่นลักทรัพย์ ปล้นทรัพย์ หมิ่นประมาท ยักยอก ปลอมหนังสือ ฆ่าคนตาย ทำร้ายร่างกาย เป็นต้น

ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2531 : 5) ให้แนวความคิดเกี่ยวกับอาชญากรรมไว้ว่า นักอาชญาวิทยาในปัจจุบันต่างยอมรับว่าอาชญากรรมคือมโนทัศน์ทางนิติ – สังคมศาสตร์ ซึ่งหมายความถึงการละเมิดบทบัญญัติของกฎหมายอาญา โดยมีบทกำหนดโทษทางอาญาในระดับที่แตกต่างกันไปตามความรุนแรงของภัยอันตรายต่อสังคมโดยส่วนรวม อีกนัยหนึ่ง อาชญากรรมอาจแยกพิจารณาได้ 3 องค์ประกอบ ซึ่งได้แก่ประการแรก ปรากฎการณืละเมิดบทบัญญัติของกฎหมายอาญา ประการที่สอง มีบทกำหนดโทษทางอาญา และประการที่สาม ก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อสังคมโดยส่วนรวม องค์ประกอบที่สามนับว่าสำคัญยิ่งต่อการกำหนดนิยามอาชญากรรม แต่กระนั้นภัยอันตรายต่อสังคมก็เป็นมโนทัศน์ที่มีลักษณะเป็นนามธรรม ซึ่งการวัดค่ามักแตกต่างกันไปในแต่ละสังคมตามแต่ช่วงเวลาและสถานการณ์

ในการให้การนิยามของคำว่า “อาชญากรรม” ในประเทศไทย พื้นฐานของผู้ให้นิยามซึ่งส่วนมากมีพื้นฐานการศึกษาด้าน นิติศาสตร์ การให้นิยามด้านอาชญากรรมจึงเป็นการให้นิยามไปในทางกฎหมาย ซึ่งขาดมิติในด้านต่างๆ ที่ควรจะเป็น ผู้วิจัยเห็นว่าการให้นิยามทางกฎหมายถึงแม้ว่าจะเป็นไปในลักษณะที่จับต้องได้ นำไปปฏิบัติได้ แต่ยังคงเป็นปัญหาในเรื่องของความยุติธรรม จริยธรรม การให้น้ำหนักค่านิยาม คำว่าอาชญากรรมนั้น นอกจากให้น้ำหนักไปแนวทางนิยามด้านกฎหมายแล้ว นิยามด้านสังคม ก็ไม่อาจมองข้ามไปได้

กฎหมายที่ดีนั้นควรเน้นเรื่องบทบาทในการจัดระเบียบผลประโยชน์ของสังคม เน้นการศึกษาถึงวิธีการตรากฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาสังคมต่างๆ โดยเฉพาะการสร้างกฎหมายเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของส่วนรวมหรืออรรถประโยชน์ของสังคม เดกเช่นเดียวกับนิยามของคำว่าอาชญากรรม ซึ่งเป็นผลิตผล ของบุคคล หรือ กลุ่มบุคคลที่มีอำนาจรัฐอยู่ในมือ ในการร่างกฎหมาย

ออกมาบังคับใช้กับประชาชนของประเทศ ซึ่งบางยุคบางสมัย ถึงกับมีคำกล่าวถึงความชอบธรรมของผู้กุมอำนาจรัฐไว้ว่า มีความชอบธรรมในการได้มาซึ่งอำนาจปกครองเพียงไร จึงไม่น่าแปลกใจเท่าใดนักที่ผู้ร่างกฎหมายจะออกกฎหมายให้นิยามอาชญากรรม เข้าข้างกลุ่มหรือพวกตน หรือการออกกฎหมายในลักษณะที่การบังคับใช้ เป็นไปได้ยาก เครื่องมือทางกฎหมายของผู้ปฏิบัติที่จะบังคับใช้กฎหมายเพื่อนำคนร้ายมาลงโทษตามกฎหมาย มีแนวทางเลือกที่น้อยลง เช่น คดีบางประเภทยากต่อการแก้ไขปราบปราม เนื่องจากการเข้าถึงพยานหลักฐานเป็นสิ่งที่กระทำได้ยาก ประเทศชาติก็ยังคงได้รับความเสียหายเป็นจำนวนมากจากอาชญากรรมดังกล่าว เช่น ปัญหาทุจริตมิชอบ หรือ การกระทำความผิดในลักษณะเป็นองค์กรข้ามชาติ

การก่ออาชญากรรมของเด็ก หรือ เยาวชน ทางอาญานั้น เนื่องเล็งเห็นความสำคัญของเด็กและเยาวชน กฎหมายจึงให้ความคุ้มครองแก่เด็กและเยาวชนเป็นพิเศษมีวิธีการผ่อนผันบรรเทาโทษให้โอกาสกลับตัว โดยไม่ถือว่าการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเป็นอาชญากรรม (Crime) แต่ให้เรียกว่า “การกระทำผิดของเด็ก” และไม่ถือว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด เป็นอาชญากร หรือ ชั่วอาชญากร (Criminal) แต่ให้เรียกว่า “เด็กกระทำผิด” (ประทีป ธนียผล ,2538 : 121) ในประเทศไทยและประเทศต่างๆ ส่วนใหญ่ในสังคมโลก มองการกระทำดังกล่าวว่า เป็นการกระทำผิด ของ เด็ก หรือ เยาวชน ไม่ถือว่าเป็นการกระทำผิดทางอาญาแต่อย่างใด และไม่ถือว่าเด็กเหล่านั้นเป็นอาชญากรแต่อย่างใด* เป็นสิ่งซึ่งชี้ให้เห็นว่า นิยามของคำว่าอาชญากรรมนั้น แนวโน้มไม่ได้มองว่าการกระทำทุกอย่างที่ผิดกฎหมายอาญาเป็นอาชญากรรมไปหมดทุกอย่าง เพราะหากสังคมมองอาชญากรรม ว่า คือการกระทำผิดทางกฎหมายอาญา และมีการกำหนดโทษไว้ดังกล่าว บทบัญญัติเกี่ยวกับกฎหมายอาญานั้นมีจำนวนมาก อีกทั้งมีบางข้อหากมีโทษสถานเบา เช่นโทษปรับ เราจะถือว่าการที่บุคคลดังกล่าวได้ก่ออาชญากรรม จะเป็นอาชญากรหรือไม่ หากเราหมายความว่า การกระทำนั้น เป็นอาชญากร ประเทศไทยของเราก็เต็มไปด้วยอาชญากรทุกที่ทุกแห่ง

การให้นิยาม อาชญากรรม ตามแนวความคิดของผู้วิจัย นั้น มีแนวความคิดสอดคล้องกับ (ประชัย เปี่ยมสมบุรณ์ 2531 : 5) ซึ่งได้แก่ประการแรก ปราบปรามการละเมิดบทบัญญัติของกฎหมายอาญา ประการที่สอง มีบทกำหนดโทษทางอาญา และประการที่สาม ก่อให้เกิด

* สำหรับประเทศไทย การกระทำผิดของทางอาญา ของเด็กและเยาวชน ไม่ถือว่าเป็นอาชญากรรมเช่นกัน โดยประเทศไทย มี พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2534 ในการดำเนินกระบวนการทางวิธีพิจารณาคดีเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน

ภยันตรายต่อสังคมโดยรวม องค์ประกอบที่สามนับว่าสำคัญยิ่งต่อการกำหนดนิยาม อาชญากรรม แต่ภยันตรายต่อสังคมก็เป็นมิติหนึ่งที่มีลักษณะเป็นนามธรรม ซึ่งการวัดค่ามักแตกต่างกันไปในแต่ละสังคมตามแต่ช่วงเวลาและสถานการณ์ แต่ในส่วนของผู้วิจัยเห็นว่า ในส่วนขององค์ประกอบที่ 3 คือการก่อให้เกิดภยันตรายต่อสังคมโดยรวม ซึ่งในส่วนนี้นั้นจะไม่มีลักษณะที่ถาวร และไม่เป็นสากล เป็นสิ่งที่สังคมแต่ละสังคมจะกำหนดขึ้นในสังคมนั้นๆ โดยอาศัยจากบริบทต่างในสังคม เช่น วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา เป็นต้น อีกทั้งการตีความที่จำกัดขอบเขตโดยกฎหมาย ยังมีความบกพร่องอีกบางประการคือ ยังมีอาชญากรรม บางส่วนที่ฝ่ายนิติบัญญัติยังไม่ได้ร่างบทบัญญัติกฎหมายกำหนดโทษการกระทำเหล่านั้นแต่อย่างใด ส่วนที่ควรเพิ่มเติมขึ้น จากองค์ประกอบดังกล่าวมาคือ การกระทำที่ยังไม่ได้ถูกกำหนดไว้โดยบทบัญญัติของกฎหมายว่าเป็นอาชญากรรม แต่สังคมส่วนมากเห็นพ้องต้องกันเป็นแน่แท้ว่าการกระทำนั้นเป็นอาชญากรรม เพียงแต่ยังไม่ผ่านขั้นตอนการออกกฎหมายโดยฝ่ายนิติบัญญัติซึ่งเป็นเพียงวิธีการในขั้นตอนการร่างกฎหมายเท่านั้น

2.2.2 ประเภทของอาชญากรรม

อาชญากรรมมิได้มีลักษณะการทำความผิดที่เหมือนกันแต่อย่างใด การจัดประเภทของอาชญากรรม ทำให้ทราบถึงลักษณะต่างๆ ของอาชญากรรม ได้มีนักคิด ได้แยกประเภทของอาชญากรรมไว้ เพื่อประโยชน์แก่การศึกษาวิจัยจะได้นำเสนอเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา ดังนี้

ประจักษ์ เปี่ยมสมบุญ (2531 : 6-12) ได้แบ่งประเภทของอาชญากรรม ออกเป็น 5 ประเภท คือ

1. อาชญากรรมปราศจากผู้เสียหาย
2. อาชญากรรมพื้นฐาน
3. อาชญากรรมองค์การ
4. อาชญากรรมคอกขาว
5. อาชญากรรมพิเศษ

ประการที่หนึ่ง อาชญากรรมปราศจากผู้เสียหาย หมายความว่าอาชญากรรมซึ่งเกี่ยวข้องกับกรณีละเมิดศีลธรรมจรรยาของบุคคล และการที่เรียกว่าอาชญากรรมที่ปราศจากผู้เสียหายก็เพราะผู้กระทำความผิดและผู้เสียหายก็คือบุคคลเดียวกันตัวอย่างของอาชญากรรม

ปราศจากผู้เสียหาย ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับการพนัน การค้าประเวณี การทำแท้ง การมีและใช้สิ่งลามกอนาจาร เป็นต้น

ประการที่สอง อาชญากรรมพื้นฐาน หมายความว่า อาชญากรรมซึ่งเกี่ยวกับประทุษร้ายต่อทรัพย์ ร่างกาย และ หรือชีวิตของบุคคลอื่น ตัวอย่างของอาชญากรรมพื้นฐาน เช่น ลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ทำร้ายร่างกายและฆ่าผู้อื่น เป็นต้น

ประเภทที่สาม อาชญากรรมองค์การ หมายความว่า อาชญากรรมซึ่งอาชญากรได้รวมตัวเข้าด้วยกันตามสายการบังคับบัญชาในรูปองค์การ โดยจัดการวางแผนและดำเนินงานเพื่อประกอบธุรกิจผิดกฎหมายประเภทต่าง ๆ และบ่อยครั้งที่อาชญากรรมองค์การจะอาศัยอำนาจทางเศรษฐกิจและการเมืองเพื่อผูกขาดการดำเนินธุรกิจผิดกฎหมายนั้น ๆ ตัวอย่างของธุรกิจผิดกฎหมายที่อาชญากรรมองค์การมักดำเนินการ เช่น การเป็นเจ้าของมือสลากกินรวบ การค้าหญิงโดยบังคับค้าประเวณี การค้ายาเสพติดให้โทษ การค้าสินค้าหนีภาษี การค้าแร่เถื่อน และการค้าไม้เถื่อน เป็นต้น

ประการที่สี่ อาชญากรรมคอปกขาว หมายถึงอาชญากรรมซึ่งผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งหน้าที่การงาน ไม่ว่าจะภาครัฐการ รัฐวิสาหกิจหรือเอกชน และได้ใช้ตำแหน่งหน้าที่ดังกล่าวในทางไม่ชอบ เพื่อการแสวงหาประโยชน์ส่วนตน ตัวอย่างของอาชญากรรมคอปกขาว เช่น สมุหบัญชียักยอกเงินในความรับผิดชอบของตน ข้าราชการรับเงินคอมมิชชั่นในการประมูลก่อสร้างสถานที่ราชการ และคณะกรรมการสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุตั้งบุคคลเข้ารับราชการรับเงินโดยมิชอบจากผู้สมัครสอบ เป็นต้น

ประการที่ห้า อาชญากรรมพิเศษ หมายความว่ารวมถึง อาชญากรรมซึ่งมีลักษณะแตกต่างไปจากอาชญากรรม 4 ประเภทที่กล่าวมาแล้ว แต่อาชญากรรมเหล่านี้มีความสำคัญและจำเป็นต้องได้รับความสนใจเป็นกรณีพิเศษ ตัวอย่างเช่นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและพาณิชย์ อาชญากรรมก่อการร้าย และอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

ไสภ่า ชปีลมันน์ (2537 : 7 - 9) จัดหมวดแยกประเภทของอาชญากรรมดังต่อไปนี้

1. อาศัยแนวการจัดทางกฎหมาย คือ เน้นกฎหมายเป็นหลัก โดยมุ่งพิจารณาถึงการกระทำความผิดที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีงามหรือที่ขัดต่อกฎระเบียบข้อบังคับ โดยพิจารณาถึงผลกระทบของการกระทำนั้น ๆ ว่ามีผลกระทบกระเทือนต่อชีวิตมนุษย์โดยตรงหรือไม่ หรือมีผลขัด

ต่อหลักศีลธรรมซึ่งเป็นที่ยอมรับของคนโดยส่วนรวมหรือไม่ อนึ่ง การจัดประเภทอาชญากรรมโดยอาศัยกฎหมายนั้น แบ่งย่อยออกได้ ดังนี้

1.1 Mala in Se คือ ประเภทของการกระทำความผิดที่เห็นได้เด่นชัด มีผลกระทบกระเทือนถึงชีวิตความปลอดภัยในทรัพย์สินของบุคคลอื่น หรือของสาธารณะประโยชน์ อันได้แก่ การปล้นฆ่า ลักทรัพย์ ทั้งของบุคคลทั่วไป หรือของหลวง การกระทำความผิดของเจ้าพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีผลกระทบกระเทือนต่อหน่วยงานนั้น ๆ อันได้แก่ การใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่ผิด การปลอมแปลงเอกสาร เป็นต้น

1.2 Mala Prohibita อันได้แก่ การกระทำผิดที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่าเป็นความผิด อันได้แก่ การฝ่าฝืนกฎจราจร การหลีกเลี่ยงภาษี การละเมิดกฎหมายแรงงาน เป็นต้น

2. พิจารณาจากความหนักเบาหรือความรุนแรงของการประกอบอาชญากรรม หรือการกระทำความผิดเป็นเกณฑ์ ได้แก่

2.1 อาชญากรรมที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศชาติหรือต่อชุมชนแยกได้เป็น

2.1.1 อาชญากรรมที่มีผลต่อความมั่นคงของประเทศชาติ หรือต่อชุมชน อันได้แก่ การปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์และพระราชวงศ์ การฆ่าผู้นำรัฐบาล การปลอมแปลงธนบัตร เงินตรา การขายความลับทางราชการ เป็นต้น

2.1.2 อาชญากรรมที่มีผลร้ายแรงต่อบุพการี หรือผู้ที่มีพระคุณอันได้แก่ การฆ่าบิดามารดา ภรรยาฆ่าสามี หรือสามีฆ่าภรรยา คนรับใช้ฆ่านายจ้าง เป็นต้น

2.2 อาชญากรรมที่มีผลกระทบร้ายแรงต่อบุคคลทั่วไปและต่อทรัพย์สินอันได้แก่ การฆาตกรรม การข่มขืนกระทำชำเรา การปล้นฆ่าหรือปล้นชิงทรัพย์ เป็นต้น

3. อาศัยแนวทางการจัดทางด้านสังคมวิทยา โดยพิจารณาถึงองค์ประกอบที่สำคัญของการก่ออาชญากรรมอันได้แก่ อาชีพ ความคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันของผู้ประกอบอาชญากรรม ปฏิกริยาตอบสนองจากบุคคลภายนอกและจากภายในสังคมนั้น ๆ คลินนาร์ด และควินนีย์ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการจัดประเภทของอาชญากรรมทางด้านสังคมวิทยาโดยนำมาจัดเป็นหมวดหมู่แยกออกได้เป็น 9 ประเภท ด้วยกันคือ

3.1 อาชญากรรมประเภทร้ายแรงซึ่งมีผลต่อชีวิตของบุคคล การประกอบอาชญากรรมประเภทนี้เกิดสาเหตุด้านอารมณ์ ผู้ประกอบอาชญากรรมส่วนใหญ่จะไม่มีประวัติการทำความผิดมาก่อน แต่กระทำลงไปเนื่องจากความกดดันทางอารมณ์ หรือ ถูกยั่วเยวอย่างรุนแรงและเมื่อกระทำลงไปแล้วจึงรู้สึกตัว

3.2 อาชญากรรมประเภทประกอบเป็นครั้งคราวเกี่ยวกับทรัพย์สิน การประกอบ อาชญากรรมประเภทนี้ ขึ้นอยู่กับโอกาสที่อำนวยความสะดวกโดยมิได้มุ่งหวังหรือตั้งใจมาก่อน เกิดขึ้นเนื่องจากโอกาสอำนวยในขณะนั้น บวกกับความต้องการทรัพย์สินเป็นทุนเดิม อาชญากรรม ประเภทนี้ ได้แก่ การลักทรัพย์ ขโมยรถ ใช้อัตราเครดิตปลอม เป็นต้น

3.3 อาชญากรรมประเภทใช้ตำแหน่งหน้าที่ในทางที่ผิด หรือ กระทำความผิดต่อ อาชีพ การประกอบอาชญากรรมประเภทนี้ผู้ประกอบเป็นผู้มีอำนาจ มีตำแหน่งหน้าที่การงานสูง แต่ใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่ผิด และมักไม่รู้สึกรู้ว่าตนเองเป็นอาชญากร หรือได้กระทำความผิดลง ไปลักษณะการประกอบอาชญากรรม เช่น การซื้อของหนีภาษี การกักตุนสินค้า การคอร์รัปชัน การผูกขาดสินค้า เป็นต้น ในบางครั้งเราเรียกว่า เป็นอาชญากรรมประเภท “ผู้ร้ายผู้ดี”

3.4 อาชญากรรมทางการเมือง ได้แก่ การประกอบอาชญากรรมอันมีจุดมุ่งหมาย เกี่ยวกับด้านการเมือง และกฎหมายบัญญัติไว้ว่ามีความผิด เช่น การก่อการร้ายขององค์การที่ ต่อต้านรัฐบาล การขายความลับของประเทศให้แก่ประเทศศัตรู การกระทำจรรยากรรม เป็นต้น

3.5 อาชญากรรมที่มีผลเกี่ยวข้องกับส่วนรวม หรือขัดต่อความรู้สึกของส่วนรวม อาชญากรรมประเภทนี้เป็นอาชญากรรมที่ไม่มีผู้เสียหาย ผู้ประกอบอาชญากรรมหรือกระทำ ความผิดเป็นผู้ได้รับความเสียหายเอง อันได้แก่ การเล่นเกมพนัน การฝ่าฝืนกฎจราจร การ ประกอบอาชีพโสเภณี เป็นต้น

3.6 อาชญากรรมโดยทั่วไป อันได้แก่การลักทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ฉ้อโกง เป็นต้น

3.7 อาชญากรรมที่ก่อขึ้นโดยบริษัท ห้างหุ้นส่วนหรือร้านค้า อันได้แก่ การ หลีกเลี่ยงภาษี การผูกขาดสินค้า และการกักตุนสินค้า เป็นต้น

3.8 อาชญากรรมที่ก่อตัวขึ้นในรูปองค์กร การประกอบอาชญากรรมในลักษณะนี้ จะมีการแบ่งสายงานดำเนินการเป็นเครือข่าย เช่น เครือข่ายค้ายาเสพติด การปลอมแปลงสินค้า เป็นต้น

3.9 อาชญากรรมประเภทมีอาชีพ ผู้ประกอบอาชญากรรมประเภทนี้จะมีความ ชำนาญในอาชีพของตนเป็นอย่างดี เป็นต้นว่า มีอาชีพรับจ้าง นักปลอมพนักงานตม เป็นต้น

อัฉนพ ชูบำรุง (2532:88)ได้จำแนกประเภทอาชญากรรมพวกใหญ่ ๆ เป็น 7 ประเภท คือ

1. อาชญากรรมที่กระทำต่อบุคคลในลักษณะที่รุนแรง
2. อาชญากรรมที่กระทำต่อทรัพย์สินของบุคคล

3. อาชญากรรมที่ผู้กระทำความผิดทำเอง
4. อาชญากรรมการเมือง
5. องค์การอาชญากรรม
6. อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ
7. การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน

2.2.3 สาเหตุของอาชญากรรม

ได้มีผู้ศึกษาสาเหตุของอาชญากรรมไว้หลายด้านด้วยกัน สุพัตรา สุภาพ (2545 : 44-46) ได้สรุปสาเหตุของอาชญากรรมไว้ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีว่าด้วยอาชญากรรมที่ถือลักษณะของบุคคลเป็นสาเหตุ เป็นทฤษฎีที่ถือเอา ลักษณะร่องรอยในตัวบุคคล (personal traits) หรือองค์ประกอบของตัวบุคคลที่บกพร่องไม่ สมประกอบเป็นเหตุสำคัญ ซึ่งมีอยู่ 3 ประการคือ

1.1 บกพร่องทางชีวภาพ (biological defectiveness) และแบบหรือสภาพทาง ร่างกาย (physical type) มีส่วนในการกระทำความผิด เช่น ลักษณะรูปร่างหน้าตา จะเป็น เครื่องชี้ให้เห็นถึงลักษณะความประพฤตินักวิชาการที่สนับสนุนทฤษฎีนี้ได้แก่ Cesare Lombroso , Charles B. Goring, Earnest A. Hooton, William H. Sheldon และสองสามี ตระกูล Glueck อย่างไรก็ตาม มีผู้คัดค้านทฤษฎีนี้เช่น Sutherland โดยกล่าวว่า เป็นทฤษฎีที่ไม่มี เหตุผลแน่นอน และไม่เข้าถึงระดับที่จะยืนยันได้

1.2 ความบกพร่องทางจิต (mental deficiencies) Bugdale และ Goddard เป็นบุคคลกลุ่มแรกที่ย้ำถึงความสัมพันธ์ระหว่างความบกพร่องทางจิตและการกระทำความผิดของ บุคคลจิตแพทย์และนักจิตวิทยาต่างก็กล่าวกันว่า สาเหตุการกระทำผิดที่สำคัญได้แก่ ความ ขัดแย้งทางจิต ความปรารถนาที่ถูกกดไว้ และมูลเหตุชักจูงใจอื่น ๆ ฉะนั้น การกระทำผิดจึงเป็น สัมพันธลักษณะอย่างหนึ่ง que แสดงถึงการขาดเขตแดนหรือทางออก อย่างไรก็ตาม ข้อบกพร่องของ ทฤษฎีนี้เกี่ยวกับลักษณะทางจิตและบุคลิกภาพของบุคคลเหล่านี้โดยตรงที่ว่า ไม่ได้อธิบายถึง สภาพแวดล้อมซึ่งเกี่ยวพันกันอย่างใกล้ชิดกับการกระทำความผิด

2. ทฤษฎีว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว ตามทัศนะของนักจิต วิเคราะห์ (psycho-analyst) กล่าวว่า ปัญหาการกระทำผิดมักจะเกิดจากภาวะความเป็นอยู่และ ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวไม่ราบรื่น มีบางอย่างผิดปกติ เช่น รู้สึกว่าตนมีหรือได้รับ ในสิ่งที่ต้องการไม่พอ หรือรู้สึกว่าตนไม่มีความสามารถพอ หรือเพราะรู้สึกตนเองไม่อาจจะสร้าง

ความผูกพันหรือสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมได้อย่างราบรื่น ทำให้เกิดการท้อแท้และผิดหวัง กระทั่งกระทบทางอารมณ์ ทำให้กระทำผิดได้ เช่น ปัญหาเด็กเกเร เป็นต้น

3. ทฤษฎีว่าด้วยกลุ่มสังคมและปัจจัยทางวัฒนธรรม (theories stressing group and socio-cultural factors) แต่เดิมนักสังคมศาสตร์เชื่อกันว่า สาเหตุของอาชญากรรมมีแต่อย่างเดียว เช่น ความจน การแตกแยกในครอบครัว การศึกษาต่ำ ฯลฯ อย่างไรก็ตาม นักสังคมวิทยาบางท่านคิดค้นทฤษฎีขอบเขตแคบลง และได้ให้ความหมายแน่ชัดกว่าเดิม แยกเป็น

3.1 ทฤษฎีว่าด้วยการประพฤติผิดที่ได้จากการเรียนรู้ (learned behavior) โดยอธิบายว่าการกระทำผิดที่ดี ความประพฤติดีระเบียบของสังคมที่ดี เป็นสิ่งที่บุคคลเรียนรู้จากการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม สัทเทอร์แลนด์ (Sutherland) กล่าวว่า อัตราการกระทำผิดมากขึ้นเรื่อยๆ ทีเดียว เป็นผลที่เกิดจากลักษณะการคบค้าระหว่างบุคคลในกลุ่ม เป็นเรื่องของบุคคลและการเรียนรู้จากกลุ่ม เป็นเรื่องของบุคคลกับสิ่งแวดล้อม สัทเทอร์แลนด์ถือว่า ความประพฤติไม่ว่าดีหรือชั่ว เป็นสิ่งที่เรียนรู้มาแต่เด็กและต่อมาจนตลอดชีวิต

3.2 ทฤษฎีว่าด้วยการขัดแย้งของกลุ่มและอิทธิพลของกลุ่มวัฒนธรรมรอง ทฤษฎีนี้ถือว่าความขัดแย้งเป็นรูปหนึ่งของปฏิกริยาโต้ตอบระหว่างสมาชิกในสังคม เป็นการแสดงออกถึงความแปรปรวนและความไม่เป็นระเบียบของสังคม ในส่วนตัวอาชญากรรมนั้นเป็นบุคคลที่ได้นำเอาบรรทัดฐานการปฏิบัติ ค่านิยมที่ขัดแย้งหรือนอกเหนือไปจากบรรทัดฐานของสังคมนั้น ซึ่งโดยปกติธรรมดาจะต้องมีการปฏิบัติตามธรรมดาเสมอ

3.3 ทฤษฎีว่าด้วยเศรษฐกิจ (economic) ภาวะภูมิศาสตร์ (geographic) นิเวศสถาน (ecological)

ด้านเศรษฐกิจ อธิบายถึงความสำคัญของภาวะเศรษฐกิจ เช่น ผลจากความยากจน หรือผลของเศรษฐกิจตกต่ำที่มีต่ออัตราส่วนของอาชญากรรม แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าความยากจนจะเป็นสาเหตุโดยตรงของการกระทำผิด ความยากจนอาจจะเป็นเพียงปัจจัยที่มีความสำคัญอันหนึ่งเท่านั้น และจะต้องมีปัจจัยอย่างอื่นมาประกอบจึงจะมีอิทธิพลมากพอที่จะทำให้เกิดการกระทำผิดได้

ด้านภูมิศาสตร์ เป็นทฤษฎีที่เชื่อว่าอิทธิพลของภูมิศาสตร์ที่มีต่อการกระทำผิด คนที่อ้างมักจะเป็นนักภูมิศาสตร์ชาวยุโรป ซึ่งได้อ้างว่าสภาพภูมิศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งลมฟ้าอากาศ ฤดูกาล มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับอาชญากรรม เช่น มองเตสกีเออ

(Montesquieu) เขียนหนังสือชื่อ Spirit of Law โดยอ้างว่ายิ่งใกล้ขั้วโลกไปเท่าไร อัตราส่วนคนเมาจะยิ่งมากขึ้น แต่ยิ่งใกล้ศูนย์สูตรเข้าไปเท่าใดอาชญากรรมและการกระทำผิดอื่น ๆ จะมากขึ้น

นิเวศสถานหรือการกระจายตัวกันอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ Robert E. Park โดยถือว่าชุมชนเป็นต้นเหตุสำคัญของการกระทำผิด ฉะนั้น จึงใช้วิธีการศึกษาสภาพท้องถิ่นเป็นหลัก และเขตที่มีการกระทำผิด เขตอันธพาล เขตที่อยู่อาศัยแบบต่าง ๆ องค์ประกอบทางด้านเชื้อชาติ การศึกษาแบบนี้ปรากฏว่าใช้ได้ผลและมีประโยชน์ไม่น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ที่ทำให้เกิดความเข้าใจ และจับจุดสำคัญ ๆ ของการกระทำผิดได้ นั่นคือ ความสามารถทราบถึงภาวะต่าง ๆ ในท้องถิ่นที่มีการกระทำผิดสูง ๆ และพอจะอนุมานได้ว่าภาวะเหล่านั้นเป็นสาเหตุส่วนหนึ่งของ การกระทำผิด ทฤษฎีนี้มักใช้ได้ผลในการแสวงหาข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประกอบการพิจารณาว่าท้องถิ่นใดควรจะมีการควบคุมการกระทำผิดมากขึ้นแค่ไหน

4. ทฤษฎีว่าด้วยจิตวิทยาสังคม (social psychological) เป็นการศึกษาการกระทำผิดโดยใช้บุคลิกภาพและสภาพสังคม ประโยชน์ที่ได้รับอีกอย่างหนึ่งจากทฤษฎีนี้ คือ การศึกษาจิตวิทยาสังคมนี้ ทำให้เกิดดุลยภาพระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับบุคคลและกลุ่มบุคคล และปัจจัยทั้งสองประเภทนี้ต่างก็เป็นเรื่องสำคัญในการวิเคราะห์ความผิด

โสภา ชปิลมันน์ (2537 : 20 - 22) ให้ความเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของการประกอบอาชญากรรม พบว่ามาจากสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

1. สาเหตุทางร่างกายและจิตใจ

1.1 สาเหตุทางร่างกาย

ซีซาร์ ลอมโบรโซ มีแนวความคิดเห็นว่า พวกอาชญากร มักมีลักษณะทางร่างกายแตกต่างไปจากพวกที่มีใจอาชญากร อาชญากรที่กระทำผิดบ่อย ๆ จะมีลักษณะร่างกาย และมีการประพฤติปฏิบัติตนในสังคมเช่นเดียวกับในสมัยที่มนุษย์ยังป่าเถื่อน

1.2 สาเหตุทางจิตใจ

ความเครียด ความอึดอัดใจ ความคับข้องใจ จะมีผลต่อสุขภาพจิตทำให้เกิดความผิดปกติทางจิตใจขึ้น และนำไปสู่การกระทำผิดได้

2. สาเหตุทางสังคมและสิ่งแวดล้อม

2.1 การไม่ยอมรับค่านิยมทางสังคม

เอมีล เดอร์ไคม์ (Emile Durkheim) นักสังคมวิทยาชาวฝรั่งเศสได้เสนอแนวความคิดว่าระบบของค่านิยมทางสังคมก่อให้เกิดอาชญากรรมได้ ระเบียบของสังคมย่อมมีความสำคัญต่อปัญหาอาชญากรรม เพราะสังคมที่ไม่มีระเบียบย่อมก่อให้เกิดความขัดแย้งกันในทางปฏิบัติก่อให้เกิดการฝ่าฝืนขนบธรรมเนียมประเพณีและกฎหมาย ดังนั้น ในด้านการป้องกันอาชญากรรม ถ้าจัดระเบียบของสังคมจากความไม่มีระเบียบไปสู่สังคมที่มีระเบียบแล้วอาชญากรรมก็จะลดน้อยลงได้ แต่ถ้าความเป็นระเบียบของสังคมนั้นลดลง หรือ เสื่อมลงอาชญากรรม ก็จะมีมากขึ้น

2.2 ความแตกต่างกันในการคบหาสมาคม

เอ็ดวิน ชัทเธอร์แลนด์ ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีความแตกต่างในการคบหาสมาคม แก่นนำของทฤษฎีคือ การที่บุคคลจะประพฤติปฏิบัติตนอย่างไรขึ้นอยู่กับ

เนื่องจากสาเหตุจากปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม ชัทเธอร์แลนด์ ได้อธิบายไว้ว่า

1) ความประพฤติของอาชญากรรมเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ ซึ่งนั้นหมายความว่าความประพฤติของอาชญากรไม่ได้ถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์ บุคคลผู้ซึ่งยังไม่เคยทราบหรือรับรู้เกี่ยวกับด้านอาชญากรรมมาก่อน ย่อมไม่มีทางที่จะประพฤติได้อย่างอาชญากรเช่นเดียวกันกับผู้ที่ไม่เคยรับรู้หรือมีประสบการณ์ด้านเครื่องดนตรีมาก่อน ย่อมไม่มีความสามารถที่จะแก้เครื่องดนตรีได้

2) การเรียนรู้ที่เกิดจากการคบหาสมาคมกับผู้อื่น รวมไปถึงด้านการสื่อสารต่าง ๆ

3) การเรียนรู้ความเป็นอาชญากรนั้น ชั้นแรกจะเกิดขึ้นในกลุ่มบุคคลที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกัน ซึ่งหมายความว่าสิ่งอื่นที่มีในกลุ่มบุคคล เช่น ภาพยนตร์ หนังสือพิมพ์ ย่อมไม่มีความสำคัญต่ออาชญากรรม

4) การเรียนรู้นี้ หมายความว่ารวมทั้งเรียนรู้ในด้านวิธีการที่จะประกอบอาชญากรรม เรียนรู้เกี่ยวกับแรงกระตุ้น เกี่ยวกับสัญชาติญาณในการที่จะประกอบอาชญากรรม และเรียนรู้ด้านทัศนคติที่ไม่ดีสะสมไว้

5) แรงกระตุ้นและสัญชาติญาณในการประกอบอาชญากรรมนั้น จะเรียนรู้ได้จากการเกิดภาวะขัดแย้งระหว่างการเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับกฎหมาย หมายความว่าในการคบหาสมาคมนั้น บางเวลาบุคคลหนึ่งอาจถูกห้อมล้อมอยู่ท่ามกลางผู้ที่เคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย แต่ในอีกเวลาหนึ่งอาจถูกห้อมล้อมอยู่กับผู้ซึ่งชอบประพฤติผิดกฎหมาย

6) การที่บุคคลกระทำความผิดเพราะมีความโน้มเอียงในการที่จะฝ่าฝืนกฎหมายอยู่เหนือความรู้สึกที่จะไม่ฝ่าฝืนกฎหมาย นั้นหมายความว่าบุคคลนั้นเห็นว่ากฎหมายมี

ความสำคัญน้อยกว่าความต้องการที่จะกระทำผิด การที่บุคคลเป็นอาชญากรก็เพราะคบหาสมาคมกับกลุ่มบุคคลที่เป็นอาชญากร และแยกตัวออกไปจากกลุ่มที่ไม่ได้เป็นอาชญากร ทุกคนหนีไม่พ้นการเอาอย่างในวัฒนธรรมที่อยู่รอบ ๆ ตัวของผู้นั้น

ในการหาสาเหตุของการเกิดอาชญากรรมนั้น ได้มีผู้ให้ทรรศนะไว้ต่างๆ มากมาย ซึ่งโดยแท้จริงแล้วนั้น เป็นมุมมองของของแต่ละบุคคล ที่อาศัยองค์ความรู้ต่างกัน เนื่องจากอาชญาวิทยานั้น เป็นสหวิทยาการ ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ จากหลากหลายศาสตร์ ในการค้นหาความจริงเกี่ยวกับอาชญากรรม เช่น ชีววิทยา จิตวิทยา สังคมวิทยา อาชญาวิทยา มานุษยวิทยา นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ เป็นต้น ดังนั้น ผู้ให้นิยามแต่ละท่าน จึงได้รับอิทธิพล ตามศาสตร์ที่ตนมีความชำนาญ และ ถนัด เช่น ถ้าเป็นมุมมองของ นักกฎหมาย อาจกล่าวว่า อาชญากรรมที่เกิดขึ้น เพราะว่าการกฎหมายที่บังคับใช้มีโทษเบาไปทำให้ไม่สามารถยับยั้งอาชญากรรมได้ ส่วนนักสังคมวิทยาอาจมองว่า การเกิดปัญหาอาชญากรรมอาจเกิดจากการเปลี่ยนแปลง สภาวะต่าง ๆ ของสังคม อย่างรวดเร็ว ทำให้มีปัญหาต่างๆ ตามมา ส่วนนักจิตวิทยาอาจมองว่า สาเหตุของอาชญากรรม นั้น เกิดจากภาวะทางจิตที่ไม่ปกติของบุคคลที่กระทำผิดเป็นต้น ซึ่งทรรศนะของผู้วิจัยสอดคล้องกับแนวความคิด ของ Pearson & Weiner ที่ให้แนวความคิดไว้ว่า การศึกษาอาชญากรรมมีประวัติศาสตร์อันยาวนานที่เต็มไปด้วยทฤษฎีที่หักล้างและขัดแย้งกัน ตั้งแต่ในช่วงทศวรรษที่ 1960 ทฤษฎีสังคมไร้ระเบียบ ทฤษฎีความกดดันทางสังคม ทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่างกัน ทฤษฎีการควบคุมทางสังคม ทฤษฎีตีตรา และทฤษฎีความขัดแย้ง มีบทบาทสำคัญในการตีกรอบศึกษา นักวิชาการหลายท่านมีความเห็นว่าทฤษฎีเหล่านี้มีเนื้อหาสาระและอธิบายปรากฏการณ์อาชญากรรมในแนวทางที่ต่างกัน และหากนำมาผสมผสานกันจะได้ทฤษฎีที่เพิ่มความเข้าใจเรื่องสาเหตุและพฤติกรรมของอาชญากรรม (พรชัย ชันดี, รัชชัย ปิระนีละบุตร, อัศวิน วัฒนวิบูลย์ 2543 : 179)

ทัศนะของผู้วิจัยนั้น เชื่อว่า การเกิดอาชญากรรมนั้น เกิดได้มาจากหลายสาเหตุ ซึ่งต้องอาศัยแนวความคิดและทฤษฎีทางอาชญาวิทยา ต่าง ๆ ในการอธิบาย ปรากฏการณ์ดังกล่าว

2.3 ทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ (Community Relation Theory)

แนวความคิดทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ มีรากฐานมาจาก นักอาชญาวิทยากลุ่มชิคาโก ซึ่งรู้จักในนามของ “ สำนักนิเวศวิทยาอาชญากรรม ” (The Ecological School of Criminology) ซึ่งผู้นำกลุ่มแนวความคิดดังกล่าวมาเผยแพร่ คือ Robert E Park แนวคิดทฤษฎีนี้ ได้รับความนิยม เนื่องจาก มาตรการและทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย ที่ใช้อยู่เสมอความนิยมลง (ประชัย เปี่ยม

สมบูรณ,2526 หน้า 11-16) ซึ่งได้รับอิทธิพลแนวความคิดเกี่ยวกับชุมชน 3 ทางคือ แนวทางที่ 1 แนวความคิดของ Darwin ซึ่งให้ความสัมพันธ์ระหว่างพืชและสัตว์ แนวทางที่ 2 แนวความคิดของ Simmel ว่าด้วยคุณลักษณะด้านเวลาและสถานที่ของความสัมพันธ์ทางสังคม และแนวทางที่ 3 แนวความคิดของ Durkheim ที่กล่าวถึงความหนาแน่นของประชากรที่เป็นปัจจัยที่กระทบต่อความแก่งแย่งทางสังคมและการแบ่งงาน โดย Robert E Park ได้พยายามจูงใจให้นักอาชญาวิทยาทั้งหลายเห็นความสำคัญของปัจจัยต่างๆ ในสภาพแวดล้อมของเมืองที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมอาชญากร ซึ่งผลการค้นคว้าวิจัยของนักอาชญาวิทยากลุ่มชิคาโก พอสรุปได้ว่า อาชญากรรมเป็นปรากฏการณ์ถาวรตามลักษณะพื้นที่ บริเวณใดที่เกิดอาชญากรรมขึ้นบ่อยครั้งก็เกิดขึ้นซ้ำอีกอยู่เช่นนั้น อนึ่งในบริเวณแหล่งเสื่อมโทรมบางแห่ง แม้ผู้อยู่อาศัยจะสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันไปตามกาลเวลาโดยบุคคลต่างเชื้อชาติต่างศาสนาก็ตาม สถิติอาชญากรรมในพื้นที่ดังกล่าวก็ยังคงสูงเช่นเดิม แต่อย่างไรก็ดี นักอาชญาวิทยากลุ่มชิคาโกไม่ได้กล่าวว่าบริเวณพื้นที่คือสาเหตุของอาชญากรรม แต่ปัจจัยที่ส่งเสริมอาชญากรรมน่าจะแอบแฝงอยู่ในสภาพแวดล้อมดังกล่าวเพราะพื้นที่สถิติอาชญากรรมสูงนั้น มีความแตกต่างไปจากพื้นที่ที่มีอาชญากรรมต่ำทั้งในสภาวะทางกายภาพ ทางเศรษฐกิจ และทางสังคม กลุ่มชิคาโกสรุปว่า “ การขาดระเบียบของสังคม” (Social Disorganization) อันสืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพของชุมชนในยุคก่อนความเจริญทางอุตสาหกรรม เข้าสู่ชุมชนในยุค อุตสาหกรรม นำมาซึ่งปัญหาอาชญากรรมและปัญหาสังคมอื่นๆ กล่าวอีกนัยหนึ่ง การขาดระเบียบของสังคม ซึ่งตามแนวทฤษฎีกลุ่มชิคาโกจัดเป็นสาเหตุเบื้องต้นของอาชญากรรม หมายถึงสภาวะแตกสลายของกลไกทางสังคมที่มีหน้าที่ค้ำจุนความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลความร่วมมือร่วมใจ และ ขวัญกำลังใจของสมาชิกในสังคม(วิเชียร สิงห์ปรีชา 2538,83-84)

นักอาชญาวิทยากลุ่ม ชิคาโก Burgess ได้นำเสนอทฤษฎีวงรอบ (Concentric Circles Theory) ซึ่งจากการศึกษาของ Burgess ซึ่งได้ใช้พื้นที่ของมหานครชิคาโกเป็นพื้นที่ศึกษา โดยแบ่งออกเป็นส่วนใหญ่ ๆ จากการลากเส้นครึ่งวงกลมซึ่งมีช่วงห่างกันเส้นละ 2 ไมล์ เริ่มจากศูนย์กลางของมหานครชิคาโก ผลการวิจัยพบว่า อาชญากรรมมักมีสถิติสูงมากในบริเวณใจกลางของมหานครชิคาโก ซึ่งเป็นย่านธุรกิจกับย่านที่อยู่อาศัย และอาชญากรรมจะเริ่มลดลงเมื่อถอยห่างจากศูนย์กลางของเมืองออกไป

Herbert Gans นักวิชาการซึ่งได้อาศัยหลักทฤษฎีของกลุ่มชิคาโก เป็นพื้นฐานในการสร้างแนวความคิดต่อเรื่องที่เรียกว่า “หมู่บ้านในเมือง” (Urban Village) จากแบบจำลองหมู่บ้าน

ในเมือง Gans ได้แสดงให้เห็นว่าปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการรักษาความปลอดภัย

สรุป แนวความคิดทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ ในการป้องกันอาชญากรรม คือ การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมโดยลักษณะการเสริมสร้างความสัมพันธ์ของสมาชิกในชุมชน โดยเน้นไปที่การจัดการในสภาพทั่วไป ของชุมชน เช่น ในเมือง หมู่บ้าน ให้มีลักษณะสะดวกและง่ายต่อการติดตาม และมุ่งสนับสนุนสมาชิกในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการป้องกันตนเองและผู้อื่นจากอาชญากรรม โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจในทฤษฎีนี้ จะมีบทบาทหลักเป็นฝ่ายวางแผน สนับสนุน ให้แก่ชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม

2.4 แนวความคิดการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

แนวความคิดที่ว่า “ การป้องกันอาชญากรรมเป็นหน้าที่ของพลเมืองทุก ๆ คน” มิใช่ของใหม่ เพราะถ้าดูประวัติศาสตร์ความเป็นมาของการรักษากฎหมายแล้วก็จะพบว่าเมื่อประมาณ 2,000 ปีที่ผ่านมา แนวความคิดหลักด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมก็คือ แต่ละคนจะต้องรับผิดชอบทั้งการกระทำของตัวเองและการกระทำของเพื่อนบ้าน พลเมืองที่เห็นเหตุการณ์อาชญากรรมมีหน้าที่ตะโกนหรือส่งสัญญาณบอกให้เพื่อนบ้านของเขารู้และช่วยกันติดตามอาชญากร ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ความสงบสุขของสังคมมิได้เกิดจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่จากองค์การของรัฐแต่ฝ่ายเดียว หากแต่เกิดขึ้นโดยความร่วมมือของคนส่วนใหญ่จากชุมชนแต่ละชุมชนด้วย (พงษ์พัฒน์ ฉายาพันธ์ 2542 : 120)

แนวคิดในเรื่องการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในประเทศไทยนั้น เป็นรูปแบบหนึ่งของการมีส่วนร่วมที่สมาชิกของสังคมได้เข้ามาร่วมมือกิจกรรมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม โดยมี รัฐ ในขณะนั้น ใช้กฎหมายเป็นสิ่งส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ได้เริ่มปรากฏเป็นหลักฐานลายลักษณ์อักษรคือ กฎหมายของพระเจ้ามังราย หรือ มังรายศาสตร์ ซึ่งเป็นกฎหมายของพระเจ้าราย กษัตริย์ของล้านนา ผู้สร้างเมืองเชียงใหม่ เมื่อ พ.ศ.1835 ซึ่งตราขึ้นโดยอาศัยหลักคัมภีร์พระธรรมศาสตร์ ซึ่งมีบทกฎหมายที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน คือ กฎหมาย 16 หลังคาเรือน ซึ่งเป็นกฎหมายอาญาที่ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามาแก้ไขปัญหาด้านอาชญากรรมในชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ กล่าวคือ ในกฎหมายมีบัญญัติใจความว่าในหมู่บ้านหนึ่งมี 16 หลังคาเรือน อีก 15 ครัวเรือนต้องช่วยกันชดใช้ราคาทรัพย์สิน ที่ถูกลักไปจะแก้ตัวเองว่าไม่รู้ได้เห็นกับการลักทรัพย์นั้นไม่ได้ กฎหมายให้

เหตุผลว่าเพราะอยู่บ้านเดียวกันไม่สั่งสอนกัน ปล່อยให้เพื่อนไปลักขโมยผู้อื่น เมื่อได้ตัวคนร้าย ภายหลัง ให้พิจารณาดู หากเป็นคนดีให้ใช้ราคาทรัพย์ 4 เท่า 6 เท่า หรือ 9 เท่า แล้วแต่กรณี และ ทัณฑ์ไปเสียจากเมือง(ดวงจิตต์ กำประเสริฐ,2531 : 60)

ในยุคสมัยเดียวกัน อาณาจักรสุโขทัย นั้น ก็มีหลักฐานปรากฏ เกี่ยวกับแนวคิดของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของ สมาชิกในสังคมเช่นเดียวกัน โดยในสมัยของพระเจ้าเลอไทย ซึ่งครองราชย์ สืบต่อจากพ่อขุนรามคำแหง ปรากฏอยู่ในกฎหมายลักษณะโจรสมัยสุโขทัย ซึ่งเป็นศิลาจารึกที่ขุดค้นพบได้ที่ ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย เมื่อ พ.ศ.2473 โดยมีการบัญญัติให้สมาชิกในชุมชนช่วยกันป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ปรากฏถึงความผิดฐานต่างๆ ที่ กำหนดไว้ในศิลาจารึก หลักที่ 38 ดังนี้

ไม่ช่วยจับกุมคนร้ายมีความผิด เจ้าของทรัพย์หรือเจ้าของข้าววิ่งไล่จับขโมยไปถึงบ้านผู้ใด เจ้าของร้องให้จับกุมเจ้าของบ้านกลับปล່อยให้ขโมยหนีไป โดยทำนึ่งเฉยเสียบ้าง โดยอ้างว่า ขโมยเป็นพ่อ แม่ พี่น้องตนบ้าง เป็นข้าของผู้ใหญ่บ้าง โดยรับสินจ้างบ้าง มีโทษเสมือนลักขโมยหรือ ทรัพย์ของผู้อื่น

นอกจากนี้ยังมีประมวลกฎหมายตราสามดวง เมื่อ พ.ศ.2347 ในยุคของกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งก็ได้มีการบัญญัติไว้ในกฎหมาย 3 เล่ม 15 วา ก็คือกฎหมายที่กำหนดความรับผิดชอบร่วมกันทั้งหมดหมู่เหล่าในชุมชน สรุปได้ว่า เมื่อมีการปล้น ฆ่าคนตาย หรือทำร้ายสัตว์ถึงตายก็ดี ถ้าการกระทำความผิดเหล่านี้เกิดขึ้นในอาณาบริเวณของหมู่บ้านใด ให้สมาชิกทุกคนของหมู่บ้านนั้นมีหน้าที่ช่วยสืบค้นหาผู้ร้ายให้จงได้ และถ้าการปล้นนั้นเกิดขึ้นในขณะที่เพื่อนบ้านอยู่ด้วย เพื่อนบ้านมีหน้าที่ช่วยต่อสู้ป้องกันโจรด้วย นอกจากนี้ความรับผิดชอบในความผิดที่เกิดขึ้น ยังตกอยู่กับผู้อยู่ในระยะ 3 เล่ม 15 วา วัดโดยรอบจากที่เกิดเหตุที่จะต้องช่วยกันตามจับโจรด้วย ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าในสมัยโบราณนั้น พระมหากษัตริย์ ผู้ปกครองประเทศ นั้น ได้มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วม โดยการใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการบังคับ

ปัจจุบัน ประเทศไทยได้มีความเจริญก้าวหน้า ขึ้นแทบทุกด้าน ประชาชนได้รับการศึกษา ปริมาณ ผู้รู้หนังสือมีจำนวนน้อยลง สังคมมีแนวการพัฒนาแนวความคิดเรื่องการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมเป็นจำนวนมาก ทั้งในลักษณะที่ฝ่ายเอกชนเป็นองค์กรหลัก เช่น รายการ สน.ไอทีวี ทางสถานีโทรทัศน์ ไอทีวี ทีวีเสริ ซึ่งเป็นรายการที่ส่งเสริมให้ประชาชนที่ รู้ หรือทราบเบาะแสเกี่ยวกับอาชญากรรม ให้ส่งข้อมูลมาทางรายการ และ

เมื่อทางรายการเห็นว่า ข้อมูลดังกล่าวมีมูลความจริงก็จะนำเสนอปัญหาอาชญากรรมนั้น ต่อ สังคม หรือ รายการสถานีวิทยุกระจายเสียง ที่มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกในสังคมใน การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เช่น รายการร่วมด้วยช่วยกัน และ จส.100 ซึ่งทั้งสอง รายการนั้น สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแจ้งเหตุการณ์ต่างที่เห็นว่าเป็นปัญหาต่อสังคม ซึ่งรวมถึงปัญหาอาชญากรรม อีกทั้งรายดังกล่าวยังเป็นสื่อกลางระหว่างประชาชนและเจ้าหน้าที่ ของรัฐที่เกี่ยวข้อง ส่วนทางด้านเจ้าหน้าที่ของรัฐ คือเจ้าตำรวจ ซึ่งมีหน้าที่หลักในด้านการป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรมนั้น ได้มีแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมมาอย่างยาวนาน งานด้าน การปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจนั้น แทบจะกล่าวได้ว่าประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุน ซึ่งมีทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งสอดคล้องกับ พงศ์พัฒน์ ฉายาพันธ์ (2542:206) ซึ่งได้ให้ แนวความคิดของผู้จัดการตำรวจในศตวรรษ 21 ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดการมีส่วนร่วมใน การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ดังนี้

1. ตำรวจไม่สามารถรักษาความสงบของสังคม และ ไม่สามารถจัดการกับ อาชญากรรมได้โดยลำพังตนเอง ตำรวจต้องพึ่งพาผู้อื่น เช่น พึ่งพาข้อมูลข่าวสารพึ่งพาการ สนับสนุนจากประชาชน สื่อมวลชน ประชาชนทุกกลุ่ม ตำรวจทุกระดับ ทุกกลุ่มทุกระดับ และ พึ่งพาขบวนการยุติธรรมที่มีความคิดในแนวทางเดียวกัน มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน

2. ตำรวจและประชาชนต้องทำงานคู่กันไป ประชาชนต้องตั้งใจป้องกันตนเองและ คนอื่น ๆ ที่อาศัยอยู่ร่วมกันในชุมชน รวมทั้งต้องสร้างให้ชุมชนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย

3. ผู้จัดการตำรวจและคนในสังคม ต้องพยายามปกป้องคุ้มครอง ช่วยเหลือและ สนับสนุนตำรวจปฏิบัติในรูปแบบต่าง ๆ อย่างถูกต้องและมีเหตุผล (เช่นสนับสนุนผลงานด้าน การป้องกัน สนับสนุนให้เกิดการทำงานเป็นทีม ฯลฯ) จะเห็นได้ว่าแนวความคิดการจัดการด้าน ปัญหาอาชญากรรมนั้น ตำรวจไม่สามารถจัดการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมได้เพียงลำพัง เพียงหน่วยงานเดียวแต่ต้องมีการร่วมมือจาก ประชาชนทุกกลุ่มในสังคม เพื่อพึ่งพาข้อมูลข่าวสาร และการสนับสนุนจากประชาชน ตัวอย่างการจัดการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่ไม่แสวงหาความ ร่วมมือจากประชาชนและได้รับการตำหนิจากสังคม เมื่อประมาณต้นปี ค.ศ.1990 (พ.ศ.2533) สืบเนื่องจากการแถลงข่าว สามารถจับกุมคนร้ายที่ได้ก่อคดีข่มขืนเด็กหญิง 11 คดี ที่บัฟฟาโล่ (Buffalo) สหรัฐอเมริกา โฆษกตำรวจแถลงว่าเหยื่อที่ถูกข่มขืนเป็นเด็กหญิงอายุระหว่าง 6 – 19 ปี เมื่อคดีแรกเกิดขึ้น ตำรวจยังไม่รู้ว่าใครเป็นคนร้ายจนกระทั่งถึงคดีที่ 3 ตำรวจจึงรู้ว่า ทั้ง 3 คดี คนร้ายเป็นคน ๆ เดียวกันเนื่องจากมีแผนประทุษกรรมเหมือนกันและมีการสเก็ตซ์ภาพหน้าตา รูปร่างคนร้ายได้ ตำรวจพยายามเพิ่มกำลังสายตรวจและเฝ้าประกบตัวผู้ต้องสงสัย แต่- มี

ข้อผิดพลาดที่สำคัญอย่างยิ่งคือ ตำรวจไม่ได้เผยแพร่ข้อมูลและภาพสเก็ทซ์ของคนร้ายให้ประชาชนทราบ (เพราะเกรงคนร้ายจะไหวตัวหรือหลบหนี) คนร้ายคนเดิมจึงได้กระทำผิดต่อมาอีก 9 คดี ทำให้เด็กหญิงอีก 9 คน ต้องถูกข่มขืน สื่อมวลชนได้แพร่ข่าวออกไป ทั้งประชาชนและสื่อมวลชนพร้อมใจกันตั้งคำถามว่า การที่ตำรวจรู้ข้อมูลจนกระทั่งสามารถสเก็ทซ์ภาพคนร้ายได้แล้ว เหตุใดจึงไม่แจ้งให้ประชาชนทราบ เพื่อช่วยกันดูแลและช่วยกันป้องกันเด็ก ตำรวจปล่อยให้เด็กต้องตกเป็นเหยื่อของคนร้ายอีก 9 คน เพียงเพื่อการจับกุมคนและมาแถลงข่าวในวันนี้เท่านั้น หรือ ตำรวจพยายามชี้แจงว่าได้เพิ่มกำลังสายตรวจเพิ่มความเข้มในการป้องกันแล้ว แต่ทั้งประชาชนและสื่อมวลชนได้ตั้งคำถามกลับมาว่า ทราบแล้วว่าตำรวจพยายามป้องกัน ส่วนที่สงสัยอย่างยิ่งคือ เมื่อเกิดคดีเพิ่ม จาก 4 คดี เป็น 5 คดี ตำรวจก็น่าจะรู้ว่า โดยลำพังตำรวจเองคงไม่สามารถยุติปัญหาได้โดยง่ายแล้ว ถึงตอนนี้ตำรวจยังจะมีเหตุผลอะไรที่จะปิดบังข้อมูลกับประชาชนอีกจึงได้พากันเรียกร้องให้ตำรวจแสดงความรับผิดชอบต่อความผิดพลาดที่เกิดขึ้น (พงษ์พัฒน์ ฉายาพันธ์: เรื่องเดียวกัน :201-202) ซึ่งจากสภาพปัญหาดังกล่าวที่นำมาข้างต้น ชี้ให้เห็นถึงมุมมองของสังคมที่มององค์กรตำรวจในแง่ที่ไม่ดีนักในด้านการจัดการปัญหาอาชญากรรม อีกนัยหนึ่งคือ การที่สังคมปรารถนาจะเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม นั้น นับว่าเป็นสิ่งที่ดี ของการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน

แต่แนวนโยบายที่ชัดเจนเมื่อ ทางกรมตำรวจได้มีแนวความคิดในเรื่อง ชุมชนและมวลชนสัมพันธ์งานชุมชนสัมพันธ์ได้ปรากฏชัดในแผนกรมตำรวจแม่บท ฉบับที่ 1 (2530-2534) มีความมุ่งหมายเพื่อกำหนดแนวทางการบริหารในช่วงระยะเวลาของแผนให้สอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งชาติ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 (2530-2534) ซึ่งในแผนงานที่ 2 มีแผนพัฒนาคน สังคม และวัฒนธรรม และวัตถุประสงค์ให้คนในสังคมสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีเป้าหมายให้สามารถพัฒนาสังคมให้ก้าวหน้า เสริมสร้างความมีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย พัฒนาจิตใจให้มีคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรม สนับสนุนให้มีการร่วมกลุ่มช่วยเหลือกันและกันเพื่อร่วมกันรับผิดชอบต่อป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคม มีกลวิธีเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ คือ เสริมสร้างความสงบสุขในสังคม โดยป้องกันอาชญากรรมอุบัติเหตุ และประสิทธิภาพในการดำเนินงานกระบวนการยุติธรรม มีแผนงานหลัก 10 แผนงาน ที่เกี่ยวข้องกับงานตำรวจคือ แผนงานความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน แผนงานสวัสดิการสังคม แผนงานส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน แผนงานดังกล่าวมีมาตรการที่สำคัญคือ “ ใช้ชุมชนสัมพันธ์” ในการป้องกันอาชญากรรม เพื่อการติดสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับประชาชน เพื่อกระตุ้น

ให้มีการร่วมมือกันปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาอาชญากรรมร่วมกัน และแสวงหาความร่วมมือจากชุมชนภาคเอกชนในการรณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชนให้เข้าใจ และให้ความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม และการป้องกันตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้ชุมชนและครอบครัวมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด(พงศ์พัฒน์ ฉายาพันธ์ 2540:316-317)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ภายใต้แนวคิดที่ว่า “ตำรวจคือประชาชน ประชาชนคือตำรวจ” ซึ่งหลักใหญ่ก็คือ การดึงประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ให้ประชาชนกับตำรวจมีปฏิสัมพันธ์กันในทางบวกมากยิ่งขึ้น ซึ่งแต่เดิมนั้น ประชาชนส่วนใหญ่จะเข้าใจว่า ภารกิจหน้าที่หลักในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมนั้น เป็นของตำรวจ ซึ่งจากแนวคิดดังกล่าว สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้จัดทำโครงการต่างๆ ในการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน เช่น โครงการเพื่อนบ้านเตือนภัย , โครงการฝากบ้านไว้กับตำรวจ , โครงการแม่บ้านแจ้งข่าวอาชญากรรม , โครงการกองปราบจ้าว , และโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม โครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมทางอินเทอร์เน็ต ฯลฯ

การมีส่วนร่วมในการของประชาชนในแจ้งข่าวสาร นั้น นับว่าเป็นประโยชน์ ต่องานด้านการป้องกันและปราบปรามของตำรวจ เพราะการที่ตำรวจแสวงหาสมาชิกลักษณะดังกล่าวได้เป็นจำนวนมากขึ้น เท่ากับว่า ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจช่องทางรับทราบข้อมูลข่าวสารอาชญากรรมที่เป็นประโยชน์ ได้มากขึ้น และหลายช่องทาง เพราะสมาชิกแจ้งข่าวซึ่งคือประชาชนนั้น กระจายกันอยู่ทุกที่ในชุมชน ย่อมรับทราบข้อมูลต่างๆ ในชุมชนได้ดีกว่าทางเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งจะนำไปสู่การจับกุมคนร้ายได้ในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ Loyola University of Chicago (อ้างถึงใน อรรถนพ ชูบำรุง, 2538 : 78) ได้ให้ทัศนะประโยชน์ของความร่วมมือของผู้เห็นเหตุการณ์อาชญากรรมไว้ 5 ประการดังนี้

1. เป็นการให้ความช่วยเหลือเหยื่ออาชญากรรม ในกรณีแวดล้อมหลายๆ กรณีที่ผู้เห็นเหตุการณ์อาชญากรรมสามารถรายงานการเกิดอาชญากรรมให้ตำรวจทราบได้ดีกว่าตัวเหยื่ออาชญากรรมเอง เหยื่ออาจจะถูกทุบตีจนบาดเจ็บสาหัส มีอาจจะเรียกหาความช่วยเหลือจากใครได้ การรายงานให้ตำรวจทราบก็เท่ากับเพิ่มอัตราการจับกุมให้สูงขึ้น อย่างไรก็ตาม การกระทำของผู้เห็นเหตุการณ์จะมีส่วนช่วยต่อเหยื่อมากขึ้น หากเขาอยู่ในฐานที่ปลอดภัยที่จะช่วยเหลือเหยื่อ

2. มีผลในการสืบสวนสอบสวนการกระทำผิด เมื่ออาชญากรรมเกิดขึ้น ตำรวจอาจจะสืบสวนสอบสวนเพื่อหาพยานหลักฐานในทางกายภาพจากเหยื่อหรือพยาน (ผู้เห็นเหตุการณ์) ได้ แม้ว่าตำรวจจะออกตรวจตราท้องที่ ตลอด 24 ชั่วโมงก็จริงอยู่ แต่การตรวจ

ตราของตำรวจก็ป้องกันอาชญากรรมได้เพียง 1 ครั้งใน 3 เดือน และจับพวกปล้นได้ไม่เกิน 14 ครั้ง ใน 14 ปี อนึ่งการเพิ่มกำลังตำรวจเพื่อส่งเสริมการสืบสวนสอบสวนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นก็จะเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณเป็นอย่างมาก ความจริงแล้วประชาชนมีมากกว่าเจ้าหน้าที่เป็นอันมาก ประชาชนจึงอยู่ในฐานะที่จะรู้เห็นเหตุการณ์อาชญากรรมได้มากกว่าตำรวจ จะเป็นพยานอย่างดีสำหรับการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ อนึ่งการสืบสวนโดยอาศัยผู้เห็นเหตุการณ์ แทนที่จะเพิ่มกำลังตำรวจจำนวนมาก ๆ นั้นก็ย่อมเป็นการประหยัดงบประมาณได้มาก

3. มีผลต่อสถิติที่แน่นอนของอาชญากรรม สถิติอาชญากรรมของทางราชการที่มีอยู่ตามเมืองใหญ่ ๆ ไม่ค่อยจะตรงกับความเป็นจริงเท่าที่ควร (น้อยกว่าความเป็นจริง) ดังนั้นหากผู้เห็นเหตุการณ์รายงานเพิ่มเติมเข้ามาก็จะทำให้สถิติของอาชญากรรมตรงกับความเป็นจริงมากขึ้น จะเป็นผลให้หน่วยงานของตำรวจปรับปรุงการใช้ทรัพยากรที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

4. มีผลต่อการป้องกันอาชญากรรม ประโยชน์ของผู้เห็นเหตุการณ์อาชญากรรม ดังที่กล่าวมาแล้วในข้อต้น ๆ ในประเด็นที่เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือแก่เหยื่ออาชญากรรม ก็ดี ประโยชน์ในการสืบสวนการกระทำผิดก็ดี ประโยชน์ในการเพิ่มสถิติอาชญากรรมก็ดี ปัจจัยเหล่านี้จะช่วยให้เกิดการจับกุมตัวอาชญากรได้มากขึ้น นับเป็นการป้องกันอาชญากรรมอย่างหนึ่ง คนจะไม่กล้ากระทำความผิดเพราะเกรงจะถูกจับได้, อนึ่งมีอาชญากรรมหลายประเภทที่เกิดขึ้นใกล้บ้าน ซึ่งเป็นละแวกเดียวกับที่อาศัยอาชญากรอาศัยอยู่ด้วย ลักษณะเช่นนี้จะทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในหมู่บ้านร่วมมือป้องกันมิให้อาชญากรรมเกิดขึ้น อีกอย่างหนึ่ง ในกรณีที่มีเหตุการณ์น่าสงสัยว่าจะเกิดอาชญากรรมขึ้น เมื่อประชาชนรีบรายงานให้ตำรวจทราบ ก็เป็นการป้องกันอาชญากรรมได้อีกทางหนึ่งด้วยเหมือนกัน

5. เป็นการส่งเสริมความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในชุมชน ข้อนี้หมายความว่าหากประชาชนได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับการควบคุมอาชญากรรมมากขึ้น กล่าวคือ รายงานการเกิดอาชญากรรมที่ดี เป็นพยานที่ดี จะทำให้ประชาชนมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมากขึ้น และการที่ประชาชนร่วมกันควบคุมอาชญากรรมนั้นก็ย่อมหมายความว่าประชาชนสนับสนุนกฎหมายที่ได้ประกาศใช้แล้ว

โครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมเป็นส่วนหนึ่งของแนวคิดในการการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เป็นการระดมพลังของสังคม ซึ่งเป็นประชากรที่อยู่ในชุมชน ซึ่งย่อมรักชุมชนที่ตนอยู่อาศัยเป็นพื้นฐาน ประกอบกับการที่มาจากหลากหลายอาชีพ และด้วยความสมัครใจ และมีการจัดการอบรมให้แก่สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมนั้น เกี่ยวกับการแจ้งข่าวสาร และข้อมูล ที่สำคัญ ตลอดจนกระทั่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องเบื้องต้น อันจะเป็นการ

ส่งเสริมความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจ และประชาชน มากขึ้น

2.5 งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้า มีผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม ครั้งนี้ในแง่มุมต่าง ๆ อาทิ

กิติ คันธา (2536) “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในการพัฒนาชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น” ผลการศึกษาพบว่า

1. อายุ ระดับการศึกษา ขนาดครอบครัว รายได้ และความคิดเห็นของกรรมการฯ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วม
2. การเป็นสมาชิกของกลุ่มสังคมกับการได้รับการฝึกอบรมไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท แต่มีความสัมพันธ์กับความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท
3. การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาชนบทของ กรรมการฯ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท
4. ปัญหาและอุปสรรคในการเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาชนบทที่สำคัญ คือ 1. กรรมการฯ ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานในหน้าที่ 2.ขาดแคลนคู่มือการปฏิบัติงาน 3. กรรมการฯ ไม่ได้รับการฝึกอบรมงานด้านการพัฒนาชนบทอย่างต่อเนื่อง

ชูเกียรติ ภัยลี (2536) ได้ศึกษา “การศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ระหว่างเขตพื้นที่ที่มีการปฏิบัติงานกับเขตพื้นที่ที่ไม่มีการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตรและไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม แหล่งข่าวสารด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมส่วนใหญ่จะได้รับจากเพื่อนบ้านและเพื่อนร่วมงาน มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายอาญาโดยทั่วไป ในระดับปานกลาง ประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่มีการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมมากกว่าในเขตพื้นที่ที่ไม่มีการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ในเกือบทุกปัจจัย ยกเว้นปัจจัยด้านความคิดเห็นที่มีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ การประกอบอาชีพ รายได้ และระยะเวลาการอยู่อาศัยเท่านั้นเมื่อแยกการมีส่วนร่วมออกเป็นด้านการอุทิศเวลา อุทิศแรงงาน และอุทิศทุน

ทรัพย์ ก็พบในทำนองเดียวกับการมีส่วนร่วมโดยรวม ในเกือบทุกด้าน ยกเว้น การมีส่วนร่วมใน ด้านทุนทรัพย์เท่านั้นที่เกือบไม่มีความแตกต่างกัน

อ่าน วุฒิสถาบัน (2526) ได้ศึกษา “ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการสร้างงานในชนบท: ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการที่ได้รับรางวัลดีเด่นของตำบลคิ่งพยอม อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี” ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทุกขั้นตอนของการพัฒนาชุมชน โดยมีส่วนร่วมในขั้นตอนการมากที่สุด รองลงมาคือขั้นตอนติดตามผลงาน และกำหนดความต้องการ ในขั้นตอนการและขั้นตอนติดตามผลงานนั้น ประชาชนเข้าร่วมออกแรงมากที่สุด รองลงมาคือร่วมออกเงิน/วัสดุและร่วมเป็นกรรมการ โดยมีปริมาณการเข้าร่วมทุกครั้งมากที่สุด ส่วนในขั้นกำหนดความต้องการประชาชนเข้าร่วมประชุมทุกครั้งมากที่สุด รองลงมาคือแสดงความคิดเห็น

สถานภาพทางเศรษฐกิจไม่ใช่ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการเข้ามาร่วมเป็นกรรมการ ร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมประชุมในขั้นกำหนดความต้องการ ขึ้นวางแผนงานและขั้นตอนตัดสินใจเลือกโครงการฯ แต่มีผลต่อปริมาณการเข้ามามีส่วนร่วมคือ ผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่า เข้ามามีส่วนร่วมทุกครั้งมากกว่าผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำกว่า ส่วนในขั้นดำเนินการนั้น ผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่าเข้ามามีส่วนร่วมออกแรง ออกเงิน/วัสดุ และร่วมเป็นกรรมการในปริมาณมากกว่าผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำกว่า และในขั้นติดตามผลงานนั้น สถานภาพทางเศรษฐกิจก็ไม่ใช่ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนเช่นกัน สถานภาพทางสังคมเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนคือผู้นำท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนธรรมดาทั่วไป ความแตกต่างกันในเรื่องเพศเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนคือ เพศชายเข้ามามีส่วนร่วมมากกว่าเพศหญิง

นอกจากนี้ยังพบว่า โครงการปรับปรุงและขยายถนนที่ได้ทำการวิจัยครั้งนี้มีปัจจัยที่ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุดได้แก่ ความต้องการความสะดวกสบายในการคมนาคมขนส่ง รองลงมาคือต้องการพัฒนาหมู่บ้าน ต้องการมีงานทำ บุคคลที่ชักจูงให้เข้ามามีส่วนร่วมได้แก่ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ประชาชนทราบเรื่องโครงการฯ จากวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ สาเหตุที่ไม่ได้เข้าร่วมเพราะมีงานอื่นทำอยู่แล้ว ไม่มีเวลา/ ไม่มีว่างมีกิจกรรมในครอบครัว ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าประชาชนได้ประโยชน์จากโครงการฯและตรงกับความต้องการของคนส่วนใหญ่ในหมู่บ้าน บุคคลที่มีบทบาทมากที่สุดทำให้โครงการฯได้รับรางวัลดีเด่นได้แก่ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน กรรมการพัฒนาหมู่บ้าน ระหว่างการทำงานตามโครงการฯ มี

การแบ่งพรรคแบ่งพวก และทะเลาะเบาะแว้งกันอยู่บ้างเล็กน้อย สภาตำบลมีบทบาทในการจัดทำโครงการ กศช. มาก ผู้เข้าทำงานส่วนใหญ่เป็นราษฎรในตำบลหรือหมู่บ้านนั้น และส่วนใหญ่เห็นว่าโครงการ กศช. ควรต่อไป

ดอกไม้ บุญศิลป์ (2540) ได้ศึกษา "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนเจ้าพนักงานตำรวจในการควบคุมอาชญากรรม: ศึกษากรณีเขตรับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรอำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี" ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในเขตรับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรอำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี มีส่วนร่วมในการควบคุมอาชญากรรมที่แตกต่างกัน จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อยู่อาศัย มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนเพศ ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการควบคุมอาชญากรรมในเขตสถานีตำรวจภูธรอำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี

บรรจง กนะภาคัย (2540) "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาปายาเลน : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดจันทบุรี" ผลการศึกษาพบว่า "ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการพัฒนาปายาเลน ไม่มีผลทำให้เกิดความแตกต่างในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาปายาเลน ไม่มีผลทำให้เกิดความแตกต่างในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาปายาเลน ปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาปายาเลน คือ การติดต่อสื่อสารและการคาดหวังผลประโยชน์จากการร่วมพัฒนาปายาเลนของประชาชน

พันตำรวจโท มานิตย์ จันทรจำเริญ (2535) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในเขตรับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลห้วยขวาง ผลการศึกษาพบว่าหัวหน้าครัวเรือนที่เป็นเพศชาย มีรายได้เกิน 12,000 บาทต่อเดือน และมีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนเกินกว่า 10 ปี จะมีระดับศักยภาพในการมีส่วนร่วมสูงในกิจกรรมหลักที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ได้แก่ โครงการเยาวชนสัมพันธ์ โครงการจักรยานยนต์รับจ้าง โครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม และโครงการเพื่อนบ้านเตือนภัย ปรากฏว่าผู้ที่อยู่ในชุมชนแฟลต และชุมชนตลาด ที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา หัวหน้าครัวเรือน ไม่เกิน 4,000บาทต่อเดือน จะมีส่วนร่วมมากกว่าและพบว่าประชาชนที่มีภาพลักษณ์ต่อตำรวจในทางบวก จะมีระดับศักยภาพและมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมสูงกว่าทั้งในกิจกรรมและกิจกรรมทั่วไป ซึ่งได้แก่ การประพฤติเป็นพลเมืองดี ช่วยเหลือตำรวจเมื่อมีอาชญากรรม

รัฐศาสตร์ สิงห์เหลือง (2540) ได้ศึกษา “การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในเขตพระโขนง” ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในเขตพระโขนงในระดับบุคคลและครอบครัวมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมมาก ในระดับชุมชนมีส่วนร่วมปานกลาง ในระดับความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ และโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีส่วนร่วมน้อย และปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในเขตพระโขนง ได้แก่ เพศ อาชีพ รายได้ และรูปแบบที่อยู่อาศัย

นภา ชมไพบุลย์ (2530) “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทของกลุ่มเกษตรกร” ผลการศึกษาพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมของกลุ่มเกษตรกร พบว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมขององค์กรส่วนใหญ่สมาชิกมีส่วนร่วมในขั้นรับผลประโยชน์มากกว่า ขั้นตัดสินใจมีสมาชิกร้อยละน้อยที่มีส่วนในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจและดำเนินงานประธานและกรรมการกลุ่มจึงเป็นผู้ตัดสินใจเป็นส่วนใหญ่ แสดงให้เห็นถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมในรูปของตัวแทนกลุ่มจากเบื้องบนลงสู่เบื้องล่าง สำหรับช่องทางการมีส่วนร่วม มีทั้งลักษณะที่เป็นทางการ ได้แก่ การประชุม และลักษณะที่ไม่เป็นทางการ ได้แก่ การพบปะส่วนตัวระหว่างสมาชิกหรือประธานกับสมาชิกหรือกรรมการบางคน เพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับการดำเนินงาน ส่วนการมีส่วนร่วมขององค์กรต่อภายนอกอยู่ในลักษณะประธานในฐานะตัวแทนกลุ่มได้เข้าไปมีบทบาทร่วมกับผู้นำกลุ่มเกษตรกรระดับจังหวัดกลุ่มอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมของกลุ่มยังมีข้อจำกัดอยู่บ้าง ซึ่งได้แก่ปัจจัยด้านกายภาพ , เศรษฐกิจ , สังคมและวัฒนธรรม , การเมืองและประวัติศาสตร์

พิชญางค์ จุแจ่มยาน (2529) “การศึกษาปัจจัยสำคัญบางประการที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการบัตรสุขภาพ : ศึกษาเฉพาะกรณี ต.หนองโรง อ.พนมทวน จ.กาญจนบุรี” ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยสำคัญบางประการที่ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการบัตรสุขภาพ เรียงลำดับความสำคัญได้ดังนี้

1. ผลประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากการสมัครเข้าเป็นสมาชิกโครงการ อาทิ เช่น การกู้ยืมเงินจากกองทุนไปสร้างส้วม การซื้อยาได้ส่วนลด เงื่อนไขอื่นในการไปขอรับการรักษาจากสถานพยาบาลในลักษณะที่พิเศษกว่าปกติ นับเป็นมูลเหตุจูงใจที่สำคัญยิ่งต่อการมีส่วนร่วมในโครงการฯ โดยมีผลการประสานงานและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เป็นปัจจัยสนับสนุนในลักษณะที่ใกล้เคียงกัน

2. ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจของประชาชนที่มีผลกระทบต่อภาวะสุขภาพอนามัย นับเป็นปัจจัยสนับสนุนในลำดับที่สองกระตุ้นให้ประชาชนเข้าเป็นสมาชิกในโครงการบัตรสุขภาพ

3. สุขภาพอนามัยของสมาชิกและคนในครอบครัว รวมถึงนโยบายเรื่องบัตรสุขภาพ ซึ่งเป็นนโยบายของรัฐบาลส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในโครงการบัตรสุขภาพเช่นกัน

4. แรงผลักดันของผู้มีอำนาจทางราชการ โดยเฉพาะการเข้าไปมีบทบาทต่อโครงการของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับสูงในท้องถิ่น มีส่วนสนับสนุน ส่งเสริมให้ประชาชนสนใจต่อโครงการบัตรสุขภาพ

5. การที่ประชาชนได้รับการพัฒนาทางจิตใจระดับหนึ่งก็มีส่วนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยมีองค์ประกอบย่อยของการพัฒนาทางจิตใจเป็นแรงผลักดันที่สำคัญ

สุจินต์ ดาววีระกุล (2527) “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน : ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านขณะเลิกการประกวดหมู่บ้านดีเด่นระดับจังหวัดของจังหวัดนครสวรรค์ ประจำปี พ.ศ.2527” พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ปัจจัยทางด้านบุคคล ได้แก่ ตำแหน่งทางสังคมในหมู่บ้าน การรู้สึกว่าตนมีความสำคัญต่อหมู่บ้าน และการมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาหมู่บ้าน มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ส่วนอายุ และเพศ ไม่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพ รายได้ และการเป็นเจ้าของที่ดินทำกิน ไม่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้านและปัจจัยทางด้านสังคม ได้แก่ ความต้องการเกียรติ และการได้รับการชักชวนจากกรรมการหมู่บ้าน เพื่อนบ้าน นายอำเภอ และพัฒนาการอำเภอ มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ส่วนความคาดหวังต่อรางวัลการประกวดหมู่บ้านและความต้องการมีความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนบ้าน ไม่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน”

วรรณิการ์ ภูมิวงศ์พิทักษ์ (2540) “ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการครอบครัวและชุมชนพัฒนา : ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนดวงแข เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางด้านบุคคลและทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป 4 ลักษณะ อันได้แก่ การร่วมคิดร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติการ และร่วมติดตามประเมินผล ตัวแปรอิสระเช่น ภูมิฐานะของประชาชนที่(ที่อยู่ในกรุงเทพฯ) มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในลักษณะของการร่วมติดตามและประเมินผล สถานภาพของคนที่เป็นโสดมี ความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมร่วมคิดและร่วมวางแผน ส่วนรายได้ต่อเดือนของประชาชนในชุมชนดวงแขมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในระดับการร่วมคิด ร่วมวางแผน และร่วมติดตาม ประเมินผล นอกจากนี้ยังพบว่าประชาชนที่

อาศัยในชุมชนมากกว่า 10 ปี ขึ้นไปมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ และจากการทดสอบสมมติฐานปัจจัยทางด้านสังคมกับการมีส่วนร่วมของประชาชนพบว่าปัจจัยที่สำคัญ ๆ คือ ความต้องการเป็นกลุ่มพวก การได้รับการชักจูงจากเพื่อนบ้าน การเข้าร่วมจะเป็นประโยชน์ต่อตัวเอง และการได้มาร่วมทำบุญทำกุศล

ศรีปริญญา ฐประจ่าง (2529) “การมีส่วนร่วมของพัฒนากรในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในชนบท” ผลการศึกษาพบว่า พัฒนาการส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในชนบทในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง ลักษณะเป็นการมีส่วนร่วมวางโครงการและร่วมปฏิบัติมากกว่าการมีส่วนร่วมบำรุงรักษา ข้อมูลพื้นฐานที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในชนบทของพัฒนากรนั้นคือระยะเวลาการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชน ระยะเวลาการปฏิบัติงานในเขตพัฒนาตำบล ปัจจุบันและความคิดเห็นต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม ส่วนเพศ อายุ ระดับการศึกษา ภูมิภาค เขตปฏิบัติงาน การติดตามข่าวสารสิ่งแวดล้อม ไม่มีผลสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมดังกล่าว

อนุชัย เล็กบำรุง (2533) “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ตำรวจในกิจกรรมโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล” ผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีระดับของการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับเคยเข้าร่วมกิจกรรมนาน ๆ ครั้ง และผลของการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับของการมีส่วนร่วม พบว่าการติดต่อกับบุคคลอื่นและชั้นยศ มีความสัมพันธ์กับระดับของการมีส่วนร่วม ส่วนอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อายุราชการ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับระดับของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์

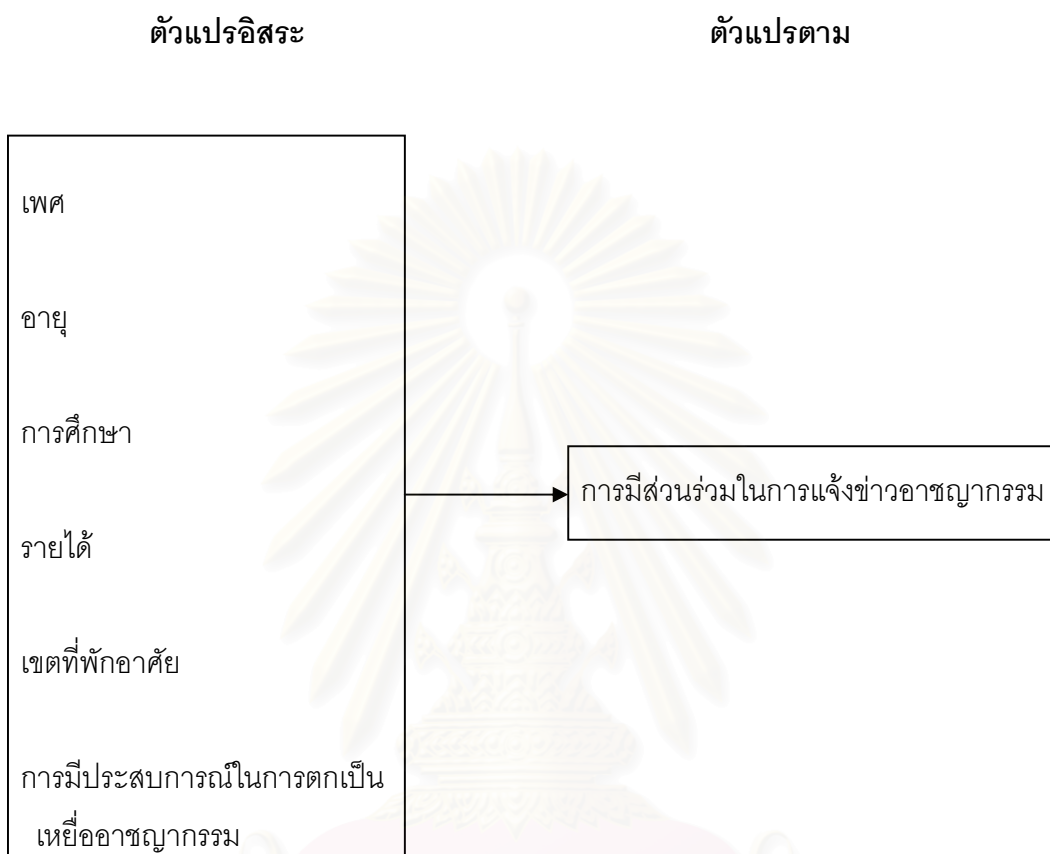
2.6 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

จากแนวความคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่กล่าวมาข้างต้น การศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม ผู้วิจัยได้สร้างกรอบแนวความคิด และกำหนด ตัวแปรในการวิจัยได้ดังนี้

2.8.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ เขตที่อยู่อาศัย และประสบการณ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม รวม 6 ประการ

2.8.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการแจ้งข่าวอาชญากรรม

แผนภูมิที่ 1
กรอบแนวความคิดในการวิจัย

2.7 สมมติฐานในการวิจัย

จากที่ผู้วิจัยได้กล่าวมา สมมติฐานที่ใช้ในการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม” จึงกำหนดได้ดังนี้

1. สมาชิกเพศชายจะมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมมากกว่าสมาชิกเพศหญิง
2. สมาชิกที่มีอายุมากมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมมากกว่าสมาชิกที่มีอายุน้อย

3. สมาชิกที่มีการศึกษาสูงมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมมากกว่าสมาชิกที่มีการศึกษาต่ำ

4. สมาชิกที่มีรายได้สูงมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมมากกว่าสมาชิกที่มีรายได้ต่ำ

5. สมาชิกที่มีที่อยู่ในเขตเทศบาล มีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมมากกว่าสมาชิกที่ไม่มีที่อยู่ในเขตเทศบาล

6. สมาชิกที่มีประสบการณ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม มีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม มากกว่าสมาชิกที่ไม่มีประสบการณ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

2.8 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

1. กรมตำรวจ หมายถึง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

2. อายุ หมายถึง อายุของสมาชิกโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มอายุมาก และ กลุ่มอายุน้อย โดยใช้ค่าเฉลี่ยอายุของกลุ่มตัวอย่าง คือ 39 ปี เป็นเกณฑ์แบ่ง ดังนี้

2.1 กลุ่มอายุน้อย หมายถึง อายุ 39 ปี ลงมา

2.2 กลุ่มอายุมาก หมายถึง อายุมากกว่า 39 ปี

3. การศึกษา หมายถึง ระดับของการศึกษา การเล่าเรียน ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ตามระบบของการศึกษาที่สังคมหรือรัฐเป็นผู้ การศึกษาในครั้งนี้ได้จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มการศึกษาต่ำ และสูง ดังนี้

3.1 การศึกษาต่ำ หมายถึง ไม่ได้รับการศึกษาและได้รับการศึกษาแต่ไม่เกินชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3.2 การศึกษาสูง หมายถึง สำเร็จการศึกษาสูงกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

4.รายได้ หมายถึง รายได้ ค่าตอบแทน และ ผลประโยชน์ที่ได้รับทั้งเดือน ของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมที่ตอบแบบสอบถาม ในการศึกษาคั้งนี้ได้จำแนกโดยใช้ค่าเฉลี่ยรายได้ของกลุ่มตัวอย่างคือ 4,639 บาท ต่อเดือน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

4.1 รายได้ต่ำ หมายถึง ผู้ที่มีรายได้ 4,639 บาท ต่อเดือน ลงมา

4.2 รายได้สูง หมายถึง ผู้ที่มีรายได้มากกว่า 4,639 บาท ต่อเดือน

5.เขตที่พักอาศัย หมายถึง สถานที่ที่สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมพักอาศัยอยู่ในขณะตอบแบบสอบถาม โดยการศึกษาคั้งนี้ได้จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

5.1 ภายในเขตเทศบาล

5.2 ภายนอกเขตเทศบาล

6.การมีประสบการณ์ในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม หมายถึง การที่สมาชิก หรือบุคคลในครอบครัวหรือญาติสนิทเคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อชีวิตหรือร่างกายหรือต่อทรัพย์สินหรือทรัพย์สิน สำหรับการศึกษาคั้งนี้ได้จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

6.1 มีประสบการณ์ หมายถึง การที่สมาชิก หรือบุคคลในครอบครัวหรือญาติสนิทเคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อชีวิตหรือร่างกายหรือต่อทรัพย์สินหรือทรัพย์สิน

6.2 ไม่มีประสบการณ์ หมายถึง การที่สมาชิก หรือบุคคลในครอบครัวหรือญาติสนิทไม่เคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อชีวิตหรือร่างกายหรือต่อทรัพย์สินหรือทรัพย์สินมาก่อน

7.การมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม หมายถึง กระบวนการที่สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม มีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม ในด้านต่างๆ ได้แก่

7.1การตัดสินใจ หมายถึง การที่สมาชิก มีส่วนร่วมในการริเริ่มการตัดสินใจ เกี่ยวกับโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม เช่นการกำหนดให้ทรัพยากรต่างๆ หรือกำหนดแนวทางต่างๆ ในการใช้ทรัพยากรของโครงการฯ ที่ไม่ขัดต่อหลักการของโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม

7.2 การปฏิบัติกร หมายถึง การที่สมาชิกฯ ได้กระทำการแจ้งข่าวจริงเมื่อพบเหตุการณ์ และให้หมายความรวมถึงการที่สมาชิกฯ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในรูปแบบต่างๆ เช่นสนับสนุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ และ การดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายในและภายนอก ชุมชนทั้งทางตรงและทางอ้อม

7.3 การรับผลประโยชน์ หมายถึง การที่สมาชิกฯ ได้รับผลประโยชน์จากโครงการ ทั้งด้านวัตถุและจิตใจ อันแสดงออกมาทั้งในเชิงรูปธรรมและนามธรรม ต่อบุคคลและสังคมก็ตาม

7.4 การประเมินผล หมายถึง การที่สมาชิกฯ เข้าร่วมประเมินผลติดตามผลโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมได้กระทำไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เพียงใด และให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เหมาะสมต่างๆ

ทั้งนี้ สำหรับการศึกษาคั้งนี้ได้จำแนกการมีส่วนร่วมออกเป็น 3 ระดับ ใช้ค่าร้อยละของคะแนนรวมเป็นเกณฑ์แบ่ง คือ

1. ระดับต่ำ หมายถึง ได้คะแนนรวมคิดเป็นร้อยละไม่เกิน 33.0
2. ระดับกลาง หมายถึง ได้คะแนนรวมคิดเป็นร้อยละตั้งแต่ 33.1 – 66.0
3. ระดับสูง หมายถึง ได้คะแนนรวมคิดเป็นร้อยละตั้งแต่ 66.1 – 100.0

8.สมาชิกฯ หมายถึง สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม

9.สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม หมายถึง ประชาชนซึ่งผ่านการอบรมสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม จากสถานีตำรวจภูธรอำเภอหล่มสัก , สถานีตำรวจภูธรตำบลบ้านตัว และสถานีตำรวจภูธรอำเภอบ้านกลาง อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ พ.ศ.2541 - พ.ศ.2542

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม : ศึกษากรณี อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์” นั้นเป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมีกาดำเนินการดังนี้

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในเขตอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ประจำปี 2541 ถึง พ.ศ.2542 ซึ่งมีสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมจำนวน 989 คน ในการศึกษาได้เลือกหน่วยตัวอย่างมาศึกษาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) จากบัญชีรายชื่อสมาชิก สำหรับขนาดกลุ่มตัวอย่างนั้น ได้กำหนดโดยใช้สูตรคำนวณตามวิธีการของ Yamane's (1967 :581)ดังสูตรต่อไปนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n. = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของมวลประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง (ในการศึกษานี้ ผู้วิจัยกำหนด

ค่าให้เท่ากับ 0.05)

$$\text{แทนค่า } n = \frac{989}{1 + 989 \times 0.05^2}$$

$$n = 285$$

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จึงเท่ากับ 285 ตัวอย่าง แล้วแบ่งกระจายไปยังสถานีตำรวจ ตามขนาดสัดส่วนประชากร ได้ดังนี้

1.สถานีตำรวจภูธรอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ มีสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมจำนวน 495 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมทั้งหมด ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 143 คน

2.สถานีตำรวจภูธรตำบลบ้านกลาง อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ มีสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมจำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 23 ของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมทั้งหมด ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 65 คน

3.สถานีตำรวจภูธรตำบลบ้านตัว อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ มีสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมจำนวน 263 คน คิดเป็นร้อยละ 27 ของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมทั้งหมด ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 77 คน

รวมขนาดกลุ่มตัวอย่างของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมซึ่งได้จากสถานีตำรวจในเขตพื้นที่อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 285 คน

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้ คือ

1.เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ (Documentary Data) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือในห้องสมุดสถาบันการศึกษาต่างๆ และห้องสมุดของหน่วยราชการ ตลอดจนการค้นหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เอกสารวิชาการ บทความ วิทยานิพนธ์ ภาคนิพนธ์และงานวิจัยต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อจะนำมาใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนประกอบการศึกษาวิจัย

2.การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Data) ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม ในเขตพื้นที่ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ที่ ผ่านการอบรมช่วงปี พ.ศ.2541 ถึง พ.ศ.2542 โดยในการศึกษาได้เลือกหน่วยตัวอย่างมาศึกษาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) จากบัญชีรายชื่อสมาชิกโดยได้ใช้เครื่องคำนวณสุ่มรหัสจากสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตามจำนวนตัวอย่างที่คำนวณไว้ และได้นำแบบสอบถามให้เจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตพื้นที่ดำเนินการจัดส่งให้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยให้ระยะเวลากลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม 7 วัน และภายหลังเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดเดียวกันจึงไปดำเนินการจัดเก็บแบบสอบถามคืน และสามารถเก็บคืนได้ จำนวน 277 ฉบับ ขาดไป 8 ฉบับ ซึ่งพอที่จะนำมาประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลในทางสถิติต่อไปได้ ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2545 ถึง วันที่ 10 กันยายน พ.ศ.2545

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่จะใช้ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งประกอบด้วยคำถามปลายเปิด และ ปิด โดยจำแนกเป็น 3 ส่วน ดังนี้-

ส่วนที่ 1 เป็นการถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปและข้อมูลอันเป็นตัวแปรอิสระของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ เขตที่อยู่อาศัย ประสบการณ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม มีจำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นการถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมจากกลุ่มตัวอย่าง โดยถามในด้านต่างๆ รวม 4 ด้าน 36 ข้อ ได้แก่

- 2.1 คำถามด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีจำนวน 6 ข้อ
- 2.2 คำถามด้านการปฏิบัติการ มีจำนวน 18 ข้อ
- 2.3 คำถามด้านการรับผลประโยชน์ มีจำนวน 6 ข้อ
- 2.4 คำถามด้านการประเมินผล มีจำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมพร้อม ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม

3.5 การทดสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของเครื่องมือวัด

สำหรับกรรมวิธีในการสร้าง แก้ไขและการทดสอบความตรง (Validity) และความเที่ยงหรือความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ภายหลังจากสร้างแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้ศึกษาได้นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาเพื่อพิจารณาว่าข้อคำถามมีการถามได้ครอบคลุมครบถ้วนตรงตามเนื้อหาที่ต้องการวัดหรือไม่ หากไม่แล้วจะได้มีการปรับปรุงแก้ไขก่อน

ขั้นที่ 2 เมื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาเห็นว่า แบบสอบถามมีความตรงตามเนื้อหาแล้ว ผู้ศึกษาได้นำไปตรวจสอบความเที่ยงหรือความเชื่อมั่นโดยการนำไปทดลองเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง(ที่ไม่ใช่ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้) จำนวน 30 คน แล้วนำมาทดสอบความเที่ยงหรือความเชื่อมั่นด้วยวิธีการวัดความสอดคล้องภายในข้อคำถามที่ใช้วัดตัวแปรหนึ่งๆ โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) หากผลการทดสอบปรากฏว่าได้ค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟาดังกล่าวไม่น้อยกว่า 0.6 จะถือว่าแบบสอบถามชุดนั้นมีความสอดคล้องภายใน

ในข้อคำถามอยู่ในเกณฑ์ดี มีความน่าเชื่อถือว่าจะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ต่อไปได้ และจากผลการทดสอบปรากฏได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของแบบสอบถามส่วนที่ 2 ดังนี้

ด้านการตัดสินใจ	ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา 0.73
ด้านการปฏิบัติการ	ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา 0.68
ด้านการรับผลประโยชน์	ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา 0.74
ด้านการประเมินผล	ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา 0.69
รวมทุกทั้ง 4 ด้าน	ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา 0.79

ดังนั้น แบบสอบถามในส่วนที่ 2 นี้ จึงมีความเชื่อมั่นในการนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ต่อไปได้

อนึ่ง สำหรับแบบสอบถามในส่วนที่ 1 และส่วนที่ 3 นั้น ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีวัดความเชื่อมั่นโดยการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา และการพิจารณาของผู้ศึกษาจากคำตอบเป็นรายข้อ ว่ามีความตรงและความเที่ยงในการวัดหรือไม่ โดยไม่ได้ใช้วิธีการทางสถิติแต่อย่างใด เพราะเหตุว่าแบบสอบถามที่มีข้อคำถามในลักษณะคำถามเดี่ยวนั้น ส่วนใหญ่แล้วจะไม่นิยมวัดความตรงและความเชื่อมั่นด้วยวิธีการทางสถิติ

3.6 การวัดและการแปลความหมายข้อมูล

การวัดและการแปลความหมายสำหรับกรณีแบบสอบถามที่ต้องใช้คำถามหลายข้อถามในเรื่องเดียวกัน ได้แก่ แบบสอบถามในส่วนที่ 1 เฉพาะเรื่องการวัดการมีประสบการณ์ในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม และในส่วนที่ 2 คือ การมีส่วนร่วมในการแจ้งข่าวอาชญากรรม นั้น ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวัดและการแปลความหมายข้อมูลไว้ ดังนี้

3.6.1 กรณีแบบสอบถามส่วนที่ 1 เรื่อง การมีประสบการณ์ในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ซึ่งวัดจากข้อคำถามที่ 6-9 นั้น ให้คะแนนการวัดและกำหนดวิธีแปลความหมายไว้ ดังนี้

การให้คะแนนการวัด	ได้กำหนดเป็น 2 ค่า คือ
หากตอบ “เคย”	ให้ค่าคะแนนเป็น 1
หากตอบ “ไม่เคย”	ให้ค่าคะแนนเป็น 0

การแปลความหมาย

หากผลรวมคะแนนเท่ากับ 0 หมายถึง ไม่มีประสบการณ์ในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

หากผลรวมคะแนนมากกว่า 0 แต่ไม่เกิน 4 หมายถึง มีประสบการณ์ในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

3.6.2 กรณีแบบสอบถามในส่วนที่ 2 เรื่อง การมีส่วนร่วมในการแจ้งข่าวอาชญากรรมนั้น จากแบบสอบถามทั้ง 4 ส่วนได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการประเมินผล ผู้วิจัยได้ให้หมายข้อมูลไว้ ดังนี้

การให้คะแนนการวัดได้ให้เป็น 2 ค่า คือ

หากตอบ ใช่ หรือ เคย ให้ค่าคะแนนเป็น 1

หากตอบ ไม่ใช่ หรือ ไม่เคย ให้ค่าคะแนนเป็น 0

หลังจากนั้น นำคะแนนของแต่ละข้อในส่วนนั้นๆ มารวมกัน แล้วคิดเป็นร้อยละของคะแนนเต็มรวมของคำถามในส่วนนั้นๆ สรุปค่าคะแนนเต็มของแต่ละส่วนไว้ ดังนี้

ส่วนร่วมในการตัดสินใจ คะแนนเต็ม 6 คะแนน

ส่วนร่วมในการปฏิบัติการ คะแนนเต็ม 18 คะแนน

ส่วนร่วมในขั้นตอนการรับผลประโยชน์ คะแนนเต็ม 6 คะแนน

ส่วนร่วมในขั้นตอนการประเมินผล คะแนนเต็ม 6 คะแนน

จากคะแนนเต็มของแต่ละด้านทั้ง 4 ด้านดังกล่าว ดำเนินการคำนวณคะแนนจากกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาทีละหน่วยตัวอย่าง หากค่าผลรวมของคะแนนที่ละส่วนจนครบทั้ง 4 ด้าน จากนั้นนำไปคิดเป็นร้อยละจากคะแนนเต็มของแต่ละส่วน จะได้คะแนนร้อยละของการมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้านของแต่ละหน่วยตัวอย่าง แล้วนำคะแนนร้อยละของทั้ง 4 ด้านมารวมกัน ทหารด้วย 4 เพราะองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมนั้น ผู้วิจัยได้แบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ด้านดังกล่าว จะได้ร้อยละของการมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในภาพรวมของทั้ง 4 ด้าน แล้วนำร้อยละของคะแนนจากของทั้ง 4 ด้าน และคะแนนร้อยละของการมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในภาพรวม นำมาแปลความหมายได้ในลำดับต่อไป

การแปลความหมาย ได้กำหนด ขนาดของชั้นแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับ ต่ำ กลาง และสูง โดยได้คำนวณขนาดของชั้น ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ขนาดของชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้นที่ต้องการ}} \\ &= \frac{100 - 0}{3} = 33.33 \end{aligned}$$

ได้ ขนาดของชั้นของระดับของการมีส่วนร่วม ดังนี้ ชั้นที่ 1 ร้อยละ 0 – 33 ชั้นที่ 2 ร้อยละ 33.1 – 66 และชั้นที่ 3 ร้อยละ 66.1 – 100 ได้ให้ความหมาย ไว้ดังต่อไปนี้

หากมีคะแนนอยู่ในชั้นที่ 1 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับต่ำ

หากมีคะแนนอยู่ในชั้นที่ 2 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับกลาง

หากได้คะแนนอยู่ในชั้นที่ 3 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับสูง

3.6.3 ในส่วนของการแปลความหมายระดับความสัมพันธ์

ได้ใช้ค่าสถิติ Cramer's V เป็นสถิติวัดระดับความสัมพันธ์ มีสูตร ดังนี้

$$V = ((\chi^2 \times n^{-1}) \times (q-1)^{-1})^{0.5}$$

เมื่อ χ^2 = ค่าเพียร์สันไคสแควร์ที่คำนวณได้จากข้อมูล, n = ขนาดตัวอย่าง

และ q คือ ค่าที่เล็กที่สุดของแถวหรือสดมภ์ ที่ได้มาจากตารางไคสแควร์

การแปลความหมายของ V กำหนดไว้ดังนี้

V	แปลความหมาย
0 ถึง 0.25	น้อย(Weak)
0.26 ถึง 0.5	ปานกลาง(Moderate)
0.51 ถึง 0.75	ค่อนข้างมาก(Moderate Strong)
0.76 ถึง 1	มาก(Strong)

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ภายหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูล จะทำการตรวจสอบความเรียบร้อย ถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับจากนั้นนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาลงรหัสเป็นเป็นตัวเลข (Code) แล้วบันทึกลงในคอมพิวเตอร์และนำไปประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS/PC (Statistical Package for the Social Science) โดยใช้สถิติดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่ออธิบายข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ เขตที่พักอาศัย ประการณการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมโดยตัวแปรในส่วนนี้มีระดับการวัดในระดับ สถิติสำหรับตัวแปรกลุ่ม (Nominal Scale) ได้แก่ ร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อบรรยายและพรรณนาลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2. การวิเคราะห์เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ เขตที่พักอาศัย ประการณการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ที่มี ระดับการมีส่วนร่วม สถิติที่เหมาะสมในการคำนวณหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ได้แก่ ได้แก่ Pearson Chi - Square และ Cramer' s V โดยกำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์ความมีนัยสำคัญ (Significant) ที่ระดับไม่เกิน 0.05

การทดสอบค่า Pearson Chi - Square โดยใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยดูจากตาราง (Crosstabulation)

สูตรทั่วไปของ Pearson Chi - Square คือ

$$Xc^2 = \frac{\sum_i \sum_j (O_{ij} - E_{ij})^2}{E_{ij}}$$

เมื่อ O_{ij} = ค่าของข้อมูลที่รวบรวมได้ (observed value)

E_{ij} = ค่าของข้อมูลที่คาดว่าจะเป็น (Expected Value)

$E_{ij} = r \times k$ หมายความว่าคำนวณได้จากผลคูณของแต่ละ r

N ตามแถว (row) และแต่ละค่า K ตามสดมภ์ (Colum) หาร

ด้วยจำนวนทั้งหมด

ค่า Xc^2 มีการแจกแจงเท่ากับ X^2 ที่มี d.f. = $(r-1)(k-1)$

บทที่ 4

ผลการวิจัย

เนื้อหาบทที่ 4 นี้ ผู้ศึกษาจะนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยทั้งหมดมาเสนอในรูปแบบ ตารางประกอบการบรรยาย โดยได้จำแนกการนำเสนอออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 หัวข้อ 4.1 เป็นการบรรยายข้อมูลทั่วไปและข้อมูลอันเป็นตัวแปรอิสระของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ สถานที่พักอาศัย ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม และการมีประสบการณ์ในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

ส่วนที่ 2 หัวข้อ 4.2 เป็นการบรรยายข้อมูลอันเป็นตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในโครงการสมาชิกแจ้งเหตุอาชญากรรม ซึ่งประกอบไปด้วยการมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ รวม 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในด้านการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในด้านการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในด้านการประเมินผล

ส่วนที่ 3 หัวข้อ 4.3 เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้ง 6 ประการ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ สถานที่พักอาศัย และการมีประสบการณ์ในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม ซึ่งเป็นตัวแปรตาม เพื่อพิสูจน์ข้อสมมุติฐานการศึกษาทั้ง 6 ข้อ ที่ผู้ศึกษาได้กำหนดเอาไว้สำหรับการศึกษาในครั้งนี้

4.1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปและข้อมูลตัวแปรอิสระ

การนำเสนอข้อมูลในส่วนนี้จะเป็นการนำเสนอข้อมูลทั่วไปและข้อมูลอันเป็นตัวแปรอิสระของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา รวม 6 ประการ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ สถานที่อยู่อาศัย และการมีประสบการณ์ในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม สำหรับสถิติที่ใช้ในการนำเสนอ นั้น คือ สถิติพรรณนาข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาปรากฏดังแสดงในตารางและคำบรรยายท้ายตารางที่ 5-14 ดังนี้

ตารางที่ 5 สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	212	76.5
หญิง	65	23.5
รวม	277	100.0

จากตารางที่ 5 ผลการศึกษาปรากฏว่าสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย โดยมีจำนวนถึง 212 ราย คิดเป็นร้อยละ 76.5 ส่วนสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างซึ่งเป็นเพศหญิงมีจำนวน 65 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.5 เท่านั้น กรณีเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า เพศชายมีแนวโน้มที่จะสมัครเป็นสมาชิกแจ้งในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมมากกว่าเพศหญิง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างจำแนกตามอายุ

อายุ*	จำนวน	ร้อยละ
น้อย	136	49.1
มาก	141	50.9
รวม	277	100.0

*ค่าเฉลี่ยอายุ คือ 39 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 10.22 อายุสูงสุด คือ 61 ปี อายุ ต่ำสุด คือ 19 ปี

จากตารางที่ 6 พบว่าสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นผู้มีอายุมาก โดยมีจำนวนถึง 141 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.9 ส่วนสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างที่มีอายุน้อย มีจำนวน 136 ราย คิดเป็นร้อยละ 49.1 เท่านั้น อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงสัดส่วนและร้อยละของกลุ่มอายุทั้ง 2 กลุ่ม ดังกล่าว ก็เห็นได้ว่ามิได้มีความแตกต่างกันมากนัก โดยมีความแตกต่างกันเพียงร้อยละ 1.8 เท่านั้น กรณีเช่นนี้ชี้ให้เห็นว่า ผู้มีอายุมาก คือ มากกว่า 39 ปี และผู้ที่มีอายุน้อย คือ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 39 ปี มีแนวโน้มที่จะเข้าเป็นสมาชิกโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมเหมือนกัน

สำหรับอายุของสมาชิกดังกล่าวโดยเฉลี่ยนั้น คือ 39 ปี อายุสูงสุด คือ 61 ปี และอายุต่ำสุด คือ 19 ปี

ตารางที่ 7 สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำ	96	34.7
สูง	181	65.3
รวม	277	100.0

จากตารางที่ 7 ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นผู้มีการศึกษาสูง มีจำนวนถึง 181 ราย คิดเป็นร้อยละ 65.3 ขณะที่สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างที่มีการศึกษาต่ำ มีจำนวน 96 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.7 เท่านั้น จากผลการศึกษาดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า ผู้มีการศึกษาสูง คือ สูงกว่า ประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 มีแนวโน้มที่จะเข้าร่วมเป็นสมาชิกในโครงการแจ้งข่าวอาชญากรรมมากกว่า ผู้มีการศึกษาต่ำ คือ ไม่เกินประถมศึกษาชั้นปีที่ 6

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างจำแนกตามรายได้

รายได้/เดือน*	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำ	175	63.2
สูง	102	36.8
รวม	277	100.00

*ค่าเฉลี่ยรายได้ คือ 4,639 บาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 3,941.68 รายได้สูงสุด คือ 30,000 บาท รายได้ต่ำสุด คือ 1,200 บาท

จากตารางที่ 8 ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นผู้มีรายได้ต่ำ มีจำนวนถึง 175 ราย คิดเป็นร้อยละ 63.2 ขณะที่สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างซึ่งมีรายได้จัดอยู่ในกลุ่มสูง มีจำนวน 102 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.8 เท่านั้น

สำหรับรายได้โดยเฉลี่ยของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างในครั้งนี คือ 4,639 บาท/เดือน รายได้สูงสุดต่อเดือน คือ 30,000 บาท และรายได้ต่ำสุดต่อเดือน คือ 1,200 บาท

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างจำแนกตามสถานที่พักอาศัย
(อยู่ในเขตเทศบาล หล่มสักกับไม่อยู่ในเขตเทศบาลหล่มสัก)

สถานที่อยู่อาศัย	จำนวน	ร้อยละ
ในเขตเทศบาลหล่มสัก	61	22.0
นอกเขตเทศบาลหล่มสัก	216	78.0
รวม	277	100.0

จากตารางที่ 9 ผลการศึกษาปรากฏว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ส่วนใหญ่แล้วจะพักอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลหล่มสัก โดยมีจำนวนถึง 216 ราย คิดเป็นร้อยละ 78.0 ส่วนสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมที่พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลหล่มสักปรากฏว่ามีจำนวน 61 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.0 จากกรณีดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้ที่พักอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลมีแนวโน้มที่จะเข้าร่วมเป็นสมาชิกในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมมากกว่าผู้มีสถานที่พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างจำแนกตามการที่ตนเองเคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อชีวิตหรือร่างกาย

การเคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อชีวิตหรือร่างกาย	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	266	96.0
เคย	11	4.0
รวม	277	100.0

จากตารางที่ 10 ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ไม่เคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อชีวิตหรือร่างกาย โดยมีจำนวนถึง 266 ราย คิดเป็นร้อยละ 96.0 ส่วนสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างที่เคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทนี้มีจำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.0 เท่านั้น กรณีเช่นนี้ชี้ให้เห็นว่า ในการเข้ามาเป็นสมาชิกในโครงการแจ้งข่าวอาชญากรรมของกลุ่มตัวอย่าง แม้ตนเองจะไม่เคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อชีวิตหรือร่างกาย แต่ก็มีแนวโน้มเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการดังกล่าว

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างจำแนกตามการที่ตนเองเคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน

การที่ตนเองเคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	227	81.9
เคย	50	18.1
รวม	277	100.0

จากตารางที่ 11 ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ไม่เคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สินหรือทรัพย์สิน โดยมียังมีจำนวนถึง 227 ราย คิดเป็นร้อยละ 81.9 ส่วนสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างที่เคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทนี้ มีจำนวน 50 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.1 กรณีเช่นนี้ชี้ให้เห็นว่า ในการเข้ามาเป็นสมาชิกในโครงการแจ้งข่าวอาชญากรรมของกลุ่มตัวอย่าง แม้ตนเองจะไม่เคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สินหรือทรัพย์สิน แต่ก็มีแนวโน้มที่จะเข้าร่วมเป็นสมาชิกของโครงการดังกล่าว

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างจำแนกตามการที่คนในครอบครัวหรือญาติสนิทเคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อชีวิตหรือร่างกาย

การที่คนในครอบครัวหรือญาติสนิทเคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อชีวิตหรือร่างกาย	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	204	73.6
เคย	73	26.4
รวม	277	100.0

จากตารางที่ 12 ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่คนในครอบครัวหรือญาติสนิทไม่เคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อชีวิตหรือร่างกาย โดยมีจำนวนถึง 204 ราย คิดเป็นร้อยละ 73.6 ส่วนสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่บุคคลในครอบครัวหรือญาติสนิทเคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทนี้ มีจำนวน 73 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.4 เท่านั้น

กรณีเช่นนี้ชี้ให้เห็นว่า ในการเข้ามาเป็นสมาชิกในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมของกลุ่มตัวอย่าง แม้บุคคลในครอบครัวหรือญาติสนิทของตนเองจะไม่เคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อชีวิตหรือร่างกาย แต่ก็มีแนวโน้มที่จะเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการดังกล่าว

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างจำแนกตามการที่คนในครอบครัวหรือญาติสนิทเคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์

การที่คนในครอบครัวหรือญาติสนิทเคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	198	71.5
เคย	79	28.5
รวม	277	100.0

จากตารางที่ 13 ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่บุคคลในครอบครัวหรือญาติสนิทไม่เคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์หรือทรัพย์สิน โดยมีจำนวนถึง 198 ราย คิดเป็นร้อยละ 71.5 ส่วนสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่บุคคลในครอบครัวหรือญาติสนิทเคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทนี้ มีจำนวน 79 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.5 เท่านั้น

จากผลการศึกษาดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า ในการเข้ามาเป็นสมาชิกในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมของกลุ่มตัวอย่าง แม้บุคคลในครอบครัวหรือญาติสนิทของตนเองจะไม่เคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์หรือทรัพย์สิน แต่ก็มีแนวโน้มที่จะเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการดังกล่าว

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างจำแนกตามการมีประสบการณ์ในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม (โดยรวมทั้ง 4 ด้าน)

การมีประสบการณ์ ในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	186	67.1
มี	91	32.9
รวม	277	100.0

จากตารางที่ 14 ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ไม่มีประสบการณ์ในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม โดยมีจำนวนถึง 186 ราย คิดเป็นร้อยละ 67.1 ขณะที่สมาชิกกลุ่มตัวอย่างที่เคยมีประสบการณ์ในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม มีจำนวน 91 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.9 เพียงเท่านั้น

จากผลการศึกษาดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า ในการเข้ามาเป็นสมาชิกในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมของกลุ่มตัวอย่าง แม้ตนเองหรือบุคคลในครอบครัวหรือญาติสนิทของตนเองจะไม่เคยมีประสบการณ์ในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทต่างๆ ก็ตาม แต่ก็ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการดังกล่าว

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.2 ผลการศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลตัวแปรตาม

การมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม ซึ่งประกอบไปด้วยการมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ รวม 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในด้านการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในด้านการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในด้านการประเมินผล

สำหรับในส่วนนี้จะเป็นการนำเสนอข้อมูลอันเป็นตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในการแจ้งเหตุอาชญากรรม ซึ่งประกอบไปด้วยการมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ รวม 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในด้านการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในด้านการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในด้านการประเมินผล โดยจะนำเสนอเป็นรายด้านก่อนแล้วตามด้วยการนำเสนอการมีส่วนร่วมในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน สำหรับสถิติที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์นั้น คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ผลการศึกษาปรากฏดังแสดงในตารางที่ 15-23 ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 การมีส่วนร่วมของสมาชิกแฉ่งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในลักษณะต่างๆ จำแนกตามประเด็นข้อคำถาม

การมีส่วนร่วมตัดสินใจ ในลักษณะต่างๆ	การมีส่วนร่วม			
	มี		ไม่มี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การร่วมกับสถานีตำรวจในการปรับปรุง โครงการสมาชิกแฉ่งข่าวอาชญากรรมให้ เหมาะสมกับพื้นที่	210	75.8	67	24.2
การมีส่วนร่วมกับสถานีตำรวจในการกำชับ และดูแลเจ้าหน้าที่รับโทรศัพท์หรือพนักงาน วิทยุให้รับข่าวด้วยความสุภาพและให้เกียรติ แก่สมาชิกแฉ่งข่าว	180	65.0	97	35.0
การมีส่วนร่วมตัดสินใจเลือกประธานหรือ กรรมการรุ่นของสมาชิกแฉ่งข่าว อาชญากรรมในการประสานการดำเนิน กิจกรรมต่างๆ ภายในรุ่น	205	74.0	72	26.0
การมีส่วนร่วมตัดสินใจกับเจ้าหน้าที่ตำรวจใน การกำหนดแนวทางติดต่อประสานงาน ระหว่างสมาชิกแฉ่งข่าวอาชญากรรมกับ เจ้าหน้าที่ตำรวจ	171	61.7	106	38.3
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับเจ้าหน้าที่ ตำรวจในการกำหนดแนวทางเรื่องการรักษา ความลับของสมาชิกแฉ่งข่าวอาชญากรรม	207	74.7	70	25.3
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับเจ้าหน้าที่ ตำรวจในการกำหนดแนวทางการคุ้มครอง รักษาความปลอดภัยสมาชิกภายหลังการ แฉ่งข่าวอาชญากรรม	170	61.6	107	38.4

จากตารางที่ 15 เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าว

อาสาสมัครของกลุ่มตัวอย่างเฉพาะการมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจโดยพิจารณาเป็นรายประเด็นข้อคำถาม จะพบว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาสาสมัครกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในด้านการร่วมกับสถานีตำรวจในการปรับปรุงโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาสาสมัครเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ โดยมีจำนวนถึง 210 ราย คิดเป็นร้อยละ 75.8 รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการรักษาความลับของสมาชิกแจ้งข่าวอาสาสมัคร และ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกประธานหรือกรรมการรุ่นของสมาชิกแจ้งข่าวอาสาสมัครในกระบวนกรดำเนินกิจกรรมต่างๆ ภายในรุ่น โดยจำนวนถึง 207 ราย และ 205 ราย คิดเป็นร้อยละ 74.7 และ 74.0 ตามลำดับ สำหรับประเด็นข้อคำถามที่เหลืออีก 3 ข้อ ได้แก่ การร่วมกับสถานีตำรวจในการกำชับและดูแลเจ้าหน้าที่รับโทรศัพท์หรือพนักงานวิทยุเพื่อรับข่าวสารด้วยความสุภาพและให้เกียรติแก่สมาชิกแจ้งข่าว, การร่วมตัดสินใจกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการกำหนดแนวทางติดต่อประสานงานระหว่างสมาชิกแจ้งข่าวอาสาสมัครกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการกำหนดแนวทางให้ความคุ้มครองความปลอดภัยของสมาชิกภายหลังการแจ้งข่าวอาสาสมัครนั้น พบว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาสาสมัครตัวอย่างได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจค่อนข้างต่ำ คือ มีเพียงจำนวน 180 ราย, 171 ราย และ 170 ราย คิดเป็นร้อยละ 65.0, 61.7 และ 61.6 ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม
ตัวอย่าง (ในภาพรวม)

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของสมาชิกแจ้ง ข่าวอาชญากรรมตัวอย่างในภาพรวม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับต่ำ	40	14.4
ระดับกลาง	36	13.0
ระดับสูง	201	72.6
รวม	277	100.0

จากตารางที่ 16 เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมของสมาชิกโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่าง ในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในโครงการแจ้งข่าวอาชญากรรมในภาพรวม จะพบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจในโครงการในสัดส่วนที่สูง คือ มีจำนวน ถึง 201 ราย คิดเป็นร้อยละ 72.6 ส่วนสมาชิกที่มีส่วนร่วมในระดับต่ำและระดับกลางนั้น ปรากฏว่า มีสัดส่วนที่น้อยมาก คือ มีจำนวนเพียง 40 ราย และ 36 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.4 และ 13.0 ตามลำดับ เท่านั้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 การมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในด้านการปฏิบัติการในลักษณะต่างๆ จำแนกตามประเด็นข้อคำถาม

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ลักษณะต่างๆ	การมีส่วนร่วม			
	มี		ไม่มี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การบริจาคเงินสนับสนุนให้แก่โครงการสมาชิก แจ้งข่าวอาชญากรรม	42	15.2	235	84.8
การสละแรงงานทำงานในการดำเนินการตาม โครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม	196	70.8	81	29.2
การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน ตามโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม	72	26.0	205	74.0
การผลักดันให้องค์การบริหารส่วนตำบล จัดสรรงบประมาณสนับสนุนโครงการ สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม	125	45.1	152	54.9
การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในชุมชนทราบ รายละเอียดและประโยชน์ของ โครงการ สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม	226	81.6	51	18.4
การร่วมประชุมเกี่ยวกับโครงการสมาชิกแจ้ง ข่าวอาชญากรรม	235	84.8	42	15.2
การแจ้งข่าวอาชญากรรมในคดีฆ่าคนตาย	74	26.7	203	73.3
การแจ้งข่าวอาชญากรรมในคดีทำร้ายร่างกาย	116	41.9	161	58.1
การแจ้งข่าวอาชญากรรมในคดีเกี่ยวกับเพศ	64	23.1	213	76.9
การแจ้งข่าวอาชญากรรมในคดีลักทรัพย์	125	45.1	152	54.9
การแจ้งข่าวอาชญากรรมในคดีชิงทรัพย์	43	15.5	234	84.5
การแจ้งข่าวอาชญากรรมในคดีปล้นทรัพย์	23	8.3	254	91.7
การแจ้งข่าวอาชญากรรมในคดีการพนัน	129	46.6	148	53.4
การแจ้งข่าวอาชญากรรมในคดียาเสพติด	197	71.1	80	28.9
การแจ้งข่าวเกี่ยวกับแหล่งมั่วสุมของคนร้าย	100	36.1	177	63.9

ตารางที่ 17 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ลักษณะต่างๆ	การมีส่วนร่วม			
	มี		ไม่มี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การแจ้งข่าวสงสัยว่าจะมีผู้กระทำความผิดอาญา	97	35.0	180	65.0
การแจ้งเหตุภัยธรรมชาติ เช่น อัคคีภัย वादภัย เป็นต้น	152	54.9	125	45.1
การแจ้งข่าวอุบัติเหตุจรรยาจร	194	70.0	83	30.0

จากตารางที่ 17 เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมของกลุ่มตัวอย่างเฉพาะการมีส่วนร่วมในด้านการปฏิบัติการโดยพิจารณาเป็นรายประเด็นข้อคำถาม จะพบว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการในโครงการในด้านการร่วมประชุมโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม โดยมีจำนวนถึง 235 คิดเป็นร้อยละ 84.8 รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์โครงการให้ประชาชนในชุมชนได้ทราบว่าโครงการมีรายละเอียดอย่างไร มีประโยชน์อย่างไรบ้าง, การมีส่วนร่วมโดยการแจ้งข่าวอาชญากรรมประเภทยาเสพติด, การมีส่วนร่วมโดยการสละแรงงานในการดำเนินการตามโครงการ และการมีส่วนร่วมโดยการแจ้งข่าวอาชญากรรมประเภทอุบัติเหตุจรรยาจร ซึ่งมีจำนวน 226, 197, 196 และ 194 คิดเป็นร้อยละ 81.6, 71.1, 70.8 และ 70.0 ตามลำดับ สำหรับประเด็นข้อคำถามที่เหลืออีก 13 ข้อ นั้น ปรากฏว่าสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างได้มีส่วนร่วมค่อนข้างน้อยและแตกต่างจาก 5 ด้านแรกที่กำลังกล่าวมาเป็นอย่างมาก โดยมีมีส่วนร่วมสูงสุดไม่เกินร้อยละ 54.9 และต่ำสุดคือร้อยละ 8.3

ตารางที่ 18 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม
ตัวอย่าง (ในภาพรวม)

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการของสมาชิก แจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างในภาพรวม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับต่ำ	69	24.9
ระดับกลาง	151	54.5
ระดับสูง	57	20.6
รวม	277	100.0

จากตารางที่ 18 เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมของสมาชิกโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมกลุ่มตัวอย่าง ในด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในภาพรวม จะพบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกได้มีส่วนร่วมในด้านการปฏิบัติการในโครงการในระดับกลางโดยมีจำนวน ถึง 151 ราย คิดเป็นร้อยละ 54.5 ส่วนสมาชิกที่มีส่วนร่วมในระดับต่ำและระดับสูงนั้นปรากฏว่า มีสัดส่วนที่น้อย คือ มีจำนวนเพียง 69 ราย และ 57 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.9 และ 20.6 ตามลำดับ เท่านั้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 19 การมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในด้านการรับ
ผลประโยชน์ในลักษณะต่างๆ จำแนกตามประเด็นข้อคำถาม

การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ในลักษณะต่างๆ	การมีส่วนร่วม			
	มี		ไม่มี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การแจ้งข่าวอาชญากรรมเป็นการสร้างความ ปลอดภัยให้แก่ชีวิตและทรัพย์สินของ ครอบครัวของสมาชิก	237	85.6	40	14.4
การแจ้งข่าวอาชญากรรมเป็นการสร้างความ ปลอดภัยให้แก่ชุมชนของสมาชิก	268	96.8	9	3.2
รู้สึกภาคภูมิใจในการเป็นสมาชิกแจ้งข่าว อาชญากรรม	265	95.7	12	4.3
โครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมช่วย แก้ไขปัญหาอื่นๆ ในชุมชนที่สมาชิกอาศัยอยู่ ด้วย	255	92.1	22	7.9
โครงการแจ้งข่าวอาชญากรรมเป็นการพัฒนา ชุมชนที่สมาชิกอาศัยอยู่ให้มีคุณภาพชีวิตที่ ดีขึ้น	263	94.9	14	5.1
จากการที่เข้าเป็นสมาชิกรู้สึกมีความสนิท สนมคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ตำรวจมากขึ้น	245	88.4	32	11.6

จากตารางที่ 19 เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าว อาชญากรรมของกลุ่มตัวอย่างเฉพาะการมีส่วนร่วมในด้านการรับผลประโยชน์โดยพิจารณาเป็น รายประเด็นข้อคำถาม พบว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในด้านนี้ สูงในทุกๆ ประเด็นข้อคำถาม โดยเรียงลำดับสัดส่วนและร้อยละจากสูงสุดไปต่ำสุดได้ คือ การ แจ้งข่าวอาชญากรรมเป็นการสร้างความปลอดภัยให้แก่ชุมชนของตนเอง, การเป็นสมาชิกแจ้งข่าว อาชญากรรมทำให้รู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง, โครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมเป็นการ พัฒนาชุมชนที่อาศัยอยู่ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น, โครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมช่วยแก้ไข ปัญหาอื่นๆ ในชุมชนที่อาศัยอยู่ด้วย, การเป็นสมาชิกโครงการทำให้มีความสนิทสนมกับเจ้าหน้าที่ ตำรวจมากขึ้น และการแจ้งข่าวอาชญากรรมเป็นการสร้างความปลอดภัยให้แก่ชีวิตและทรัพย์สิน ของตนเองตลอดจนครอบครัว โดยมีจำนวนถึง 268, 265, 263, 255, 245 และ 237 คิดเป็นร้อย ละ 96.8, 95.7, 94.9, 92.1, 88.4 และ 85.6 ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 20 การมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่าง ในด้านการรับผลประโยชน์ (ในภาพรวม)

การมีส่วนร่วมในด้านการรับผลประโยชน์ของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างในภาพรวม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับต่ำ	4	1.4
ระดับกลาง	14	5.1
ระดับสูง	259	93.5
รวม	277	100.0

จากตารางที่ 20 เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมของสมาชิกโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่าง ในด้านการมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์จากโครงการแจ้งข่าวอาชญากรรมในภาพรวม จะพบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกได้มีส่วนร่วมในด้านนี้ในระดับสูงโดยมีจำนวนถึง 259 ราย คิดเป็นร้อยละ 93.5 ส่วนสมาชิกที่มีส่วนร่วมในระดับต่ำและระดับกลางนั้นปรากฏว่ามีสัดส่วนที่น้อยมาก คือ มีจำนวนเพียง 4 ราย และ 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.4 และ 5.1 ตามลำดับ เท่านั้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 การมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในด้านการประเมินผล
ในลักษณะต่างๆ จำแนกตามประเด็นข้อคำถาม

การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ลักษณะต่างๆ	การมีส่วนร่วม			
	มี		ไม่มี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ท่านเคยติดตามผลการปฏิบัติหลังจากที่ได้แจ้ง ข่าวอาชญากรรมว่ามีเจ้าหน้าที่ตำรวจมา ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ท่านแจ้งไป	195	70.4	82	29.6
ท่านเคยสอบถามไปทางสถานีตำรวจเกี่ยวกับ กิจกรรมต่างๆ ของโครงการสมาชิกแจ้งข่าว อาชญากรรม	156	56.3	121	43.7
ท่านเคยส่งข้อคิดเห็นและคำแนะนำที่เป็น ประโยชน์เกี่ยวกับโครงการสมาชิกแจ้งข่าว อาชญากรรม	132	47.7	145	52.3
ท่านเคยร่วมปรึกษาหารือกับเพื่อนสมาชิกแจ้ง ข่าวอาชญากรรมเพื่อทบทวนผลการ ดำเนินการโครงการสมาชิกแจ้งข่าว อาชญากรรม	211	76.2	66	23.8
เมื่อการแจ้งข่าวอาชญากรรมมีปัญหาอุปสรรค ท่านเคยปรึกษาหารือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ เกี่ยวข้อง	153	55.2	124	44.8
เมื่อการแจ้งข่าวอาชญากรรมมีปัญหาหรือ อุปสรรค ท่านเคยร่วมปรึกษาหารือกับเพื่อน สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมเพื่อแก้ไข ปัญหาร่วมกัน	175	63.2	102	36.8

จากตารางที่ 21 เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าว อาชญากรรมของกลุ่มตัวอย่างเฉพาะการมีส่วนร่วมในด้านการประเมินผลโดยพิจารณาเป็นราย ประเด็นข้อคำถาม พบว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในด้านนี้โดย การร่วมปรึกษากับเพื่อนสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมเพื่อทบทวนผลการดำเนินโครงการสมาชิก แจ้งข่าวอาชญากรรม โดยมีผู้มีส่วนร่วมถึง 211 ราย คิดเป็นร้อยละ 76.2 รองลงมา คือ การมีส่วนร่วม โดยการติดตามผลการปฏิบัติภายหลังจากที่ได้แจ้งข่าวอาชญากรรมแล้วว่ามีเจ้าหน้าที่ตำรวจ มาปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้แจ้งไป โดยมีส่วนร่วม 195 ราย คิดเป็นร้อยละ 70.4 ส่วนที่เหลืออีก 4 ประเด็น ซึ่งได้แก่ การร่วมกับเพื่อนสมาชิกแก้ไขปัญหาในการแจ้งข่าวอาชญากรรมเมื่อพบว่ามี ปัญหาและอุปสรรค, การสอบถามไปยังสถานีตำรวจเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ของโครงการสมาชิก แจ้งข่าวอาชญากรรม, การร่วมปรึกษาหารือกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหาเมื่อพบว่าการ แจ้งข่าวอาชญากรรมมีปัญหาหรืออุปสรรค และการส่งข้อคิดเห็นหรือคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ เกี่ยวกับโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม นั้น ปรากฏว่าสมาชิกมีส่วนร่วมค่อนข้างน้อย โดยมีจำนวน 175, 156, 153 และ 132 คิดเป็นร้อยละ 63.2, 56.3, 55.2 และ 47.7 ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 22 การมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างในด้านการประเมินผล (ในภาพรวม)

การมีส่วนร่วมในการประเมินผลของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างในภาพรวม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับต่ำ	56	20.2
ระดับกลาง	49	17.7
ระดับสูง	172	62.1
รวม	277	100.0

จากตารางที่ 22 เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมของสมาชิกโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่าง ในด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการแจ้งข่าวอาชญากรรมในภาพรวม จะพบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกได้มีส่วนร่วมในด้านนี้ในระดับสูงโดยมีจำนวน ถึง 172 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.1 ส่วนสมาชิกที่มีส่วนร่วมในระดับต่ำและระดับกลางนั้นปรากฏว่ามีสัดส่วนน้อย คือ มีจำนวนเพียง 56 ราย และ 49 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.2 และ 17.7 ตามลำดับ เท่านั้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 23 การมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างในภาพรวม
(ทั้ง 4 ด้าน)

การมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าว อาชญากรรมตัวอย่างในภาพรวม(ทั้ง 4 ด้าน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับต่ำ	25	9.0
ระดับกลาง	78	28.2
ระดับสูง	174	62.8
รวม	277	100.0

จากตารางที่ 23 เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมของสมาชิกโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่าง ในภาพรวมทุกๆ ด้าน คือ ด้านการตัดสินใจ, ด้านการปฏิบัติการ, ด้านการรับผลประโยชน์และด้านการประเมินผลโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมแล้วพบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกได้มีส่วนร่วมในโครงการแจ้งข่าวอาชญากรรมในระดับสูงโดยมีจำนวน ถึง 174 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.8 ส่วนสมาชิกที่มีส่วนร่วมในระดับกลางและระดับต่ำนั้นปรากฏว่า มีสัดส่วนที่น้อย คือ มีจำนวนเพียง 78 ราย และ 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.2 และ 9.0 ตามลำดับ เท่านั้น แสดงให้เห็นว่า โดยภาพรวมแล้วสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างที่เลือกมาศึกษาในครั้งนี้ มีส่วนร่วมในโครงการแจ้งข่าวอาชญากรรมเป็นอย่างดี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.3 การพิสูจน์สมมติฐานการวิจัย

ในส่วนนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการพิสูจน์สมมติฐานทั้ง 6 ข้อ ซึ่งผู้ศึกษาได้ตั้งไว้ข้างต้น โดยจะหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร และหากมีความสัมพันธ์กันแล้วมีระดับความเข้มของความสัมพันธ์มากหรือน้อยเพียงใด อย่างไร

สำหรับสถิติที่ใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์นั้น ผู้ศึกษาได้ใช้สถิติ Pearson Chi-Square ประกอบกับสถิติ Cramer's V สาเหตุที่เลือกใช้สถิติ Cramer's V มาประกอบวิเคราะห์ร่วมด้วยนั้นเนื่องจากสถิติ Chi-Square ไม่สามารถวัดระดับความเข้มของความสัมพันธ์ได้ โดยวัดได้เพียงว่าตัวแปรทั้ง 2 ตัว มีความสัมพันธ์กันหรือเป็นอิสระต่อกันได้หรือไม่เท่านั้น ขณะที่สถิติ Cramer's V เป็นสถิติที่ปรับสูตรมาจาก Chi-Square มีวัตถุประสงค์ที่จะใช้วัดว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์กันหรือไม่และมีระดับความเข้มของความสัมพันธ์มากหรือน้อยเพียงใด สำหรับค่าของสถิติ V นั้น มีค่ามากกว่า 0 แต่น้อยกว่า 1 หากค่ายิ่งเข้าใกล้ 0 ก็หมายความว่ายิ่งมีความสัมพันธ์กันน้อย ตรงกันข้าม หากค่ายิ่งเข้าใกล้ 1 ก็หมายความว่า ยิ่งมีความสัมพันธ์กันมาก แต่ทั้งนี้ ต้องพิจารณาถึงค่านัยสำคัญทางสถิติ (Significant) หรือระดับความคลาดเคลื่อนทางสถิติที่ผู้ศึกษากำหนดเอาไว้สำหรับการศึกษาคั้งนี้ คือ ไม่เกิน 0.05 ด้วย จึงจะยอมรับว่ามีความสัมพันธ์กันจริง

สมมติฐานข้อที่ 1 ซึ่งตั้งไว้ว่า “สมาชิกเพศชายจะมีส่วนร่วมในโครงการแจ้งข่าวอาชญากรรมมากกว่าเพศหญิง” นั้น ผลการทดสอบทางสถิติปรากฏดังแสดงในตารางและคำบรรยายท้ายตารางที่ 24

ตารางที่ 24 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่าง

เพศ	ระดับการมีส่วนร่วมในโครงการแจ้งข่าวอาชญากรรมของกลุ่มตัวอย่าง			รวม
	ต่ำ	กลาง	สูง	
ชาย	18 (8.5 %)	60 (28.3 %)	134 (63.2 %)	212 (100.0 %)
หญิง	7 (10.8 %)	18 (27.7 %)	40 (61.5 %)	65 (100.0 %)
รวม	25 (9.0 %)	78 (28.2 %)	174 (62.8 %)	277 (100.0 %)

Pearson Chi-Square = 0.315, df = 2, Cramer's V = 0.034, Sig. = 0.854

จากข้อมูลในตารางที่ 24 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบสัดส่วนการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างระหว่างเพศชายและเพศหญิงแล้ว พบว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างที่เป็นเพศชาย จะมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในระดับกลางและระดับสูงในสัดส่วนที่สูงกว่าสมาชิกที่เป็นเพศหญิง ขณะเดียวกันในส่วนของสมาชิกที่เป็นเพศหญิงกลับมีส่วนร่วมในโครงการนี้ในระดับต่ำในสัดส่วนที่มากกว่าเพศชาย โดยสังเกตได้จากการเปรียบเทียบค่าร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมระดับต่างๆ ระหว่างเพศชายและหญิงซึ่งมีความแตกต่างกัน กรณีเช่นนี้ ในเบื้องต้นพอบ่งชี้ให้เห็นได้ว่า เพศมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม โดยเพศชายจะมีส่วนร่วมในโครงการมากกว่าเพศหญิง และเพศหญิงจะมีส่วนร่วมในโครงการน้อยกว่าเพศชาย ซึ่งก็มีลักษณะความสัมพันธ์เป็นไปตามทิศทางของสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากความแตกต่างหรือความสัมพันธ์ดังกล่าวมีค่านัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.85 ซึ่งเกินกว่า

0.05 ที่ผู้วิจัยกำหนดเป็นมาตรฐานเอาไว้สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 1

สำหรับสาเหตุที่ผลการวิจัยปรากฏออกมาในลักษณะดังกล่าวไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้นั้น อาจเป็นผลสืบเนื่องมาจากในสภาพการณ์ปัจจุบัน เพศหญิงได้มีค่านิยมที่จะแสดงบทบาทในสังคมมากขึ้นประกอบกับในส่วนของสังคมก็เปิดโอกาสรองรับค่านิยมในการแสดงบทบาทของเพศหญิงมากกว่าในอดีตเช่นเดียวกัน จึงอาจส่งผลให้ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ในโครงการนี้ ของเพศหญิงและเพศชายมีสัดส่วนใกล้เคียงกันหรืออีกนัยคือไม่แตกต่างกัน อีกทั้ง ผลของการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานศึกษาวิจัยของ ชูสวัสดิ์ โรจน์กิจ (2540) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการป้องกันอาชญากรรมในพื้นที่เขตความรับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลห้วยขวาง ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านเพศนั้น ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมแต่อย่างใด และยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมด้านอาชญากรรม ของ ปรีวัฒน์ สัจจาพันธ์ (2544) เรื่องปัจจัยสนับสนุนในการมีส่วนร่วมแจ้งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของนิสิตนักศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีสถาบันอุดมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า เพศของนิสิตนักศึกษาต่อปัจจัยจูงใจและปัจจัยด้านโอกาสในการมีส่วนร่วมแจ้งข้อมูลอาชญากรรมไม่มีความแตกต่างกัน

ซึ่งงานวิจัยทั้งสองงานนั้นเป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมที่เกี่ยวข้องกับด้านอาชญากรรม ซึ่งเมื่อดูผลการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับด้านการพัฒนา ซึ่ง สุจินต์ ดาววีระกุล (2528) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้านศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านชนะเลิศการประกวดหมู่บ้านดีเด่นระดับจังหวัดของจังหวัดนครสวรรค์ ประจำปี พ.ศ.2527 ซึ่งเป็นการศึกษาถึงลักษณะและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน และความคิดเห็นทั่วไปของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ซึ่งผลการศึกษา พบว่า เพศไม่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วม

จากสมมติฐานที่ผู้วิจัย ได้ตั้งไว้ว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมที่เป็นเพศชายจะมีส่วนร่วมในโครงการแจ้งข่าวอาชญากรรมมากกว่าเพศหญิง และผลของงานวิจัยที่ออกมาทำให้เห็นได้ว่า ปัจจัยด้านเพศนั้นไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม ซึ่ง

อาจเป็นไปได้เพราะโดยสภาพแล้ว เพศหญิงนั้น ส่วนมากมักจะอยู่กับบ้านและจะพบเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนตนเอง ซึ่งความรักความห่วงใยในถิ่นที่อยู่ที่ไม่อยากให้ชุมชนที่ตนอยู่มีอาชญากรรมมาก ก็อาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เพศหญิง มีส่วนร่วมมากขึ้น ประกอบกับเพศชายนั้น อาจมีเหตุบางอย่างที่ทำให้การมีส่วนร่วมน้อยลง เช่น การสังสรรค์ระหว่างเพื่อน การเที่ยวเตร่ และการที่มีภารกิจการทำงานนอกบ้าน ก็อาจมีผลถึงระดับการมีส่วนร่วมที่ใกล้เคียงกันดังกล่าว

การพิสูจน์สมมติฐานข้อที่ 2 ซึ่งตั้งไว้ว่า “สมาชิกที่มีอายุมากมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมมากกว่าสมาชิกที่มีอายุน้อย” นั้น ผลการทดสอบทางสถิติปรากฏดังแสดงในตารางและคำบรรยายท้ายตารางที่ 26

ตารางที่ 25 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่าง

อายุ	ระดับการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมของกลุ่มตัวอย่าง			รวม
	ต่ำ	กลาง	สูง	
น้อย	19 (14.0 %)	40 (29.4 %)	77 (56.6 %)	136 (100.0 %)
มาก	6 (4.3 %)	38 (27.0 %)	97 (68.8 %)	141 (100.0 %)
รวม	25 (9.0 %)	78 (28.2 %)	174 (62.8 %)	277 (100.0 %)

Pearson Chi-Square = 9.023, df = 2, Cramer's V = 0.180 , Sig. = 0.011*

จากข้อมูลในตารางที่ 25 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบสัดส่วนการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างระหว่างสมาชิกที่มีอายุน้อย กับสมาชิกที่มีอายุมากแล้ว พบว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างที่มีอายุมาก จะมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในระดับสูงในสัดส่วนที่สูงกว่าสมาชิกที่มีอายุน้อย ขณะเดียวกันในส่วนของสมาชิกที่มีอายุน้อยกลับมีส่วนร่วมในโครงการนี้ในระดับต่ำในสัดส่วนที่

มากกว่าสมาชิกที่มีอายุมาก โดยสังเกตได้จากการเปรียบเทียบค่าร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมระดับต่างๆ ระหว่างกลุ่มผู้ที่มีอายุน้อยกับกลุ่มผู้ที่มีอายุมากซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน กรณีเช่นนี้ แสดงให้เห็นได้ว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม โดยสมาชิกที่มีอายุมากจะมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมมากกว่าสมาชิกที่มีอายุน้อย ตรงกันข้าม สมาชิกที่มีอายุน้อยจะมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมน้อยกว่าสมาชิกที่มีอายุมาก จะสังเกตได้จากอัตราส่วนที่ตารางที่ 25 จากลักษณะความสัมพันธ์ดังกล่าว เนื่องจากอยู่ในทิศทางตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ประกอบกับเป็นความสัมพันธ์ที่ทางสถิติสามารถยอมรับได้เพราะเหตุว่ามีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ซึ่งไม่เกินระดับ 0.05 ที่ผู้ศึกษากำหนดเอาไว้ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานข้อที่ 2

สำหรับระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้ง 2 จากผลการศึกษาปรากฏว่ามีระดับความเข้มของความสัมพันธ์พอสมควร แต่ก็ไม่มาก โดยสังเกตได้จากค่าความสัมพันธ์ Cramer's V ซึ่งมีค่าเพียง 0.180 เท่านั้น กรณีเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า แม้ตัวแปรทั้ง 2 จะมีความสัมพันธ์กัน แต่ก็มีความสัมพันธ์ที่ค่อนข้างจะเบาบาง หรืออีกนัยอาจกล่าวได้ว่า มีอิทธิพลต่อกันน้อย โดยหากสรรหาสมาชิกที่มีอายุมากเข้ามาเป็นสมาชิกในโครงการแล้วก็คงไม่ถึงกับทำให้เกิดการมีส่วนร่วมมากนัก

ซึ่งจากสมมุติฐานข้างต้นนั้น สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ พนม เรืองภู(2544) เรื่องการมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการมีส่วนร่วมเช่นเดียวกันพบว่า ปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมนั้น ได้แก่ อายุ และจากการศึกษาวิจัยของ มานิตย์ จำลองรักษ์(2540) ซึ่งวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในท้องที่อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี จากงานดังกล่าวพบทำนองเดียวกันว่า ประชาชนที่มีอายุมากกว่าจะมีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมมากกว่าประชาชนที่มีอายุน้อยกว่า เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ชูสวัสดิ์ โรจนกิจ (2540)ซึ่งได้ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการป้องกันอาชญากรรมในพื้นที่เขตความรับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลห้วยขวาง ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านอายุ มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม

ซึ่งเป็นไปได้ว่า อายุเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดเหตุผล คำว่า วัยผู้ใหญ่ (Adulthood) นั้น สุพัตรา สุภาพ (2545:46) ได้ให้ความหมายว่าเป็นวัยหนุ่มสาว และวัยกลางคน ซึ่งวัยนี้นั้นเป็นวัยที่ใช้เหตุผล รู้จักว่าอะไรควรไม่ควร รู้ดีรู้ชั่ว สามารถเข้าใจเหตุการณ์และรู้จักตัดสินใจอย่างมีเหตุผล บุคลิกภาพอ่อนโยนและสุขุมขึ้น สมองเจริญและมีประสิทธิภาพสูง มีความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นประโยชน์ จึงเป็นวัยแห่งความสำเร็จและการสร้างอนาคต ซึ่งในทีนี้นั้นรวมไปถึงบุคคลที่อยู่ในวัยสูงกว่าวัยกลางคนคือวัยชรา ซึ่งบุคคลกลุ่มนี้ล้วนผ่านประสบการณ์ในชีวิตมามาก เห็นสิ่งต่างๆ ในโลกมาก ด้วยเหตุผลดังกล่าวอายุจึงอาจเป็นเหตุหนึ่งที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม

การพิสูจน์สมมติฐานข้อที่ 3 ซึ่งตั้งไว้ว่า “สมาชิกที่มีการศึกษาสูงมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมมากกว่าสมาชิกที่มีการศึกษาต่ำ” นั้น ผลการทดสอบทางสถิติปรากฏดังแสดงในตารางและคำบรรยายท้ายตารางที่ 26

ตารางที่ 26 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่าง

การศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมของกลุ่มตัวอย่าง			รวม
	ต่ำ	กลาง	สูง	
ต่ำ	20 (20.8 %)	40 (41.7 %)	36 (37.5 %)	96 (100.0 %)
สูง	5 (2.8 %)	38 (21.0 %)	138 (76.2 %)	181 (100.0 %)
รวม	25 (9.0 %)	78 (28.2 %)	174 (62.8 %)	277 (100.0 %)

Pearson Chi-Square = 47.206, df = 2, Cramer's V = 0.413, Sig. = 0.000*

จากข้อมูลในตารางที่ 26 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบสัดส่วนการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างระหว่างสมาชิกที่มี

การศึกษาต่ำกับสมาชิกที่มีการศึกษาสูงแล้ว พบว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างที่มีการศึกษาสูง จะมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในระดับสูงในสัดส่วนที่มากกว่าสมาชิกที่มีการศึกษาต่ำ ขณะเดียวกันในส่วนของสมาชิกที่มีการศึกษาต่ำจะมีส่วนร่วมในโครงการนี้ในระดับกลางและต่ำในสัดส่วนที่มากกว่าสมาชิกที่มีการศึกษาสูง โดยสังเกตได้จากการเปรียบเทียบค่าร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมระดับต่างๆ ระหว่างกลุ่มผู้มีการศึกษาต่ำกับกลุ่มผู้มีการศึกษาสูงซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน กรณีเช่นนี้ บ่งชี้ให้เห็นได้ว่า การศึกษามีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม โดยสมาชิกที่มีการศึกษาสูงจะมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมมากกว่าสมาชิกที่มีการศึกษาต่ำ และสมาชิกที่มีการศึกษาต่ำจะมีส่วนร่วมในโครงการนี้น้อยกว่าสมาชิกที่มีการศึกษาสูง จากลักษณะความสัมพันธ์ดังกล่าว เนื่องจากอยู่ในทิศทางตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ประกอบกับเป็นความสัมพันธ์ที่ทางสถิติสามารถยอมรับได้เพราะเหตุว่ามีนัยสำคัญที่ระดับ 0.001 ซึ่งไม่เกินระดับ 0.05 ที่ผู้ศึกษากำหนดเอาไว้ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานข้อที่ 3

สำหรับระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้ง 2 จากผลการศึกษาปรากฏว่ามีระดับความเข้มของความสัมพันธ์มากพอสมควร โดยสังเกตได้จากค่าความสัมพันธ์ Cramer's V ซึ่งมีค่าถึง 0.413 หรือร้อยละ 41 ที่ระดับการศึกษาส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมแจ้งข่าวอาชญากรรม กรณีเช่นนี้ ชี้ให้เห็นว่า หากสรรหาผู้มีการศึกษาสูงเข้ามาเป็นสมาชิกในโครงการแล้ว จะส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมในโครงการมากขึ้นพอสมควร

จากการศึกษาวิจัยจำนวนหลายครั้งในงานวิจัยต่างๆ พบว่า ปัจจัยด้านการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พนมกร สุวรรณรัต (2541) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในการป้องกันอาชญากรรมในเขตจังหวัดนครปฐม และ งานศึกษาวิจัยของ สุภาพ วิทยนิพิฐพงษ์ (2542) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในการป้องกันอาชญากรรมในเขตจังหวัดนครปฐม ส่วนงานศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการมีส่วนร่วมด้านอื่น ก็พบว่าปัจจัยด้านการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม เช่นงานศึกษาวิจัยของ ทศพล กฤตยพิสิฐ (2538) เรื่อง การมีส่วนร่วมของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เขตหนองจอก ที่มีต่อโครงการ กิจกรรมการพัฒนาตามแนวทาง “บรม” และ “บวร” เพื่อสร้างสรรค์อุดมการณ์แผ่นดินทองหนองจอก และงานศึกษาวิจัยของ มาลี จันทร์วิวัฒน์กุล (2544) ซึ่งศึกษาวิจัยในเรื่องแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของสตรีต่องานศูนย์ส่งเสริมวิสาหกิจประจำหมู่บ้าน : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดสุพรรณบุรี

ซึ่งจากผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าผู้ที่ได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น ย่อมมีความรู้ความสามารถ คิดได้ว่าอะไรเป็นประโยชน์ และน่าจะมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากกว่าผู้มีการศึกษาน้อย ซึ่งสิ่งต่างๆ เรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม หรือ หน้าที่พลเมืองดีนั้นสถาบันการศึกษาต่างๆ ก็ได้สอดแทรกไว้ในเนื้อหาการศึกษา ซึ่งเหตุดังกล่าวอาจส่งผลให้มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมในส่วนของกรณีมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม

การพิสูจน์สมมติฐานข้อที่ 4 ว่า “สมาชิกที่มีรายได้สูงมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมมากกว่าสมาชิกที่มีรายได้ต่ำ” นั้น ผลการทดสอบทางสถิติปรากฏดังแสดงในตารางและคำบรรยายท้ายตารางที่ 27

ตารางที่ 27 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่าง

รายได้	ระดับการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมของกลุ่มตัวอย่าง			รวม
	ต่ำ	กลาง	สูง	
ต่ำ	15 (8.6 %)	61 (34.9 %)	99 (56.6 %)	175 (100.0 %)
สูง	10 (9.8 %)	17 (16.7 %)	75 (73.5 %)	102 (100.0 %)
รวม	25 (9.0 %)	78 (28.2 %)	174 (62.8 %)	277 (100.0 %)

Pearson Chi-Square = 10.631, df = 2, Cramer's V = 0.196, Sig. = 0.005*

จากข้อมูลในตารางที่ 27 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบสัดส่วนการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างระหว่างสมาชิกที่มีรายได้ต่ำกับสมาชิกที่มีรายได้สูงแล้ว พบว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างที่มีรายได้สูงจะมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในระดับสูงในสัดส่วนที่มากกว่าสมาชิกที่มีรายได้ต่ำ ขณะเดียวกันในส่วนของสมาชิกที่มีรายได้ต่ำกลับมีส่วนร่วมในโครงการนี้ในระดับกลาง

และระดับต่ำ ในสัดส่วนที่มากกว่าสมาชิกที่มีรายได้สูง โดยสังเกตได้จากการเปรียบเทียบค่าร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมระดับต่างๆ ระหว่างกลุ่มผู้มีรายได้ต่ำ กับกลุ่มผู้มีรายได้สูงซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน กรณีเช่นนี้ บ่งชี้ให้เห็นว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม โดยสมาชิกที่มีรายได้สูงจะมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมมากกว่าสมาชิกที่มีรายได้ต่ำ ตรงกันข้าม สมาชิกที่มีรายได้ต่ำจะมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมน้อยกว่าสมาชิกที่มีรายได้สูง จากลักษณะความสัมพันธ์ดังกล่าว เนื่องจากอยู่ในทิศทางตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ประกอบกับเป็นความสัมพันธ์ที่ทางสถิติสามารถยอมรับได้เพราะเหตุว่ามีนัยสำคัญที่ระดับ 0.005 ซึ่งไม่เกินระดับ 0.05 ที่ผู้ศึกษากำหนดเอาไว้ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานข้อที่ 4

สำหรับระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้ง 2 จากผลการศึกษาปรากฏว่ามีระดับความเข้มของความสัมพันธ์บ้างพอสมควร แต่ก็ไม่มาก โดยสังเกตได้จากค่าความสัมพันธ์ Cramer's V ซึ่งมีค่าเพียง 0.196 เท่านั้น กรณีเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า แม้ตัวแปรทั้ง 2 จะมีความสัมพันธ์กัน แต่ก็เป็นความสัมพันธ์ที่ค่อนข้างจะเบาบาง หรืออีกนัยอาจกล่าวได้ว่า มีอิทธิพลต่อกันน้อย โดยหากสรรหาสมาชิกที่มีรายได้สูงเข้ามาเป็นสมาชิกในโครงการแล้วก็คงไม่ถึงกับทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในโครงการมากนัก

จากผลของงานวิจัยข้างต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พนมกร สุวรรณรัตน์ (2541) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในการป้องกันอาชญากรรมในเขตจังหวัดนครปฐม และ งานศึกษาวิจัยของ สุภาพ วิทยนิษฐพงษ์ (2542) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในการป้องกันอาชญากรรมในเขตจังหวัดนครปฐม และงานศึกษาวิจัย ของ จิรวัดณ์ อารักษ์รัฐ (2544) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนแออัด ต่อการป้องกันปราบปรามยาเสพติดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลบางโพธิ์ ซึ่ง พบว่า รายได้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

ซึ่งการมีรายได้มากหรือน้อย นั้น เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม เนื่องจากบางครั้งสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมที่มีรายได้น้อย อาจจะต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ไม่ดี ใกล้ชิดกับแหล่งอาชญากรรม ซึ่งอาจเป็นเพราะความยากจนทำให้ไม่สามารถเลือกถิ่นที่อยู่อาศัยได้ ก็เป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้รายได้น้อยก็มีผลต่อการมีส่วนร่วม เช่นเดียวกัน กรณีบุคคลที่มีรายได้มาก บางครั้งก็มีส่วนร่วมมากได้เช่นกัน เช่น มี

พอมีเวลาบ้าง ไม่ได้อดร้อนเรื่องเงินทองมากนัก ก็สามารถแบ่งเวลาเข้ามามีส่วนร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ กับโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม เป็นต้น

การพิสูจน์สมมติฐานข้อที่ 5 ซึ่งตั้งไว้ว่า “สมาชิกที่มีที่อยู่ในเขตเทศบาล มีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมมากกว่าสมาชิกที่ไม่มีที่อยู่ในเขตเทศบาล” นั้น ผลการทดสอบทางสถิติปรากฏดังแสดงในตารางและคำบรรยายท้ายตารางที่ 28

ตารางที่ 28 ความสัมพันธ์ระหว่างเขตที่พักอาศัยกับการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่าง

เขตที่พักอาศัย	ระดับการมีส่วนร่วมในโครงการแจ้งข่าวอาชญากรรมของกลุ่มตัวอย่าง			รวม
	ต่ำ	กลาง	สูง	
อยู่ในเขตเทศบาลหล่มสัก	10 (16.4 %)	17 (27.9 %)	34 (55.7 %)	61 (100.0 %)
อยู่นอกเขตเทศบาลหล่มสัก	15 (6.9 %)	61 (28.2 %)	140 (61.8 %)	216 (100.0 %)
รวม	25 (9.0 %)	78 (28.2 %)	174 (62.8 %)	277 (100.0 %)

Pearson Chi-Square = 5.332, df = 2, Cramer's V = 0.139, Sig. = 0.070

จากข้อมูลในตารางที่ 28 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบสัดส่วนการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างระหว่างสมาชิกที่พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลกับที่พักอาศัยนอกเขตเทศบาลแล้ว พบว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างที่พักอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลจะมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในระดับกลางและระดับสูงในสัดส่วนที่สูงกว่าสมาชิกที่พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ขณะเดียวกันในส่วนของสมาชิกที่พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลจะมีส่วนร่วมในโครงการนี้ในระดับต่ำในสัดส่วนที่มากกว่าสมาชิกที่พักอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล โดยสังเกตได้จากการเปรียบเทียบร้อยละของระดับการ

มีส่วนร่วมระดับต่างๆ ที่ปรากฏตามตารางซึ่งมีความแตกต่างกัน กรณีเช่นนี้ พอจะบ่งชี้ให้เห็นได้ว่า การมีสถานที่พักอาศัยอยู่ภายในเขตเทศบาลกับการมีสถานที่พักอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาสาสมัคร โดยผู้พักอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลจะมีส่วนร่วมในโครงการมากกว่าผู้พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาล และผู้พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลจะมีส่วนร่วมในโครงการน้อยกว่าผู้พักอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล แต่เนื่องจากความสัมพันธ์ดังกล่าวมีลักษณะตรงกันข้ามกับทิศทางของสมมุติฐานที่ผู้ศึกษากำหนดเอาไว้ ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมุติฐานข้อที่ 5 นี้

แนวความคิดเกี่ยวกับสมมุติฐานในเรื่องนี้นั้น มีหลักคือ การมองว่าสังคมในชนบทนั้นไม่มีส่วนร่วม ซึ่งแต่เดิมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทนั้นประชาชนมิได้มีส่วนร่วมอย่างจริงจัง ซึ่งงานวิจัยของ ประทาน คงฤทธิศึกษากร (2531) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท พบว่าประชาชนโดยกลไกหรือองค์กรของประชาชนดังกล่าวนั้นมิได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท ซึ่งชี้ให้เห็นว่าประชาชนในชนบทนั้นมิได้มีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาต่างๆ ซึ่งโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาสาสมัครก็เป็นโครงการด้านการพัฒนาสังคมโครงการหนึ่ง สำหรับสาเหตุที่ผลการวิจัยปรากฏออกมาในลักษณะตรงข้ามกับสมมุติฐานดังกล่าว อาจเป็นผลสืบเนื่องมาจาก การที่รัฐบาลหลายยุค หลายสมัย ได้ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ของประชาชนมาโดยตลอด เห็นได้จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 43 วรรค 2 ได้บัญญัติไว้ว่า การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน ทั้งนี้ตามกฎหมายบัญญัติ และมาตรา46 ได้บัญญัติไว้ว่า บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมย่อมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งนี้ตามกฎหมายบัญญัติ อีกทั้งรัฐบาลได้ส่งเสริมการกระจายอำนาจการปกครองลงสู่ท้องถิ่นในรูปแบบต่างๆ เช่น เทศบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา จนถึงในปัจจุบัน รูปแบบการปกครองซึ่งประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นและใกล้ชิดกับตนเองมากขึ้น คือ องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบกับโดยสภาพสังคมนอกเขตเทศบาล จะมีลักษณะของสังคมที่มีความสมัครสมานสามัคคี มีความเอื้อเฟื้อช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นสำคัญ ดังนั้น จึงอาจทำให้สมาชิก ที่อยู่ในเขตพื้นที่ดังกล่าวมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ของตนเองมากขึ้นกระทั่งส่งผลให้ผลการศึกษาปรากฏออกมาในลักษณะดังกล่าว ซึ่งก็นับว่าเป็นสิ่งที่ดี

การพิสูจน์สมมติฐานข้อที่ 6 ซึ่งตั้งไว้ว่า “สมาชิกที่มีประสบการณ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม มีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม มากกว่าสมาชิกที่ไม่มีประสบการณ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม” นั้น ผลการทดสอบทางสถิติปรากฏดังแสดงในตารางและคำบรรยายท้ายตารางที่ 29

ตารางที่ 29 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีประสบการณ์ในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมกับการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่าง

การมีประสบการณ์ในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม	ระดับการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมของกลุ่มตัวอย่าง			รวม
	ต่ำ	กลาง	สูง	
ไม่มี	21 (11.3 %)	56 (30.1 %)	109 (58.6 %)	186 (100.0 %)
มี	4 (4.4 %)	22 (24.2 %)	65 (71.4 %)	91 (100.0 %)
รวม	25 (9.0 %)	78 (28.2 %)	174 (62.8 %)	277 (100.0 %)

Pearson Chi-Square = 5.582, df = 2, Cramer's V = 0.142, Sig. = 0.061

จากข้อมูลในตารางที่ 29 พิจารณาจากตาราง พบว่าค่าเพียร์สันไคสแควร์มีค่าเท่ากับ 5.582 ให้ค่าความน่าจะเป็นทางหางซ้ายเท่ากับ 0.061 ที่องค์ศาแห่งความอิสระเท่ากับ 2 ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญเท่ากับ 0.05 เพราะฉะนั้นไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการมีประสบการณ์ในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมกับการมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมกลุ่มตัวอย่าง และจากข้อมูลที่สำรวจมาพบว่าสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมที่ไม่มีประสบการณ์ในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมมีร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในโครงการแจ้งข่าวอาชญากรรมในระดับ ต่ำ ร้อยละ 11.3 ระดับกลาง ร้อยละ 30.1 ระดับสูงร้อยละ

ละ 58.6 และพบว่าสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมที่มีประสบการณ์ในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม มีร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในโครงการแจ้งข่าวอาชญากรรมในระดับ ต่ำ ร้อยละ 4.4 ระดับ กลาง ร้อยละ 24.2 ระดับสูงร้อยละ 71.4 สังเกตได้ว่าพบอัตราส่วนที่แตกต่างกัน แต่ก็มีความแตกต่างที่ไม่มีความสำคัญทางสถิติ ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมุติฐานข้อที่ 6 นี้

สำหรับระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้ง 2 จากผลการศึกษาปรากฏว่ามีระดับความเข้มขงความสัมพันธ์บ้างตามสมควร แต่ก็ไม่มาก โดยสังเกตได้จากค่าความสัมพันธ์ Cramer's V ซึ่งมีค่าเพียง 0.142 เท่านั้น กรณีเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า แม้ตัวแปรทั้ง 2 จะมีความสัมพันธ์กัน แต่ก็มีความสัมพันธ์ที่ค่อนข้างจะเบาบาง หรืออีกนัยอาจกล่าวได้ว่า มีอิทธิพลต่อกันน้อย โดยหากสหราชอาณาจักรที่มีประสบการณ์ในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมเข้ามาเป็นสมาชิกในโครงการให้มากขึ้นแล้วก็คงไม่ถึงกับทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในโครงการมากนัก

จากผลของงานศึกษาวิจัยในสมมุติฐานข้อที่ 6 ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ของ ชู สวัสดิ์ โรจนิกิจ (2540) ซึ่งได้ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการป้องกันอาชญากรรมในพื้นที่เขตความรับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลห้วยขวาง และ งานศึกษาวิจัยของ อรรถวุฒิ นิชชากร (2529) เรื่อง ความร่วมมือของสมาชิกชมรมวิทยุอาสาสมัคร แห่งประเทศไทยในการแจ้งเหตุอาชญากรรม และ งานวิจัยของ ประเสริฐ สุนทร(2543) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณี กองบังคับการตำรวจนครบาล 6 และของ สุภาพ วิทยนิสิฐพงษ์ (2542) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในการป้องกันอาชญากรรมในเขตจังหวัดนครปฐม ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวมาพบว่า การมีประสบการณ์ในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม มีความสัมพันธ์กับการระดับการมีส่วนร่วม แต่จากงานวิจัยของผู้วิจัยในครั้งนี้นั้น ถึงแม้ว่าสมาชิก ที่มีประสบการณ์ในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมมาก จะมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมมาก แต่ ก็เป็นการไม่พบความสัมพันธ์ ที่ค่านัยสัมพันธ์ทางสถิติ ซึ่ง ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ที่ 0.05

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าว อาชญากรรม ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์” ที่ปรากฏในบทที่ 4 นั้น เพื่อให้ผลการศึกษา มีความกระชับและเกิดประโยชน์ต่อผู้สนใจทั่วไป ผู้ศึกษาจึงนำมาสรุปผล การศึกษา พร้อมทั้งมีข้อเสนอแนะบางประการที่น่าสนใจ โดยจำแนกการนำเสนอออกเป็น 4 ส่วน ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปข้อมูลทั่วไปและข้อมูลอันเป็นตัวแปรอิสระ ของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการ ศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ สถานที่อยู่อาศัย และการมีประสบการณ์ในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม รวม 6 ประการ

5.2 สรุปข้อมูลอันเป็นตัวแปรตาม ของ การมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าว อาชญากรรมในการแจ้งเหตุอาชญากรรม ซึ่งประกอบไปด้วยการมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ รวม 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในด้านการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในด้านการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในด้านการประเมินผล

5.3 สรุปผลการพิสูจน์ข้อสมมติฐาน

5.4 ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการวิจัย

5.5 ข้อค้นพบจากการวิจัย

5.6 ข้อเสนอแนะ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5.1 ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลอันเป็นตัวแปรอิสระ

ศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ สถานที่อยู่อาศัย และการมีประสบการณ์ในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม รวม 6 ประการ โดยสรุปปรากฏ ดังนี้

1. สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างจำแนกตามเพศ

จากผลการศึกษาพบว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษารั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย โดยมีจำนวนถึง 212 ราย คิดเป็นร้อยละ 76.5 ส่วนสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างซึ่งเป็นเพศหญิงปรากฏว่ามีสัดส่วน หรือจำนวนน้อยกว่า คือ มีเพียง 65 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.5 เท่านั้น

2. สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างจำแนกตามอายุ

จากผลการศึกษาพบว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษารั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นผู้มีอายุมาก คือ อายุมากกว่า 39 ปี โดยมีจำนวนถึง 141 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.9 ส่วนสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างที่มีอายุน้อย คือ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 39 ปี ปรากฏว่ามีจำนวนน้อยกว่า คือ มีเพียง 136 ราย คิดเป็นร้อยละ 49.1 เท่านั้น อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงสัดส่วนและร้อยละของกลุ่มอายุทั้ง 2 กลุ่ม ดังกล่าว ก็เห็นได้ว่ามิได้มีความแตกต่างกันมากนัก โดยมีความแตกต่างกันเพียงร้อยละ 1.8 เท่านั้น

สำหรับอายุของสมาชิกดังกล่าวโดยเฉลี่ยนั้น คือ 39 ปี อายุสูงสุด คือ 61 ปี และอายุต่ำสุด คือ 19 ปี

3. สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างจำแนกตามการศึกษา

จากผลการศึกษาพบว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นผู้มีการศึกษาสูง คือ สูงกว่ามัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 โดยมีจำนวนถึง 181 ราย คิดเป็นร้อยละ 65.3 ขณะที่สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างที่มีการศึกษาต่ำ ซึ่งหมายถึง ไม่ได้รับการศึกษาหรือได้รับการศึกษาแต่ไม่เกินชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปรากฏว่ามีจำนวนหรือสัดส่วนน้อยกว่า คือ มีเพียง 96 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.7 เท่านั้น

4. สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างจำแนกตามรายได้

จากผลการศึกษาพบว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นผู้มีรายได้ต่ำ คือ ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 4,639 บาท/เดือน โดยมีจำนวนถึง 175 ราย คิดเป็นร้อยละ 63.2 ขณะที่สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างซึ่งมีรายได้

จัดอยู่ในกลุ่มสูง คือ มีรายได้สูงกว่า 4,639 บาท/เดือน ปรากฏว่ามีจำนวนน้อยกว่า คือ มีเพียง 102 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.8 เท่านั้น

สำหรับรายได้โดยเฉลี่ยของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างในครั้ง นี้ คือ 4,639 บาท/เดือน รายได้สูงสุดต่อเดือน คือ 30,000 บาท และรายได้ต่ำสุดต่อเดือน คือ 1,200 บาท

5. สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างจำแนกตามเขตที่อยู่อาศัย

จากผลการศึกษาปรากฏว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ส่วนใหญ่แล้วจะพักอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลหล่มสัก โดยมีจำนวนถึง 216 ราย คิดเป็นร้อยละ 78.0 ส่วนสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมที่พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลหล่มสักปรากฏว่ามีจำนวนหรือสัดส่วนน้อยกว่า คือ มีเพียง 61 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.0 เท่านั้น

6. สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างจำแนกตามการที่ตนเองเคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อชีวิตหรือร่างกาย

จากผลการศึกษาพบว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ไม่เคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อชีวิตหรือร่างกาย โดยมีจำนวนถึง 266 ราย คิดเป็นร้อยละ 96.0 ส่วนสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างที่เคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทนี้ ปรากฏว่ามีสัดส่วนหรือจำนวนน้อยกว่า คือ มีเพียง 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.0 เท่านั้น

7. สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างจำแนกตามการที่ตนเองเคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน

จากผลการศึกษาพบว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ไม่เคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สินหรือทรัพย์สิน โดยม ีจำนวนถึง 227 ราย คิดเป็นร้อยละ 81.9 ส่วนสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างที่เคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทนี้ ปรากฏว่ามีสัดส่วนหรือจำนวนน้อยกว่า คือ มีเพียง 50 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.1 เท่านั้น

8. สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างจำแนกตามการที่คนในครอบครัวหรือญาติสนิทเคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อชีวิตหรือร่างกาย

จากผลการศึกษาพบว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่คนในครอบครัวหรือญาติสนิทไม่เคยตกเป็นเหยื่อ

อาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อชีวิตหรือร่างกาย โดยมีจำนวนถึง 204 ราย คิดเป็นร้อยละ 73.6 ส่วนสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างที่บุคคลในครอบครัวหรือญาติสนิทเคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทนี้ ปรากฏว่ามีสัดส่วนหรือจำนวนน้อยกว่า คือ มีเพียง 73 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.4 เท่านั้น

9. สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างจำแนกตามการที่คนในครอบครัวหรือญาติสนิทเคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน

จากผลการศึกษาพบว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่บุคคลในครอบครัวหรือญาติสนิทไม่เคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สินหรือทรัพย์สิน โดยมึจำนวนถึง 198 ราย คิดเป็นร้อยละ 71.5 ส่วนสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างที่บุคคลในครอบครัวหรือญาติสนิทเคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทนี้ ปรากฏว่ามีสัดส่วนหรือจำนวนน้อยกว่า คือ มีเพียง 79 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.5 เท่านั้น

10. สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างจำแนกตามการมีประสบการณ์ในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม (ในภาพรวม)

จากผลการศึกษาพบว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ไม่มีประสบการณ์ในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม โดยมีจำนวนถึง 186 ราย คิดเป็นร้อยละ 67.1 ขณะที่สมาชิกกลุ่มตัวอย่างที่เคยมีประสบการณ์ในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ปรากฏว่ามีสัดส่วนหรือจำนวนน้อยกว่า คือ มีเพียง 91 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.9 เพียงเท่านั้น

5.2 ข้อมูลอันเป็นตัวแปรตาม

1. การมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในลักษณะต่างๆ จำแนกตามประเด็นข้อคำถาม

จากผลการศึกษาพบว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในด้านการร่วมกับสถานีตำรวจในการปรับปรุงโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ โดยมีจำนวนถึง 210 ราย คิดเป็นร้อยละ 75.8 รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการรักษาความลับของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม และ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกประธานหรือกรรมการรุ่นของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมเพื่อทำหน้าที่ประสานการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ภายในรุ่น โดยจำนวนถึง 207 ราย และ 205 ราย คิดเป็น

ร้อยละ 74.7 และ 74.0 ตามลำดับ สำหรับประเด็นข้อคำถามที่เหลืออีก 3 ข้อ ได้แก่ การร่วมกับสถานีตำรวจในการกำชับและดูแลเจ้าหน้าที่รับโทรศัพท์หรือพนักงานวิทยุเพื่อให้บริการข่าวสารด้วยความสุภาพและให้เกียรติแก่สมาชิกแจ้งข่าว, การร่วมตัดสินใจกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการกำหนดแนวทางติดต่อประสานงานระหว่างสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการกำหนดแนวทางให้ความคุ้มครองความปลอดภัยของสมาชิกภายหลังการแจ้งข่าวอาชญากรรมนั้น พบว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจค่อนข้างต่ำ คือ มีเพียงจำนวน 180 ราย, 171 ราย และ 170 ราย คิดเป็นร้อยละ 65.0, 61.7 และ 61.6 ตามลำดับ

2. การมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในโครงการในภาพรวม

จากผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกโครงการแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่าง มีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจในโครงการในสัดส่วนที่สูง คือ มีจำนวน ถึง 201 ราย คิดเป็นร้อยละ 72.6 ส่วนสมาชิกที่มีส่วนร่วมในระดับต่ำและระดับกลางนั้นปรากฏว่ามีสัดส่วนที่น้อยมาก คือ มีจำนวนเพียง 40 ราย และ 36 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.4 และ 13.0 ตามลำดับเท่านั้น

3. การมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมด้านการปฏิบัติการในลักษณะต่างๆ จำแนกตามประเด็นข้อคำถาม

จากผลการศึกษาพบว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการในโครงการในด้านการร่วมประชุมโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม โดยมีจำนวนถึง 235 คิดเป็นร้อยละ 84.8 รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์โครงการให้ประชาชนในชุมชนได้ทราบว่าโครงการมีรายละเอียดอย่างไร มีประโยชน์อย่างไรบ้าง, การมีส่วนร่วมโดยการแจ้งข่าวอาชญากรรมประเภทยาเสพติด, การมีส่วนร่วมโดยการสละแรงงานในการดำเนินการตามโครงการ และการมีส่วนร่วมโดยการแจ้งข่าวอาชญากรรมประเภทอุบัติเหตุจราจร ซึ่งมีจำนวน 226, 197, 196 และ 194 คิดเป็นร้อยละ 81.6, 71.1, 70.8 และ 70.0 ตามลำดับ สำหรับประเด็นข้อคำถามที่เหลืออีก 13 ข้อ นั้น ปรากฏว่าสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างได้มีส่วนร่วมค่อนข้างน้อยและแตกต่างจาก 5 ด้านแรกที่กล่าวมาเป็นอย่างมาก โดยมีส่วนร่วมสูงสุดไม่เกินร้อยละ 54.9 และต่ำสุดคือร้อยละ 8.3

4.การมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมด้านการปฏิบัติการใน โครงการในภาพรวม

จากผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกกลุ่มตัวอย่างได้มีส่วนร่วมในด้านการปฏิบัติการในโครงการแจ้งข่าวอาชญากรรมในระดับกลางโดยมีจำนวน ถึง 151 ราย คิดเป็นร้อยละ 54.5 ส่วนสมาชิกที่มีส่วนร่วมในระดับต่ำและระดับสูงนั้นปรากฏว่า มีสัดส่วนที่น้อย คือ มีจำนวนเพียง 69 ราย และ 57 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.9 และ 20.6 ตามลำดับ เท่านั้น

5.การมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมด้านการรับผลประโยชน์ใน ลักษณะต่างๆ จำแนกตามประเด็นข้อคำถาม

จากผลการศึกษาพบว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในด้านนี้สูงในทุกๆ ประเด็นข้อคำถาม โดยเรียงลำดับสัดส่วนและร้อยละจากสูงสุดไปต่ำสุดได้ คือ การแจ้งข่าวอาชญากรรมเป็นการสร้างความปลอดภัยให้แก่ชุมชนของตนเอง, การ

เป็นสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมทำให้รู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง, โครงการแจ้งข่าวอาชญากรรมเป็นการพัฒนาชุมชนที่อาศัยอยู่ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น, โครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมช่วยแก้ไขปัญหาอื่นๆ ในชุมชนที่อาศัยอยู่ด้วย, การเป็นสมาชิกโครงการทำให้มีความสนิทสนมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจมากขึ้น และการแจ้งข่าวอาชญากรรมเป็นการสร้างความปลอดภัยให้แก่ชีวิตและทรัพย์สินของตนเองตลอดจนครอบครัว โดยมีจำนวนถึง 268, 265, 263, 255, 245 และ 237 คิดเป็นร้อยละ 96.8, 95.7, 94.9, 92.1, 88.4 และ 85.6 ตามลำดับ

6.การมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมด้านการรับผลประโยชน์ใน ภาพรวม

จากผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกกลุ่มตัวอย่างได้มีส่วนร่วมในด้านนี้ในระดับสูงโดยมีจำนวน ถึง 259 ราย คิดเป็นร้อยละ 93.5 ส่วนสมาชิกที่มีส่วนร่วมในระดับต่ำและระดับกลางนั้นปรากฏว่า มีสัดส่วนที่น้อยมาก คือ มีจำนวนเพียง 4 ราย และ 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.4 และ 5.1 ตามลำดับ เท่านั้น

7.การมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมด้านการประเมินผลใน ลักษณะต่างๆ จำแนกตามประเด็นข้อคำถาม

จากผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างมีส่วนร่วมในด้านการประเมินผลโครงการโดยการร่วมปรึกษากับเพื่อนสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมเพื่อทบทวนผลการดำเนินโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม ซึ่งมีผู้มีส่วนร่วมถึง 211 ราย คิด

เป็นร้อยละ 76.2 รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมโดยการติดตามผลการปฏิบัติภายหลังจากที่ได้แจ้งข่าวอาชญากรรมแล้วว่ามีเจ้าหน้าที่ตำรวจมาปฏิบัติหน้าที่ตามที่แจ้งไปหรือไม่อย่างไร ส่วนที่เหลืออีก 4 ประเด็น ซึ่งได้แก่ การร่วมกับเพื่อสมาชิกแก้ไขปัญหาในการแจ้งข่าวอาชญากรรมเมื่อพบว่า มีปัญหาและอุปสรรค, การสอบถามไปยังสถานีตำรวจเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ของโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม, การร่วมปรึกษาหารือกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหามือพบว่าการแจ้งข่าวอาชญากรรมมีปัญหาหรืออุปสรรค และการส่งข้อคิดเห็นหรือคำแนะนำที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม นั้น ปรากฏว่าสมาชิกมีส่วนร่วมค่อนข้างน้อย โดยมีจำนวน 175, 156, 153 และ 132 คิดเป็นร้อยละ 63.2, 56.3, 55.2 และ 47.7 ตามลำดับ

8.การมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมด้านการประเมินผลโครงการในภาพรวม

จากผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างได้มีส่วนร่วมในด้านการประเมินผลโครงการในระดับสูงโดยมีจำนวน ถึง 172 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.1 ส่วนสมาชิกที่มีส่วนร่วมในระดับต่ำและระดับกลางนั้นปรากฏว่า มีสัดส่วนน้อย คือ มีจำนวนเพียง 56 ราย และ 49 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.2 และ 17.7 ตามลำดับ เท่านั้น

9.การมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในภาพรวม

จากผลการศึกษา เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมของสมาชิกโครงการแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างในภาพรวมทุกๆ ด้าน คือ ด้านการตัดสินใจ, ด้านการปฏิบัติการ, ด้านการรับผลประโยชน์และด้านการประเมินผลโครงการแจ้งข่าวอาชญากรรมแล้วพบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกได้มีส่วนร่วมในโครงการแจ้งข่าวอาชญากรรมในระดับสูงโดยมีจำนวน ถึง 174 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.8 ส่วนสมาชิกที่มีส่วนร่วมในระดับกลางและระดับต่ำนั้นปรากฏว่า มีสัดส่วนที่น้อย คือ มีจำนวนเพียง 78 ราย และ 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.2 และ 9.0 ตามลำดับ เท่านั้น

5.3 สรุปผลการพิสูจน์ข้อสมมติฐาน

การพิสูจน์สมมติฐานข้อที่ 1 ซึ่งตั้งไว้ว่า “สมาชิกเพศชายจะมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมมากกว่าสมาชิกเพศหญิง” นั้น

ผลการทดสอบทางสถิติปรากฏว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างที่เป็นเพศชาย จะมีส่วนร่วมในโครงการแจ้งข่าวอาชญากรรมในระดับกลางและระดับสูงในสัดส่วนที่สูงกว่าสมาชิกที่เป็นเพศหญิง ขณะเดียวกันในส่วนของสมาชิกที่เป็นเพศหญิงกลับมีส่วนร่วมในโครงการนี้ในระดับต่ำในสัดส่วนที่มากกว่าเพศชาย กรณีเช่นนี้ ในเบื้องต้นพอบ่งชี้ให้เห็นได้ว่า เพศมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในโครงการแจ้งข่าวอาชญากรรม โดยเพศชายจะมีส่วนร่วมในโครงการมากกว่าเพศหญิง และเพศหญิงจะมีส่วนร่วมในโครงการน้อยกว่าเพศชาย ซึ่งก็มีลักษณะความสัมพันธ์เป็นไปตามทิศทางของสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่เนื่องจากความแตกต่างหรือความสัมพันธ์ดังกล่าวมีค่านัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.85 ซึ่งเกินกว่า 0.05 ที่ผู้ศึกษากำหนดเป็นมาตรฐานเอาไว้สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 1

สำหรับสาเหตุที่ผลการศึกษาปรากฏออกมาในลักษณะดังกล่าว อาจเป็นผลสืบเนื่องมาจากในสภาพการณ์ปัจจุบัน เพศหญิงได้มีค่านิยมที่จะแสดงบทบาทในสังคมมากขึ้น ประกอบกับในส่วนของสังคมก็เปิดโอกาสรองรับค่านิยมในการแสดงบทบาทของเพศหญิงมากกว่าในอดีต เช่นเดียวกัน จึงอาจส่งผลให้ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ในโครงการนี้ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการต่าง ๆ ในสังคมของเพศหญิงและเพศชายมีสัดส่วนใกล้เคียงกันหรืออีกนัยคือไม่แตกต่างกัน

การพิสูจน์สมมติฐานข้อที่ 2 ซึ่งตั้งไว้ว่า “สมาชิกที่มีอายุมากมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมมากกว่าสมาชิกที่มีอายุน้อย” นั้น

ผลการทดสอบทางสถิติปรากฏว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างที่มีอายุมาก จะมีส่วนร่วมในโครงการแจ้งข่าวอาชญากรรมในระดับสูงในสัดส่วนที่สูงกว่าสมาชิกที่มีอายุน้อย ขณะเดียวกันในส่วนของสมาชิกที่มีอายุน้อยกลับมีส่วนร่วมในโครงการนี้ในระดับต่ำในสัดส่วนที่มากกว่าสมาชิกที่มีอายุมาก กรณีเช่นนี้ บ่งชี้ให้เห็นได้ว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในโครงการแจ้งข่าวอาชญากรรม โดยสมาชิกที่มีอายุมากจะมีส่วนร่วมในโครงการแจ้งข่าวอาชญากรรมมากกว่าสมาชิกที่มีอายุน้อย ตรงกันข้าม สมาชิกที่มีอายุน้อยจะมีส่วนร่วมในโครงการแจ้งข่าวอาชญากรรมน้อยกว่าสมาชิกที่มีอายุมาก จากลักษณะความสัมพันธ์ดังกล่าว เนื่องจากอยู่ในทิศทางตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ประกอบกับเป็นความสัมพันธ์ที่ทางสถิติสามารถยอมรับได้เพราะเหตุว่ามีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ซึ่งไม่เกินระดับ 0.05 ที่ผู้ศึกษากำหนดเอาไว้ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานข้อที่ 2

สำหรับระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้ง 2 จากผลการศึกษาปรากฏว่ามีระดับความเข้มของความสัมพันธ์พอสมควร แต่ก็ไม่มาก โดยสังเกตได้จากค่าความสัมพันธ์ Cramer's V ซึ่งมีค่าเพียง 0.180 เท่านั้น กรณีเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า แม้ตัวแปรทั้ง 2 จะมีความสัมพันธ์กัน แต่ก็มีความสัมพันธ์ที่ค่อนข้างจะเบาบาง หรืออีกนัยอาจกล่าวได้ว่า มีอิทธิพลต่อกันน้อย โดยหากสรรหาสมาชิกที่มีอายุมากเข้ามาเป็นสมาชิกในโครงการแล้วก็คงไม่ถึงกับทำให้เกิดการมีส่วนร่วมมากนัก

การพิสูจน์สมมติฐานข้อที่ 3 ซึ่งตั้งไว้ว่า “สมาชิกที่มีการศึกษาสูงมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมมากกว่าสมาชิกที่มีการศึกษาต่ำ” นั้น

ผลการทดสอบทางสถิติปรากฏว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างที่มีการศึกษาสูง จะมีส่วนร่วมในโครงการแจ้งข่าวอาชญากรรมในระดับสูงในสัดส่วนที่มากกว่าสมาชิกที่มีการศึกษาต่ำ ขณะเดียวกันในส่วนของสมาชิกที่มีการศึกษาต่ำจะมีส่วนร่วมในโครงการนี้ในระดับกลางและต่ำในสัดส่วนที่มากกว่าสมาชิกที่มีการศึกษาสูง กรณีเช่นนี้ บ่งชี้ให้เห็นได้ว่าการศึกษามีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในโครงการแจ้งข่าวอาชญากรรม โดยสมาชิกที่มีการศึกษาสูงจะมีส่วนร่วมในโครงการแจ้งข่าวอาชญากรรมมากกว่าสมาชิกที่มีการศึกษาต่ำ และสมาชิกที่มีการศึกษาต่ำจะมีส่วนร่วมในโครงการนี้น้อยกว่าสมาชิกที่มีการศึกษาสูง จากลักษณะความสัมพันธ์ดังกล่าว เนื่องจากอยู่ในทิศทางตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ประกอบกับเป็นความสัมพันธ์ที่ทางสถิติสามารถยอมรับได้เพราะเหตุว่ามีนัยสำคัญที่ระดับ 0.001 ซึ่งไม่เกินระดับ 0.05 ที่ผู้ศึกษากำหนดเอาไว้ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานข้อที่ 3

สำหรับระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้ง 2 จากผลการศึกษาปรากฏว่ามีระดับความเข้มของความสัมพันธ์มากพอสมควร โดยสังเกตได้จากค่าความสัมพันธ์ Cramer's V ซึ่งมีค่าถึง 0.413 กรณีเช่นนี้ ชี้ให้เห็นว่า หากสรรหาผู้มีการศึกษาสูงเข้ามาเป็นสมาชิกในโครงการแล้ว จะส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมในโครงการมากขึ้นพอสมควร

การพิสูจน์สมมติฐานข้อที่ 4 ซึ่งตั้งไว้ว่า “สมาชิกที่มีรายได้สูงมีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมมากกว่าสมาชิกที่มีรายได้ต่ำ” นั้น

ผลการทดสอบทางสถิติปรากฏว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างที่มีรายได้สูง จะมีส่วนร่วมในโครงการแจ้งข่าวอาชญากรรมในระดับสูงในสัดส่วนที่มากกว่าสมาชิกที่มีรายได้ต่ำ ขณะเดียวกันในส่วนของสมาชิกที่มีรายได้ต่ำกลับมีส่วนร่วมในโครงการนี้ในระดับกลาง ในสัดส่วน

ที่มากกว่าสมาชิกที่มีรายได้สูง กรณีเช่นนี้ บ่งชี้ให้เห็นว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในโครงการแจ้งข่าวอาชญากรรม โดยสมาชิกที่มีรายได้สูงจะมีส่วนร่วมในโครงการแจ้งข่าวอาชญากรรมมากกว่าสมาชิกที่มีรายได้ต่ำ ตรงกันข้าม สมาชิกที่มีรายได้ต่ำจะมีส่วนร่วมในโครงการแจ้งข่าวอาชญากรรมน้อยกว่าสมาชิกที่มีรายได้สูง จากลักษณะความสัมพันธ์ดังกล่าว เนื่องจากอยู่ในทิศทางตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ประกอบกับเป็นความสัมพันธ์ที่ทางสถิติสามารถยอมรับได้เพราะเหตุว่ามีนัยสำคัญที่ระดับ 0.001 ซึ่งไม่เกินระดับ 0.05 ที่ผู้ศึกษากำหนดเอาไว้ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานข้อที่ 4

สำหรับระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้ง 2 จากผลการศึกษาปรากฏว่ามีระดับความเข้มของความสัมพันธ์บ้างพอสมควร แต่ก็ไม่มาก โดยสังเกตได้จากค่าความสัมพันธ์ Cramer's V ซึ่งมีค่าเพียง 0.196 เท่านั้น กรณีเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า แม้ตัวแปรทั้ง 2 จะมีความสัมพันธ์กัน แต่ก็มีความสัมพันธ์ที่ค่อนข้างจะเบาบาง หรืออีกนัยอาจกล่าวได้ว่า มีอิทธิพลต่อกันน้อย โดยหากสรรหาสมาชิกที่มีรายได้สูงเข้ามาเป็นสมาชิกในโครงการแล้วก็คงไม่ถึงกับทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในโครงการมากนัก

การพิสูจน์สมมติฐานข้อที่ 5 ซึ่งตั้งไว้ว่า “สมาชิกที่มีที่อยู่ในเขตเทศบาล มีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมมากกว่าสมาชิกที่ไม่มีที่อยู่ในเขตเทศบาล” นั้น

ผลการทดสอบทางสถิติปรากฏว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างที่พักอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลจะมีส่วนร่วมในโครงการแจ้งข่าวอาชญากรรมในระดับกลางและระดับสูงในสัดส่วนที่สูงกว่าสมาชิกที่พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ขณะเดียวกันในส่วนของสมาชิกที่พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลจะมีส่วนร่วมในโครงการนี้ในระดับต่ำในสัดส่วนที่มากกว่าสมาชิกที่พักอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล กรณีเช่นนี้ พอจะบ่งชี้ให้เห็นได้ว่าการมีสถานที่พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลกับการมีสถานที่พักอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในโครงการแจ้งข่าวอาชญากรรม โดยผู้พักอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลจะมีส่วนร่วมในโครงการมากกว่าผู้พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาล และผู้พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลจะมีส่วนร่วมในโครงการน้อยกว่าผู้พักอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล อย่างไรก็ตาม เนื่องจากความสัมพันธ์ดังกล่าวมีลักษณะตรงกันข้ามกับทิศทางของสมมติฐานที่ผู้ศึกษากำหนดเอาไว้ ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 5 นี้

สำหรับสาเหตุที่ผลการศึกษาปรากฏออกมาในลักษณะตรงข้ามกับสมมติฐานดังกล่าว อาจเป็นผลสืบเนื่องมาจากโดยสภาพสังคมนอกเขตเทศบาลแล้วจะมีลักษณะของสังคมที่มีความสมัครสมานสามัคคี มีความเอื้อเฟื้อช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นฐานสำคัญประกอบกับ

ปัจจุบันรัฐบาลก็ได้มีการกระจายอำนาจไปสู่สังคมแห่งนี้ในลักษณะให้มีส่วนร่วมในสังคมของตนเองมากขึ้น เช่น การจัดการบริหารในรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น ดังนั้น จึงอาจทำให้สมาชิกที่อยู่ในเขตพื้นที่ดังกล่าวมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ของตนเองมากขึ้นกระทั่งส่งผลให้ผลการศึกษาปรากฏออกมาในลักษณะดังกล่าว ซึ่งก็นับว่าเป็นสิ่งที่ดี

การพิสูจน์สมมติฐานข้อที่ 6 ซึ่งตั้งไว้ว่า “สมาชิกที่มีประสบการณ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม มีส่วนร่วมในโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม มากกว่าสมาชิกที่ไม่มีประสบการณ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม” นั้น

ผลการทดสอบทางสถิติพบว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจะมีส่วนร่วมในโครงการแจ้งข่าวอาชญากรรมในระดับสูงในสัดส่วนที่มากกว่าสมาชิกที่ไม่มีประสบการณ์ในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมขณะเดียวกันในส่วนของสมาชิกที่ไม่มีประสบการณ์ในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจะมีส่วนร่วมในโครงการนี้ในระดับกลาง และต่ำในสัดส่วนที่มากกว่าสมาชิกที่มีประสบการณ์ในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ถึงแม้สัดส่วนจะแตกต่างกันแต่ก็แตกต่างกันไม่มากจนมีนัยสำคัญ ดังนั้น การมีประสบการณ์ในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในโครงการแจ้งข่าวอาชญากรรม จากลักษณะที่ไม่พบความสัมพันธ์ดังกล่าว ดังนั้นจึงไม่อยู่ในทิศทางตามสมมติฐานที่ตั้งไว้มีนัยสำคัญที่ระดับระดับ 0.05 ที่ผู้ศึกษากำหนดเอาไว้ ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 6

สำหรับระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้ง 2 จากผลการศึกษาปรากฏว่ามีระดับความเข้มของความสัมพันธ์บ้างตามสมควร แต่ก็ไม่มาก โดยสังเกตได้จากค่าความสัมพันธ์ Cramer's V ซึ่งมีค่าเพียง 0.142 เท่านั้น กรณีเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า แม้ตัวแปรทั้ง 2 จะไม่มีความสัมพันธ์กัน และเป็นความสัมพันธ์ที่เบาบาง หรืออีกนัยอาจกล่าวได้ว่า มีอิทธิพลต่อกันน้อย โดยหากสรรหาสมาชิกที่มีประสบการณ์ในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมเข้ามาเป็นสมาชิกในโครงการให้มากขึ้นแล้วก็คงไม่ถึงกับทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในโครงการมากนัก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 30 แสดงผลการพิสูจน์สมมติฐานโดยสรุป

สมมติฐานการศึกษา	สถิติวิเคราะห์	ความสัมพันธ์	สมมติฐาน
สมมติฐานข้อที่ 1	Pearson Chi – Square และ Cramer's V	น้อย	ปฏิเสธ
สมมติฐานข้อที่ 2	Pearson Chi – Square และ Cramer's V	น้อย	ยอมรับ
สมมติฐานข้อที่ 3	Pearson Chi - Square และ Cramer's V	ปานกลาง	ยอมรับ
สมมติฐานข้อที่ 4	Pearson Chi - Square และ Cramer's V	น้อย	ยอมรับ
สมมติฐานข้อที่ 5	Pearson Chi - Square และ Cramer's V	น้อย	ปฏิเสธ
สมมติฐานข้อที่ 6	Pearson Chi - Square และ Cramer's V	น้อย	ปฏิเสธ

5.4 ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษากลุ่มตัวอย่างสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสุ่มมาจากบัญชีรายชื่อสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม เขตพื้นที่ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งมีข้อจำกัดในการศึกษาวิจัย ทำให้เกิดปัญหาข้อขัดข้องในส่วนของการทำงานวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาในเขตพื้นที่ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ มีพื้นที่ 1,535 ตารางกิโลเมตร ซึ่งมีพื้นที่กว้าง 24 ตำบล และมีความหลากหลายทางด้านภูมิศาสตร์ มีทั้งสภาพ เป็นเมือง หมู่บ้าน และบางเขตเป็นพื้นที่ชนบทห่างไกลติดภูเขา ปัญหาที่ประสบคือ พื้นที่ในการทำวิจัยกว้างใหญ่มาก เมื่อเกิดปัญหาที่จะต้องแก้ไขในบางจุดทำให้การเดินทางเข้าไปถึงพื้นที่อาจช้า อาจจะต้องรอเป็นจำนวนหลายวันเพื่อความพร้อมและความเหมาะสมในการเดินทาง

2. พิจารณาค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการศึกษาวิจัย พบว่าเมื่ออาณาเขตพื้นที่กว้างใหญ่มากค่าใช้จ่ายในการทำวิจัยก็จะสูงมากขึ้น ซึ่งเป็นปัญหาระดับหนึ่งของผู้ทำวิจัย

3. การแจกและการเก็บคืน แบบสอบถาม อยู่ในช่วงฤดูฝน ซึ่งเป็นปัญหาด้านสภาพอากาศ ทำให้การเดินทางในพื้นที่บางจุดที่ซึ่งเป็นถนนดินยังไม่สะดวกนัก ในการเดินทางเข้าพื้นที่ทำการวิจัยลำบาก

5.5 ข้อค้นพบจากการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกแฉ่งข่าว อาชญากรรม : ศึกษากรณีอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยพบว่า มีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกแฉ่งข่าวอาชญากรรมกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 277 กลุ่มตัวอย่าง ที่น่าจะเป็นประโยชน์ และสามารถนำมากำหนดเป็นแนวทางในการวางแผนด้านนโยบายเกี่ยวกับโครงการสมาชิกแฉ่งข่าวอาชญากรรม อนาคตต่อไปคือ

1.สมาชิกแฉ่งข่าวอาชญากรรมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เมื่อพิจารณาถึงการมีส่วนร่วม ด้านการตัดสินใจ ของโครงการสมาชิกแฉ่งข่าวอาชญากรรมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 75.8 มีส่วนร่วมกับสถานีตำรวจในการปรับปรุงโครงการสมาชิกแฉ่งข่าวอาชญากรรมให้เหมาะสมกับพื้นที่

2. สมาชิกแฉ่งข่าวอาชญากรรมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เมื่อพิจารณาถึงการมีส่วนร่วม ด้านปฏิบัติการในลักษณะต่าง ๆ ของโครงการสมาชิกแฉ่งข่าวอาชญากรรม พบว่า สมาชิกแฉ่งข่าวอาชญากรรมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 84.8 มีส่วนร่วมประชุมเกี่ยวกับโครงการสมาชิกแฉ่งข่าวอาชญากรรม

3. สมาชิกแฉ่งข่าวอาชญากรรมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เมื่อพิจารณาถึงการมีส่วนร่วม ด้านรับผลประโยชน์ ของโครงการสมาชิกแฉ่งข่าวอาชญากรรม พบว่า สมาชิกแฉ่งข่าวอาชญากรรมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 268 คน คิดเป็นร้อยละ 96.8 มีแนวคิดว่าการแฉ่งข่าวอาชญากรรมเป็นการสร้างความปลอดภัยให้แก่ชุมชน

4.สมาชิกแฉ่งข่าวอาชญากรรมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เมื่อพิจารณาถึงการมีส่วนร่วม ด้านการประเมินผล ของโครงการสมาชิกแฉ่งข่าวอาชญากรรม พบว่า สมาชิกแฉ่งข่าวอาชญากรรมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 76.2 เคยร่วมปรึกษาหารือกับเพื่อนสมาชิกแฉ่งข่าวอาชญากรรมเพื่อทบทวนผลการดำเนินการโครงการสมาชิกแฉ่งข่าวอาชญากรรม

5. สมาชิกแฉ่งข่าวอาชญากรรมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เมื่อพิจารณาถึงชนิดประเภทคดีที่ทำการแฉ่งมากที่สุด พบว่า สมาชิกแฉ่งข่าวอาชญากรรมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 71.1 ได้มีส่วนร่วมในการแฉ่งข่าวอาชญากรรมประเภทยาเสพติด

6. สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เมื่อพิจารณาถึงการมีส่วนร่วม ในทุกด้านแล้วพบว่า สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 62.8 มีระดับการมีส่วนร่วมในระดับสูง

5.6 ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาที่ผู้วิจัยได้นำเสนอมาทั้งหมดข้างต้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะบางประการเพื่อเป็นประโยชน์ต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1.1 ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปอาจเลือกทำการศึกษาจากกลุ่มสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในเขตพื้นที่อื่นๆ และนำมาทำการศึกษาเปรียบเทียบกันระหว่างพื้นที่ต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

1.2 ในส่วนของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามแต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งในการวิจัยครั้งต่อไปอาจใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ประกอบเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

1.3 การศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาไปถึงเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกี่ยวข้องกับโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม ว่ามีผลถึงระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมหรือไม่

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

การที่จะส่งเสริมให้สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมมากขึ้นนั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

2.1 สถานีตำรวจควรให้สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมวางแผนโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมให้เหมาะสมกับสภาพของชุมชนแต่ละท้องถิ่น

2.2 ตำรวจควรประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกแจ้งข่าวเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมระหว่างสมาชิกกับตำรวจ ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมว่าเป็นประโยชน์ต่อตนเองและชุมชน

2.3 สร้างจิตสำนึกให้สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมเกิดความตระหนักในปัญหา

อาชญากรรม ว่าเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคนที่จะต้องช่วยกันป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

2.4 เจ้าหน้าที่ตำรวจระดับสถานีควรให้ความสำคัญในการรับแจ้งข่าวของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมพร้อมทั้งปรับปรุงจัดระบบการรับแจ้งข่าวให้มีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความเชื่อถือศรัทธาให้กับสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม

2.5 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรจัดเงินงบประมาณ เป็นเงินรางวัล หรือการเชิดชูเกียรติให้กับสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม ที่มีส่วนร่วมในโครงการและการแจ้งข่าว ที่เกิดประโยชน์ต่อทางราชการอย่างชัดแจ้ง เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับสมาชิก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กิตติ คันธา. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในการพัฒนาชนบท: ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต คณะพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2536.

ฉัตราน วุฒติกรรมรักษา. ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการเข้าร่วมของประชาชนในโครงการสร้างงานในชนบท: ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการที่ได้รับรางวัลดีเด่นของตำบลคิ่งพยอม อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต คณะสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.

ชาย เสวิกุล. อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2517.

ชูสวัสดิ์ โรจน์กิจ. การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการป้องกันอาชญากรรมในพื้นที่เขตความรับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลห้วยขวาง.ภาคินพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2540.

ชูเกียรติ ภัยลี. การศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ระหว่างเขตพื้นที่ที่มีการปฏิบัติงานกับเขตพื้นที่ที่ไม่มีการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต คณะพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2536.

ดวงจิตต์ กำประเสริฐ. ประวัติศาสตร์กฎหมาย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรไทย, 2531.

ดอกไม้ บุญศิลป์. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนเจ้าพนักงานตำรวจในการควบคุมอาชญากรรม : ศึกษากรณีเขตรับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรอำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540.

ตำรวจแห่งชาติ, สำนักงาน. สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมทางอินเทอร์เน็ต. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2542. (อัดสำเนา).

- ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภณาการพิมพ์, 2527.
- ทศพล กฤตยพิสิฐ. การมีส่วนร่วมของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เขตหนองจอก ที่มีต่อโครงการ กิจกรรมการพัฒนาตามแนวทาง “บรม” และ “บวร” เพื่อสร้างสรรค์อุดมการณ์แผ่นดินทองหนองจอก.วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538.
- นภา ชมไพบุลย์. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทของกลุ่มเกษตรกร. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- นิเทศ ดินณะกุล. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: โครงการผลิตตำราและเอกสารการสอน คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- นิละบล กันหา. รวบรวมความรู้เพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสปีกาญจนาภิเษก. เอกสารโรเนียว รวมเล่ม, 2539.
- บรรจง กนะกาศัย. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาป่าชายเลน: ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540.
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร.การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท. เอกสารโรเนียว รวม เล่ม,2531.
- ประเทือง ธนิยผล. อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2538.
- ปรีวัฒน์ สัจจาพันธ์.ปัจจัยสนับสนุนในการมีส่วนร่วมแจ้งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเพื่อป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรมของนิสิตนักศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณี สถาบันอุดมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต(การบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม) คณะ สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,2544.
- ปุระชัย เปี่ยมสมบุรณ์. การควบคุมอาชญากรรมสภาพแวดล้อม : หลักทฤษฎีและมาตรการ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2526.
- ปุระชัย เปี่ยมสมบุรณ์ และคณะ. อาชญากรรมพื้นฐานกับกระบวนการยุติธรรม.ปัญหาอุปสรรค และแนวทางควบคุม.พิมพ์ครั้งที่1”กรุงเทพมหานคร:การพิมพ์พระนคร, 2531.

- พงศ์พัฒน์ ฉายาพันธุ์. ความรู้เบื้องต้นการปฏิบัติงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์และตำรวจผู้รับใช้ชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วันใหม่, 2540.
- พงศ์พัฒน์ ฉายาพันธุ์. มุมมองใหม่ การจัดการตำรวจในศตวรรษที่ 21. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: บริษัทศิลปสยามการพิมพ์, 2542.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์, 2525.
- พนม เรืองภู. การมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2544
- พนมกร สุวรรณรัตน์. การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในการป้องกันอาชญากรรมในเขตจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2541.
- พรรณทิพย์ เพชรมาก. ปัจจัยที่มีผลต่อการแสวงหาที่ดินเพื่อสร้างความมั่นคงในการอยู่อาศัย : ศึกษาเฉพาะกรณีกลุ่มสหกรณ์เครดิตยูเนียนร่วมใจพัฒนา ชุมชนอ่อนนุช เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531.
- พรชัย ชันดี, ธัชชัย ปิตะนีละบุตร และอัศวิน วัฒนวิบูลย์. ทฤษฎี และงานวิจัยทางอาชญาวิทยา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บูเคเนต, 2543.
- พิชญางค์ จุแจ่มยาน. การศึกษาปัจจัยบางประการที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการบัตรสุขภาพ : ศึกษาเฉพาะกรณี ต.หนองโรง อ.พนมทวน จ.กาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2529.
- พูนศักดิ์ ประมง. การฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคมของเด็กปัญญาอ่อน : ศึกษาเฉพาะกรณีการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนราชานุกูล. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2537.
- มานิตย์ จันท์จำเริญ. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในเขตรับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลห้วยขวาง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2535.

- มานิตย์ จำลองรักษ์. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมใน
ท้องที่อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี. ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต
(พัฒนาสังคม) บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2540.
- มาลี จันทน์วัฒนรังกุล. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของสตรีต่องานศูนย์สงเคราะห์ราษฎร
ประจำหมู่บ้าน : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคม
สงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544.
- รัฐศาสตร์ สิงห์เหลือือง. การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในเขตพระโขนง,
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) สาขารัฐศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์และ
รัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540.
- วิมลสิทธิ์ หรยางกุล และคณะ. การประเมินโครงการชุมชนบางบัว. กรุงเทพมหานคร :
สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- วิเชียร สิงห์ปรีชา. บทบาทของกรมตำรวจในการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกัน
อาชญากรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- ศรีปริญญา ฐูประจ่าง. การมีส่วนร่วมของพัฒนากรในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพ
สิ่งแวดล้อมในชนบท. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต (สิ่งแวดล้อม)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2529.
- ศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศ สำนักงานแผนงานและงบประมาณ กรมตำรวจ, สถิติคดี
สากล สถิติวิทยานันท์. ภูมิศาสตร์ชนบท. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไอดีเอ็นเอสไตร์, 2532.
- สุจินต์ ดาววีระกุล. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน :
ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านชนะเลิศการประกวดหมู่บ้านดีเด่นระดับจังหวัดของ
จังหวัดนครสวรรค์ ประจำปี พ.ศ.2527. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
คณะสังคมสงเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.
- สุพัตรา สุภาพ. ปัญหาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช,
2545.
- สุพัตรา สุภาพ. สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี. พิมพ์ครั้งที่ 19.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2545.

- สุภาพ วิทยนิษฐพงษ์. การมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในการป้องกันอาชญากรรมในเขตจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2542.
- สุเมธ ทวายแก้ว. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2536.
- เสริน ปุณณะหิตานนท์. การกระทำผิดในสังคม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ The Business Press, 2523.
- โสภา ชปิลมันน์. อาชญากรรมปัญหาที่ควรแก้ไขในสังคมปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2537.
- สำนักแผนงานและงบประมาณ กรมตำรวจ. แผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี (พ.ศ.2540 - 2544) ของกรมตำรวจ. กรุงเทพมหานคร, 2540.
- สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. แผนปฏิบัติการชุมชนและมวลชนสัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ตำรวจ, 2540.
- อรรถวุฒิ นิชชากร. ความร่วมมือของสมาชิกแจ้งชมรมวิทยุอาสาสมัครแห่งประเทศไทยในการแจ้งเหตุอาชญากรรม. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2529.
- อนุชัย เล็กบำรุง. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ตำรวจในกิจกรรมโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2533.
- อรัญ สุวรรณบุบผา. หลักอาชญาวิทยา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2518.
- อัณณพ ชูบำรุง. อาชญาวิทยาและอาชญากรรม. ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เอกสารโรเนียวรวมเล่ม, 2532.
- อัณณพ ชูบำรุงและคณะ. รายงานการวิจัย พ.ศ.2535 การปรับปรุงโครงสร้างงานตำรวจไทย. สถาบันวิจัยและพัฒนาแห่ง ม.ก., 2535.
- อัณณพ ชูบำรุง. ว่าด้วยเหื่ออาชญากรรม. นครปฐม: โรงพิมพ์สถาบันพัฒนาสาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล, 2538.
- อัณณพ ชูบำรุง. อาชญาวิทยาแนวพุทธ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2540.

ภาษาอังกฤษ

- Cohen, John M., and Uphoff, Norman T. Rural Development Participation Conceptual and Measures for Project Design, Implementation and Evaluation. Cornell University : Rural Development Committee, 1977.
- Edwin H. Sutherland and Donald R. Cressey, Principles of Criminology . New York : J.B. Lippincott Company, 1966.
- Everett M. Rogers, and Floyd F. Shoemaker, Communication and innovation : A Cross Cultural Approach. 2nd ed. (New York : The Free Press, 1971).
- Hagan, John., Modern Criminology, New York : McGraw-Hill Book Company, 1985.
- Keith, Davis, Human Behavior at Work – Human Relation and Organizational Behavior. New York : McGraw-Hill Book Company, 1972.
- Taro Yamane, Satistics An Introductory. New York Jointly Harper&Row, 1967.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผนวก ก

ชื่อโครงการ สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม ผู้รับผิดชอบโครงการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

1. หลักการและเหตุผล

ในสถานการณ์ปัจจุบัน ปัญหาเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน อันเป็นปัญหาพื้นฐานของประชาชน นับได้ว่ามีแนวโน้มที่จะมีปริมาณและทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ซึ่งแม้ว่าสำนักงานตำรวจแห่งชาติจะได้พยายามเร่งระดมสรรพกำลังและทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่เข้าทำการปราบปรามอย่างจริงจัง แต่ก็ปรากฏว่า ความพยายามดังกล่าวได้ผลเพียงระดับหนึ่งเท่านั้น เนื่องจากมีข้อจำกัดหลายประการ โดยเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับตัวคนร้าย ที่หลบซ่อน แล่งมั่วสุม หรือ แผนการก่ออาชญากรรมของคนร้ายยังไม่เพียงพอที่จะทำการสืบสวนจับกุมหรือ การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ซึ่งสาเหตุสำคัญประการหนึ่งก็คือยังไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนในการแจ้งข่าวสาร ข้อมูลดังกล่าวเท่าที่ควร

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้พิจารณาเห็นเป็นการสมควรที่จะปรับปรุงโครงสร้างต่าง ๆ ในการบริหารโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมให้ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีระบบหรือรูปแบบในการดำเนินงานที่แน่ชัด เพื่อมิให้เกิดความลัก ลั่นหรือซ้ำซ้อนแก่การปฏิบัติจึงได้กำหนดโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมขึ้น เพื่อให้ทุก สถานีตำรวจนำไปปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อให้ประชาชนเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตำรวจและเข้ามามีส่วนร่วม ในกิจกรรมของตำรวจให้มากยิ่งขึ้น

2.2 เพื่อให้ประชาชนตระหนักในหน้าที่พลเมืองดีและส่งเสริมในการพิทักษ์ชีวิต และทรัพย์สินของตนเองและผู้อื่น

2.3 เพิ่มประสิทธิภาพในการสืบสวนหาข่าวเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปราม อาชญากรรมของตำรวจ

2.4 ส่งเสริมความร่วมมือในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนกับ ตำรวจ

3. วิธีดำเนินการ

3.1 หลักการและวิธีการ

ในส่วนของ "สถานีตำรวจ"

3.1.1 รับผิดชอบในการสรรหาและคัดเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเป็นสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม โดยให้แต่ละสถานีมีจำนวนสมาชิกได้ไม่จำกัดจำนวน (มากที่สุดเท่าที่จะสรรหาได้)

3.1.2 รับผิดชอบในการจัดให้มีการประกาศเกียรติคุณสมาชิกผู้มีผลการปฏิบัติงานดีเด่นในรอบปี

3.1.3 กำกับดูแลผลการปฏิบัติงานของสมาชิกและเจ้าหน้าที่ตำรวจต่าง ๆ ในปกครองเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

3.1.4 จัดทำทะเบียนประวัติและเลขประจำตัวของสมาชิก ออกบัตรประจำตัวแก่สมาชิก บันทึกผลงานหรือความชอบของสมาชิก รวมทั้งควบคุมการต่ออายุบัตร และการเปลี่ยนประเภทบัตรสมาชิกในแต่ละปี

3.1.5 จัดระบบการประสานงานระหว่างสมาชิกกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานี โดยชี้แจงให้เกิดความเข้าใจตรงกันทั้งสองฝ่ายว่า จะมีวิธีการแจ้งหรือรับข่าวสารข้อมูลอย่างไร หรือจะกำหนดแนวทางการติดต่อประสานงาน ตลอดจนการรักษาความลับและการให้ความคุ้มครองแก่ผู้แจ้งอย่างไร

3.1.6 สถานีตำรวจจะต้องกำชับและดูแลเจ้าหน้าที่รับโทรศัพท์หรือพนักงานวิทยุให้รับข่าวด้วยความสุภาพและให้เกียรติแก่สมาชิกแจ้งข่าว โดยเฉพาะการข่าวทางโทรศัพท์สถานีตำรวจจะต้องจัดทำแบบฟอร์มสำหรับการรับแจ้งข่าวว่ารับข่าวจากสมาชิกชื่ออะไร หมายเลขสมาชิกใด สมาชิกจากสถานีตำรวจใด โดยบันทึกวันเดือนปีที่แจ้งข่าว รวมถึงการแจ้งข่าวของสมาชิกกับหน่วย 191 ของหน่วยงานแต่ละหน่วยงานในสังกัด

3.1.7 การรับแจ้งข่าวของสมาชิกที่แจ้งข่าวให้กับสถานีตำรวจหรือหน่วย 191 นอกพื้นที่ที่สมาชิกได้รับบัตรให้สถานีตำรวจหรือหน่วย 191 ที่ได้รับแจ้งข่าวรายงานผลงานของสมาชิกฯ ให้สถานีตำรวจที่ออกบัตรสมาชิกทราบเพื่อบันทึกผลงานด้วย

3.1.8 ควบคุมและติดตามผลการปฏิบัติงานของสมาชิกในเขตพื้นที่รับผิดชอบและสมาชิกที่แจ้งข่าวนอกพื้นที่รับผิดชอบทราบ

3.1.9 จัดให้มีการพบประสังสรรค์ แลกเปลี่ยนทัศนคติ หรือประสบการณ์ต่าง ๆ ระหว่างสมาชิกกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

3.1.10 ให้หัวหน้าสถานีตำรวจเป็นผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานตาม
โครงการ โดยมีรองหัวหน้าสถานีตำรวจเป็นผู้ช่วย

ในส่วนของ “สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม”

3.1.11 เมื่อทราบหรือพบเห็นพฤติกรรมต่าง ๆ ที่สงสัยว่าจะมีผู้กระทำความผิดหรือก่ออาชญากรรมใด ๆ รวมทั้งเหตุร้ายอื่น ๆ ที่อาจจะเป็นภัยอันตรายต่อสาธารณชน ไม่ว่าจะป็นอัคคีภัย วาตภัย อุบัติเหตุจราจร หรืออุบัติเหตุอื่น ๆ ให้รีบแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยเร็วที่สุด

3.1.12 ประพฤติตนในฐานะพลเมืองดี โดยการสังเกตการณ์ หรือสอดส่องพฤติกรรมที่ผิดสังเกตของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ซึ่งมีลักษณะที่น่าจะเป็นภัยต่อส่วนรวมแล้วรายงานข้อมูลข่าวสารดังกล่าวให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ รวมทั้งให้ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของตนตามสมควร

3.1.13 สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมทุกนาย จะต้องไม่เรียกร้องสิทธิประโยชน์หรืออ้างอภิสิทธิ์ใด ๆ จากการเป็นสมาชิกดังกล่าวนี้ และจะไม่แสวงหาผลประโยชน์ที่ไม่มีขอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

3.2 การฝึกอบรมและการมอบบัตรประจำตัวสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม

3.2.1 ก่อนการมอบบัตรประจำตัว ให้สถานีตำรวจจัดการฝึกอบรมโดยให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ อาทิเช่น สถานการณ์อาชญากรรม , แผนประทุษกรรมของคนร้าย , ตำนาน/รูปพรรณคนร้าย , การรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว การรายงานหรือแจ้งข้อมูลข่าวให้แก่ตำรวจเป็นต้น โดยใช้เวลาในการฝึกอบรม จำนวน 1 วัน

3.2.2 หัวหน้าสถานีตำรวจทำพิธีแจกบัตรประจำตัวสมาชิกอาสาสมัครแจ้งข่าวอาชญากรรมในวันที่มีการฝึกอบรม มีสมุดทะเบียนบันทึกประวัติและเลขประจำตัวสมาชิกตามแบบที่กำหนดเพื่อการติดตามบริหารต่อไป ทั้งนี้ให้สมาชิกอาสาสมัครแจ้งข่าวอาชญากรรมนำรูปขนาด 1 นิ้ว จำนวน 2 รูป เพื่อติดบัตรประจำตัวและประวัติด้วย

3.3 คุณสมบัติสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม

3.3.1 เป็นบุคคลที่มีภูมิลำเนา หรือประกอบอาชีพประจำในเขตสถานีตำรวจที่เป็นสมาชิก

3.3.2 ไม่เป็นบุคคลวิกลจริต หรือบุคคลไร้ความสามารถ หรือผู้ติดยาเสพติด หรือเป็นผู้ไม่พึงปรารถนาของสังคม

3.3.3 ไม่เป็นบุคคลที่เคยต้องโทษในคดีอาญา เว้นแต่ความผิดนี้ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

3.3.4 เป็นบุคคลที่ประกอบอาชีพสุจริต และพิจารณาจากกลุ่มบุคคลที่สำคัญ อาทิเช่น สมาชิกชมรมนันทวิทยุสมัครเล่น (วี.อาร์) และ/ หรือสมาชิกของมูลนิธิต่าง ๆ , พนักงานรักษาความปลอดภัย , ผู้นำชุมชนแออัดหรือหมู่บ้านจัดสรร , อาจารย์ ผู้ปกครองสถานบันการศึกษาต่าง ๆ ในเขตรับผิดชอบ , ผู้นำท้องถิ่น เป็นต้น

3.4 บัตรประจำตัวสมาชิกและการบันทึกผลงาน

3.4.1 บัตรประจำตัวสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมเป็นบัตรชั่วคราว ซึ่งมีอายุคราวละ 1 ปี แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 เป็นบัตรที่มีแถบสีเงินคาดทะแยงจากมุมล่างด้านซ้ายไปยังมุมบนด้านขวา

ประเภทที่ 2 เป็นบัตรที่มีแถบสีทองคาดทะแยงมุมจากมุมล่างด้านซ้ายไปยังมุมบนด้านขวา

3.4.2 การบันทึกผลงานในบัตรประจำตัวดังกล่าว ให้หัวหน้าสถานีตำรวจหรือ รองหัวหน้าสถานีตำรวจ เป็นผู้บันทึกพร้อมทั้งลงชื่อกำกับ เมื่อสมาชิกได้แจ้งข้อมูลข่าวสารและเจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถจับกุมตัวผู้กระทำผิดได้โดยจะบันทึกผลงานเฉพาะความผิดดังต่อไปนี้เท่านั้น

3.4.2.1 คดีความผิดอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ บันทึกคะแนนให้ 10 คะแนน ต่อการจับกุม 1 ราย

3.4.2.2 คดีความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกายและเพศ บันทึกให้ 5 คะแนน ต่อการจับกุม 1 ราย

3.4.2.3 คดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน บันทึกให้ 5 คะแนน ต่อการจับกุม 1 ราย

3.4.2.4 คดีที่น่าสนใจ บันทึกคะแนนให้ 5 คะแนน ต่อการจับกุม 1 ราย

3.4.2.5 คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย บันทึกคะแนนให้ 5 คะแนน ต่อการจับกุม 1 ราย

1 ราย

นอกจากการบันทึกความชอบในบัตรประจำตัวของสมาชิกแล้ว ให้แต่ละสถานีตำรวจจัดทำบัญชีบันทึกผลงานไว้ที่สถานีตำรวจ เพื่อเป็นหลักฐานของแต่ละสถานีตำรวจอีกส่วนหนึ่งด้วย

3.4.3 การเปลี่ยนบัตรประจำตัวหรือการให้ความชอบในกรณีพิเศษ ให้ถือตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

3.4.3.1 เมื่อเริ่มเป็นสมาชิกให้ใช้บัตรประจำตัวประเภทที่ 1

3.4.3.2 เมื่อมีผลงานและได้รับคะแนนสะสมตั้งแต่ 50 คะแนนขึ้นไป ให้แต่ละสถานีตำรวจเปลี่ยนบัตรประจำตัวเป็นบัตรประเภทที่ 2

3.4.3.3 ในกรณีที่ได้รับคะแนนสะสมไม่ถึง 50 คะแนน แต่ผลงานที่ปรากฏเป็นการแจ้งข่าวในคดีสำคัญให้แต่ละสถานีตำรวจเปลี่ยนบัตรประจำตัวเป็นบัตรประเภท 2 และหรือกรณีที่ได้รับคะแนนสะสมเกินกว่าที่กำหนดไว้มาก ๆ เช่น มีคะแนนสะสม 100 หรือ 150 คะแนนขึ้นไป อาจพิจารณาจัดหาสิ่งตอบแทนให้เป็นกรณีพิเศษหรืออาจมีการมอบรางวัลอย่างอื่น เช่น ประกาศเกียรติคุณ หรือโล่ต่าง ๆ ก็ได้

3.4.3.4 ในกรณีที่ประสบภัยอันตรายอันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิก ให้มีการดำเนินการเพื่อตอบแทนคุณงามความดีและความเสียสละตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

3.5 สมาชิกภาพของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม

บุคคลซึ่งได้รับการสรรหาและคัดเลือกให้เป็นสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมพ้นจากสมาชิกภาพ เมื่อ

3.5.1 ตาย

3.5.2 ลาออก

3.5.3 หัวหน้าสถานีตำรวจ มีคำสั่งให้เรียกบัตรประจำตัวคืนและพ้นจากสมาชิกภาพกรณีประพฤติตนเสื่อมเสียหรือทำผิดกฎหมายอย่างร้ายแรง หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ด้วยประการใด ๆ

3.5.4 ขาดคุณสมบัติตามข้อ 3.3

3.6 การกำกับดูแล

ให้กองบังคับการหรือตำรวจภูธรจังหวัดทำหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจในปกครองให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด แล้วรายงานกองบัญชาการทราบทุก 3 เดือน รวมทั้งประเมินผลเสนอสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผ่านสำนักงานแผนงานและงบประมาณ) ด้วย

4. งบประมาณในการดำเนินการ

ให้ใช้งบประมาณปกติของหน่วยและสนับสนุนจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

5. เป้าหมาย

ดำเนินการทุกสถานีตำรวจใน ตำรวจภูธรภาค 1-9 , กองบัญชาการตำรวจนครบาล และกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ประชาชนที่เป็นสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมจะมีความสำนึกและรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวมโดยการให้ความร่วมมือกับตำรวจในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

6.2 ประชาชนจะช่วยกันสังเกตการณ์ ให้ข่าวสาร แสดงความคิดเห็น หรือให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

6.3 ช่วยขยายงานชุมชนมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจ ให้ครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบได้อย่างทั่วถึง

6.4 ช่วยให้เห็นความสัมพันธ์อันดีระหว่างตำรวจกับประชาชนให้เกิดความแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

6.5 ทำให้เกิดการรวมกลุ่มของประชาชนในสาขาอาชีพต่าง ๆ เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรมร่วมกัน

6.6 เพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจ

7. การติดตามประเมินผล

7.1 ให้ตำรวจภูธรภาค 1-9 , กองบัญชาการตำรวจนครบาล และกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง สรุปรายงานสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผ่าน สำนักแผนงานและงบประมาณ) ทุก 3 เดือน โดยรายงานวันที่ 10 ของเดือนถัดไปตามแบบฟอร์มท้ายโครงการนี้ โดยเริ่มรายงานครั้งแรกภายในวันที่ 10 กรกฎาคม 2541

7.2 ให้สำนักแผนงานและงบประมาณ สรุปรายงานผลให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติทราบ ทุก 6 เดือน

ผนวก ข

หมายเลขแบบสอบถาม □□□

เรียน ท่านผู้ตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ประโยชน์ในการศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในการแจ้งข่าวอาชญากรรม

ข้อมูลที่ได้รับจะนำมาวิเคราะห์เสนอผลในภาพรวมไม่มีผลร้ายใดๆ ต่อตัวท่านทั้งสิ้น และจะนำมาเพื่อใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษา

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณท่านในความร่วมมือนี้อีกครั้ง

ร้อยตำรวจเอก เกียรติกร กุญชร

นักศึกษาปริญญาโท

สาขาสังคมวิทยา(อาชญาวิทยาและงานยุติธรรม)

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถาม

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม: ศึกษากรณีอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

โปรดกาเครื่องหมาย / ลงใน หรือเติมคำหรือข้อความลงในช่องว่าง ซึ่งตรงกับความจริงเกี่ยวกับท่าน หรือความเห็นของท่านมากที่สุด

1. เพศ 1.ชาย 2.หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ระดับการศึกษา.....

4. รายได้ต่อเดือนประมาณ.....บาท

5. ปัจจุบันท่านพักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลหรือไม่

1. ใช่ 2. ไม่ใช่

6. ท่านเคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อชีวิตร่างกายหรือไม่

1. เคย 2. ไม่ใช่

7. ท่านเคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือไม่

1. เคย 2. ไม่ใช่

8. คนในครอบครัวหรือญาติสนิทของท่านเคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมเกี่ยวกับชีวิตร่างกายหรือไม่

1. เคย 2. ไม่ใช่

9. คนในครอบครัวหรือญาติสนิทของท่านเคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือไม่

 1. เคย 2. ไม่ใช่

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในการแจ้งเหตุอาชญากรรม

ก. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

(โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด)

ประเภทกิจกรรม	ใช่	ไม่ใช่
10. ท่านร่วมกับสถานีตำรวจในการปรับปรุงโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมให้เหมาะสมกับพื้นที่ของท่าน		
11. ท่านได้มีส่วนร่วมร่วมกับสถานีตำรวจในการกำชับและดูแลเจ้าหน้าที่รับโทรศัพท์ หรือ พนักงานวิทยุให้รับข่าวด้วยความสุภาพและให้เกียรติแก่สมาชิกแจ้งข่าว		
12. ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกประธาน หรือ กรรมการรุ่น ของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม ในการประสานการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ภายในรุ่นของท่าน		
13. ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการกำหนดแนวทางการติดต่อประสานงาน ระหว่างสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ		
14. ท่านมีส่วนร่วมร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการกำหนดแนวทางเรื่องการรักษาความลับของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม		
15. ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการกำหนดแนวทางในการคุ้มครองรักษาความปลอดภัยภายหลังการแจ้งข่าวอาชญากรรม		

ข. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ

(โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด)

ประเภทกิจกรรม	ใช่	ไม่ใช่
16. ท่านบริจาคเงินสนับสนุนให้แก่โครงการสมาชิกแจ้งข่าว อาสากรรม		
17. ท่านมีส่วนร่วมในการสละแรงงนทำงาน ในการ ดำเนินการตามโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาสากรรม		
18. ท่านมีส่วนสนับสนุน วัสดุหรืออุปกรณ์ในการดำเนิน งานตามโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาสากรรม		
19. ท่านเคยผลักดันให้ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หรือ เทศบาล จัดสรรงบประมาณสนับสนุน โครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาสากรรม		
20. ท่านเคยประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนในชุมชนของท่าน ทราบรายละเอียดและประโยชน์ของโครงการสมาชิกแจ้ง ข่าวอาสากรรม		
21. ท่านเคย ไปร่วมประชุมเกี่ยวกับโครงการสมาชิกแจ้ง ข่าวอาสากรรม		

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

22.ข่าวอาชญากรรมประเภทใดที่ท่านเคยแจ้ง	เคย	ไม่เคย
22.1 ฆ่าคนตาย		
22.2 ทำร้ายร่างกาย		
22.3 ความผิดเกี่ยวกับเพศ		
22.4 ลักทรัพย์		
22.5 ชิงทรัพย์(การลักทรัพย์โดยใช้กำลังประทุษร้าย)		
22.6 ปล้นทรัพย์		
22.7 การพนัน		
22.8 ยาเสพติด		
22.9 พบแหล่งมั่วสุมของคนร้าย		
22.10 สงสัยว่าจะมีผู้กระทำความผิดอาญา		
22.11 ภัยจากธรรมชาติ เช่น อัคคีภัย , वादภัย เป็นต้น		
22.12 อุบัติเหตุจากรถ		

ค. ขั้นตอนการรับผลประโยชน์

(โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด)

ประเภทกิจกรรม	ใช่	ไม่ใช่
23. การแจ้งข่าวอาชญากรรม เป็นการสร้างความปลอดภัยให้แก่ชีวิต และทรัพย์สิน ของครอบครัวท่าน		
24. การแจ้งข่าวอาชญากรรม เป็นการสร้างความปลอดภัยให้แก่ชุมชนของท่าน		
25. การที่ท่านเป็นสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม ท่านมีความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง		
26. โครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม ช่วยแก้ปัญหาอื่นๆ ในชุมชนที่ท่านอาศัยอยู่ด้วย		
27. โครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม เป็นการพัฒนาชุมชนที่ท่านอยู่ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น		
28. จากการที่ท่านเข้าเป็นสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม ท่านมีความคุ้นเคยสนิทสนมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจมากขึ้น		

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ง. ขั้นตอนการประเมินผล

(โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด)

ประเภทกิจกรรม	ใช่	ไม่ใช่
29.ท่านเคยติดตามผลการปฏิบัติ หลังจากที่ท่านได้แจ้งข่าวอาชญากรรม ว่ามีเจ้าหน้าที่ตำรวจมาปฏิบัติหน้าที่ตามที่ท่านแจ้ง		
30.ท่านเคยสอบถาม ไปทางสถานีตำรวจ เกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ของโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม		
31.ท่านเคยส่ง ข้อคิดเห็นและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม		
32.ท่านเคยร่วมปรึกษาหารือ กับเพื่อนสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม เพื่อทบทวนผลการดำเนินการโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม		
33.การแจ้งข่าวอาชญากรรมมีปัญหาอุปสรรค ท่านเคยร่วมปรึกษาหารือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกี่ยวข้อง		
34.การแจ้งข่าวอาชญากรรมมีปัญหาอุปสรรค ท่านเคยร่วมปรึกษาหารือกับเพื่อนสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมเพื่อแก้ไขปัญหาร่วมกัน		

ส่วนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ (ถ้ามี)

1. ท่านคิดว่าปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม คือ

1.1.....

1.2.....

1.3.....

2. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม คือ

2.1.....

2.2.....

2.3.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ร้อยตำรวจเอก เกียรติไกร กุญชร สำเร็จปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง รุ่นที่ 19 พ.ศ. 2535 เข้าศึกษาต่อหลักสูตรสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา สาขาอาชญาวิทยา และงานยุติธรรม ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2541

ปัจจุบันรับราชการตำรวจ ตำแหน่ง พนักงานสอบสวน (สบ. 1) สถานีตำรวจภูธร อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย